

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок

2026_Соколан В.О._АїД_АМ-22-1

Автор

Соколан Владислав Олегович

Науковий керівник / Експерт

канд. арх., доц. кафедри АїД Кельба С.С.

ІД документу

334215906

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

підрозділ

Каф. АїД

ЗВІТ

Дата звіту

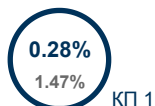
6/7/2026

Дата редагування

6/7/2026

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

27355

Кількість слів

217179

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		2
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		12

Джерела

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

#	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://repp.nung.edu.ua/bitstreams/e263ch45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	22 (0.08 %)

2	http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Zavdannia-na-baklars-ku-robotu_mizhnarodnyy-biznes-2019.doc	22 (0.08 %)
3	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	18 (0.07 %)
4	https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=26933	17 (0.06 %)
5	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	16 (0.06 %)
6	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	16 (0.06 %)
7	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	16 (0.06 %)
8	2025_Кобльовська Д._АїД_АММ-24-1 12/11/2025 Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Каф. АїД)	15 (0.05 %)
9	Проект торговельного об'єкта села Домажирів Львівської області 5/18/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	14 (0.05 %)
10	БК_Ковбанюк_Максим_IBE-21-1 6/13/2025 Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Каф. ЕМТД)	13 (0.05 %)

Домашня база даних (0.17 %)

#	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	БК_Ковбанюк_Максим_IBE-21-1 6/13/2025 Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Каф. ЕМТД)	24 (2) (0.09 %)
2	2025_Кобльовська Д._АїД_АММ-24-1 12/11/2025 Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Каф. АїД)	22 (2) (0.08 %)

Програма обміну базами даних (0.55 %)

#	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
3	Багатоквартирний житловий будинок з вбудовано-прибудованим центром реабілітації для учасників бойових дій в житловому масиві "Білогорща-1" м. Львова 5/21/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	20 (2) (0.07 %)
4	Реконструкція внутрішньоквартальної території житлової забудови в місті Вінниця 5/15/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	19 (2) (0.07 %)
5	Проект реконструкції та комплексної оцінки умов комфортності житлової території у місті Рівне 5/7/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	18 (3) (0.07 %)

6	Інформаційно_культурний_центр 5/15/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	17 (2) (0.06 %)
7	Проект торговельного об'єкта села Домажирів Львівської області 5/18/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	14 (1) (0.05 %)
8	Формування безпечного пішохідного середовища в житловому районі міста Київ 5/11/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	13 (1) (0.05 %)
9	Проект реконструкції території в Шевченківському району м. Дніпро 5/7/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	12 (1) (0.04 %)
10	Принципи модернізації та відновлення історичних районів міст (на прикладі площі Старий Ринок) 5/18/2026 National Academy of Fine Arts and Architecture (Факультет Архітектури)	11 (1) (0.04 %)
11	Бакалаврська робота 5/20/2026 King Danylo University (King Danylo University)	10 (1) (0.04 %)
12	Сенчук Т.В МБ-23-1. 5/11/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	7 (1) (0.03 %)
13	Комплексний благоустрій території ветеранського хабу в місті Тернопіль 5/15/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	5 (1) (0.02 %)
14	Болібрux Є.О. МБ-23-1 5/11/2026 Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur (Institute of Innovative Education of Kyiv National University of Construction and Architectur)	5 (1) (0.02 %)

Інтернет (0.75 %)

#	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
15	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04d-44a0-a6dd-c5e4e2ce6d46/download	115 (8) (0.42 %)
16	http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Zavdannia-na-baklars-ku-robotu_mizhnarodnyy-biznes-2019.doc	32 (2) (0.12 %)
17	https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=26933	17 (1) (0.06 %)
18	https://www.lesnitsa.com/uk/metalokonstruktsiyi/evakuatsiyi-skhody/	12 (1) (0.04 %)
19	https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/DBN-V_2_2-42-2021.pdf	12 (2) (0.04 %)
20	http://www.leonorm.com/PORTAL/DG/katalog_2013_bud.htm	10 (1) (0.04 %)
21	http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35340/2/%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%8C%D0%BA%D0%BE_%D0%9A%D0%A0%D0%91.pdf	6 (1) (0.02 %)

Список прийнятих фрагментів

#	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
	https://repo.nung.edu.ua/bitstreams/e263cb45-c04...	115 (0.42%)
1	Івано-франківський національний технічний університет нафти і газу Інститут ар...	10 (0.04%)
2	назва роботи) Архітектура та містобудування (назва освітньої програми) 191 «...	16 (0.06%)
3	О. Ф. підпис, прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання кері...	16 (0.06%)
4	Ященко___ (посада) (підпис(дата(ініціали та прізвище) Івано-Франківськ	9 (0.03%)
5	Освітній рівень Бакалавр_____ С...	8 (0.03%)
6	року 3 А В Д А Н Н Я НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ понепояк іван михайлов...	22 (0.08%)
7	6. Консультанти розділів роботи Розділ Прізвище, ініціали та посада консультан...	16 (0.06%)
8	7. Дата видачі завдання _____ ...	18 (0.07%)
	2025_Кобльовська Д._АїД_АМм-24-1	22 (0.08%)
1	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (повне най...	15 (0.05%)
2	будівництва ІФНТУНГ-ДонНАБА _____ Кафедра Архітектури і диз...	7 (0.03%)
	БК_Ковбанюк_Максим_ІВЕ-21-1	24 (0.09%)
1	Сергійович, канд техн наук доцент _____, (прізвище, ім'я, по батькові, н...	13 (0.05%)
2	Студент _____ (підпис) ...	11 (0.04%)
	http://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014...	32 (0.12%)
1	року No_ 9 2. Строк подання студентом роботи _____...	22 (0.08%)
2	5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень	10 (0.04%)
	http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/35340/2/...	6 (0.02%)
1	7 Оформлення пояснювальної записки 05.06.2021 8 оформлення графічної частини	6 (0.02%)
	Проект торговельного об'єкта села Домажирів Льві...	14 (0.05%)
1	РОЗДІЛ 2. РІШЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ 9 2.1. Функціональне зонування території ...	14 (0.05%)
	Бакалаврська робота	10 (0.04%)
1	Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: 1. Проаналіз...	10 (0.04%)
	Комплексний благоустрій території ветеранського ...	5 (0.02%)
1	ДБН Б.2.2-12:2019	5 (0.02%)
	https://www.lesnitsa.com/uk/metalokonstruktsiyi/...	12 (0.04%)
1	положення ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положенн...	12 (0.04%)

http://www.leonorm.com/PORTAL/DG/katalog_2013_bu...		10 (0.04%)
1	ДБН В.2.2-13-2003 «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди»	10 (0.04%)
https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/D...		12 (0.04%)
1	з урахуванням вимог ДБН В.2.5	6 (0.02%)
2	28:2018 «Природне і штучне освітлення»	6 (0.02%)
Болібрух Є.О. МБ-23-1		5 (0.02%)
1	безпечне пересування у вечірній час	5 (0.02%)
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-pa...		17 (0.06%)
1	Пожежна безпека об'єктів будівництва загальні вимоги ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна...	17 (0.06%)
Багатоквартирний житловий будинок з вбудовано-пр...		10 (0.04%)
1	Техніко-економічні показники генерального плану Техніко-економічні показники г...	10 (0.04%)
Інформаційно_культурний_центр		17 (0.06%)
1	техніко-економічні показники генерального плану наведено в таблиці 2.1	9 (0.03%)
2	техніко-економічні показники генерального плану No Найменування показника	8 (0.03%)
Формування безпечного пішохідного середовища в ж...		13 (0.05%)
1	Одиниця виміру Показник 1 Загальна площа території проєктування га 12,5 2 площ...	13 (0.05%)

15 Дзано-франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури і будівництва ІФНТУГН - ДонНАБА
Кафедра архітектури і дизайну

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до бакалаврської кваліфікаційної роботи на тему:

Реконструкція центрального парку м. Коломиї як багатофункціонального рекреаційного простору для громади

15 (назва роботи)

Архітектура та містобудування
(назва освітньої програми)

191 «Архітектура та містобудування»
(шифр і назва спеціальності)

Здобувач освітнього ступеня Соколан Владислав Олегович
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Керівник __ Кельба Сергій Сергійович, доцент кафедри архітектури і дизайну __
(підпис, прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання керівника) Дopusчено до захисту
Завідувач кафедри

О. Ф. Іщенко
(посада) (підпи с) (дата) (ініціали та прізвище)

Івано-Франківськ - 2026
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

(повне найменування закладу вищої освіти)
Інститут Архітектури будівництва ІФНТУНГ-ДонНАБА
Кафедра Архітектури і дизайну
Освітній рівень Бакалавр
Спеціальність 191 - Архітектура та містобудування
Освітня програма Архітектура та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«__» 2026 року ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТОВІ

Соколану Владиславу Олеговичу
(прізвище, ім'я, по батькові) 1. Тема роботи Реконструкція центрального парку м. Коломиї як багатофункціонального рекреаційного простору для громади

керівник роботи __ Кельба Сергій Сергійович, доцент __, (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
Затверджені ІФНТУНГ від "29" квітня 2026 року No 268/7
2. Строк подання студентом роботи 3. Вихідні дані до роботи

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Розглянути містобудівні умови ділянки та визначити основні вимоги до розміщення офісного центру на території проєктування.
2. Обґрунтувати вибір функціональної структури будівлі, передбачивши зручне розміщення офісних, громадських, технічних і допоміжних приміщень.
3. Розробити архітектурно-планувальне рішення офісного центру з раціональним розміщенням вхідної групи, основних приміщень, коридорів, сходових кліток і ліфтів.
4. Опрацювати об'ємно-просторове та фасадне вирішення будівлі з урахуванням її громадського призначення, умов освітлення та сприйняття з прилеглої території.
5. Надати основні конструктивні, інженерні, протипожежні та безбар'єрні рішення, а також визначити техніко-економічні показники проєкту.

6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

7. Консультанти розділів роботи
Розділ Прізвище, ініціали та посада
консультанта Підпис, дата
завдання видав завдання прийняв
Нормоконтролер
Перевірка на плагіат

8. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	з/п	Назва етапів бакалаврської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1		Видача завдання (відповідно до наказу)		
2		Аналіз вихідних даних, території проєктування та нормативних вимог до офісних будівель		
3		Формування загальної концепції офісного центру та його функціональної структури		
4		Розроблення генерального плану, благоустрою, під'їздів і пішохідних зв'язків		
5		Опрацювання планів поверхів, фасадів, розрізів і просторового рішення будівлі		
6		Підготовка конструктивних, інженерних, протипожежних і безбар'єрних рішень		
21		Оформлення пояснювальної записки та графічної частини роботи		

1 Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зміст

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ТЕРМІНІВ ТА СКОРОЧЕНЬ 7

ВСТУП 10

Актуальність теми 10

Мета роботи 11

Завдання роботи 11

Об'єкт і предмет дослідження 12

Практичне значення роботи 12

РОЗДІЛ І. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ 13

1.1. Актуальність реконструкції міських парків як громадських рекреаційних просторів 13

1.2. Аналіз території центрального парку м. Коломиї 14

1.3. Містобудівна ситуація та зв'язок парку з навколишньою забудовою 17

1.4. Природно-ландшафтні особливості території 19

1.5. Світовий та вітчизняний досвід реконструкції багатофункціональних парків 22

1.6. Нормативні вимоги до проєктування рекреаційних територій 24

Висновок до розділу 1 27

7 РОЗДІЛ 2. РІШЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ 31

2.1. Функціональне зонування території 32

2.2. Транспортно-пішохідні зв'язки та організація руху 40

2.3. Генеральний план парку: композиція, зони, зв'язки 46

2.4. Благоустрій та озеленення території 53

2.5. Техніко-економічні показники генерального плану 60

Висновок до розділу 2 65

РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПАРКУ 69

3.1. Архітектурно-планувальна структура основних об'єктів парку 69

3.2. Об'ємно-просторове рішення рекреаційних і громадських елементів 77

3.3. Конструктивне рішення основних споруд парку 84

3.4. Інженерне забезпечення території 92

3.5. Реалізація вимог інклюзивності та безпеки користувачів 100

Висновок до розділу 3 107

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ 112

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 118

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ТЕРМІНІВ ТА СКОРОЧЕНЬ

1. Амфітеатр - відкритий глядацький простір із поступовим підвищенням рядів, призначений для перегляду виступів, концертів, кінопоказів просто неба та інших громадських заходів.

2. Безбар'єрне середовище - простір, доступний для всіх груп населення, зокрема для маломобільних осіб, ⁹людей на кріслах колісних, батьків із дитячими візками, дітей та людей старшого віку.

3. Благоустрій території - комплекс заходів з організації, озеленення, освітлення, облаштування доріжок, майданчиків, місць відпочинку, малих архітектурних форм, водних елементів та інших складових комфортного громадського простору.

4. Водно-рекреаційна зона - частина території парку, пов'язана з водоймами, декоративними водними елементами, містками, оглядовими точками та місцями відпочинку біля води.

5. Воркаут-зона - відкритий спортивно-тренувальний простір із турніками, брусами, тренажерами та іншим обладнанням для занять фізичною активністю просто неба.

6. Генеральний план - креслення та проєктне рішення, що визначає планувальну організацію території, розміщення функціональних зон, споруд, доріжок, майданчиків, озеленення, водойм та елементів благоустрою.

7. Громадський простір - відкрита або частково відкрита територія, доступна для мешканців і відвідувачів, призначена для спілкування, відпочинку, прогулянок, подій, спорту та інших форм суспільного життя.

8. Декоративна водойма - штучний водний елемент, що використовується для покращення композиції території, створення приємного

мікроклімату, формування рекреаційного простору та візуального акценту.

9. Дитячий майданчик - спеціально облаштована зона для ігор, рухової активності та розвитку дітей, обладнана безпечним покриттям, ігровими елементами й місцями для нагляду дорослих.

10. Зона вигулу та дресирування собак - спеціально відведена й огорожена частина парку, обладнана тренувальними елементами для собак, лавками для власників, урнами та зручними підходами.

11. Інклюзивність - принцип організації простору, за якого територія, будівлі, маршрути й об'єкти є зручними та доступними для всіх користувачів незалежно від віку, фізичних можливостей або особливих потреб.

12. Кемпінгова зона - частина рекреаційної території, призначена для короткотривалого перебування на природі, встановлення наметів, відпочинку біля вогнища та спільного дозвілля на відкритому повітрі.

13. Лазалка - ігровий або спортивно-ігровий елемент, призначений для лазіння, розвитку координації, сили, рівноваги й активного руху дітей або підлітків.

14. Малі архітектурні форми - невеликі елементи благоустрою, що доповнюють простір: лави, урни, навіси, арки, інформаційні стенди, огороження, освітлювальні елементи, декоративні конструкції.

15. Навігація - система інформаційних елементів, показників, схем і просторових орієнтирів, яка допомагає відвідувачам легко орієнтуватися на території парку.

16. Океанаріум - громадський пізнавально-рекреаційний об'єкт, у якому розміщуються акваріумні експозиції, водні резервуари, тематичні маршрути для відвідувачів та допоміжні технічні приміщення.

17. Падел-корт - спортивний майданчик для гри в падел, що має прямокутну форму, спеціальне покриття та огороження по периметру.

18. Парк - озеленена рекреаційна територія загального користування, призначена для відпочинку, прогулянок, спорту, дозвілля, культурних заходів і контакту з природним середовищем.

19. Пішохідна алея - основний або другорядний маршрут у межах парку, призначений для руху відвідувачів, прогулянок, доступу до функціональних зон і формування планувальної структури території.

20. Рекреаційна територія - простір, призначений для відпочинку, оздоровлення, прогулянок, дозвілля, фізичної активності та перебування на природі.

21. Сервісний доступ - спеціально організований підхід або проїзд, призначений для обслуговування території, технічних робіт, підвезення обладнання, вивезення відходів та доступу спеціального транспорту.

22. Скейт-парк - спеціалізований майданчик для катання на скейтбордах, BMX-велосипедах, роликах і самокатах, обладнаний рампами, похилими площинами, бордюрами та іншими елементами для активного руху.

23. Спортивна зона - частина парку, у якій розміщено майданчики та споруди для занять спортом, тренувань, командних ігор і активного дозвілля.

24. Функціональне зонування - поділ території на окремі частини відповідно до їхнього призначення: спортивні, дитячі, культурні, водно-рекреаційні, прогулянкові, сервісні та інші зони.

25. Центральний острів - головний композиційний і рекреаційний елемент парку, оточений водою та пов'язаний з основною територією через пішохідно-ігровий міст.

26. ДБН - державні будівельні норми.

27. ДСТУ - державний стандарт України.

28. МГН - маломобільні групи населення.

29. ТЕП - техніко-економічні показники.

30. ТПВ - тверді побутові відходи.

31. ГП - генеральний план.

32. КПП - контрольно-пропускний пункт, за потреби використовується для об'єктів з контрольованим доступом.

33. м2 - квадратний метр.

34. га - гектар.

35. м - метр.

36. шт. - штука.

ВСТУП

Актуальність теми

Міські парки є важливою частиною громадського простору, оскільки вони забезпечують мешканців місцями для відпочинку, прогулянок, занять спортом, спілкування та проведення культурних заходів. У сучасних умовах такі території вже не сприймаються лише як зелені зони з алеями та лавками. Вони мають виконувати ширший набір функцій: рекреаційну, соціальну, спортивну, культурну, оздоровчу, екологічну та освітню.

Центральний парк м. Коломиї має значний просторовий потенціал завдяки великій площі, сформованій зеленій структурі, наявності Шевченківського озера, зв'язку з річкою Прут та розташуванню поблизу житлової забудови. Водночас територія потребує оновлення, впорядкування функціональних зон, покращення пішохідних зв'язків, створення сучасних місць для активного й спокійного відпочинку, а також підвищення зручності користування для різних груп населення.

Актуальність теми зумовлена потребою перетворення парку на багатофункціональний рекреаційний простір, який буде працювати протягом усього року та відповідати сучасним вимогам до міського середовища. Важливим завданням є не лише додавання нових об'єктів, а й збереження природного характеру території, її ландшафтно-цінності та зв'язку з водоймами. Саме тому реконструкція центрального парку розглядається як комплексне оновлення простору з поєднанням природних, спортивних, дитячих, культурних і громадських функцій.

Проект передбачає формування сучасного парку для громади, де активні зони не конфліктують із місцями тихого відпочинку, а всі основні об'єкти поєднані зрозумілою системою пішохідних маршрутів. Особливу роль у композиції території відіграє центральний острів, навколо якого організовано рекреаційні простори, водні елементи та прогулянкові зв'язки. Такий підхід дозволяє створити впізнану планувальну структуру та надати парку нового образу.

Мета роботи

Метою бакалаврської роботи є розроблення проектної пропозиції реконструкції центрального парку м. Коломиї як багатофункціонального рекреаційного простору для громади з урахуванням природного середовища, існуючої планувальної структури, потреб мешканців, вимог безбар'єрності, безпеки та сучасних принципів організації громадських просторів.

Проект спрямований на створення цілісної території для щоденного відпочинку, занять спортом, дитячого дозвілля, культурних подій, прогулянок, перебування біля води та короткотривалого відпочинку на природі.

Завдання роботи

11. **Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:**

1. **Проаналізувати** значення міських парків у структурі сучасного громадського простору та визначити основні принципи їх реконструкції.
2. Дослідити містобудівне положення центрального парку м. Коломиї, його зв'язок із житловою забудовою, Шевченківським озером, річкою Прут та навколишніми територіями.
3. Оцінити існуючу планувальну структуру парку, пішохідні маршрути, зелені насадження, водні об'єкти та основні просторові акценти.
4. Сформувати функціональне зонування території з урахуванням активних, спортивних, дитячих, культурних, водно-рекреаційних, прогулянкових і спокійних зон.
5. Розробити генеральний план реконструкції парку з організацією центрального острова, основних алей, спортивних майданчиків, дитячих просторів, сцени, океанаріуму, зони виходу собак, кемпінгової частини та декоративних водойм.
6. Запропонувати систему транспортно-пішохідних зв'язків, що забезпечує зручне пересування територією, доступність основних зон і безпечне розділення різних потоків користувачів.
7. Передбачити заходи з благоустрою, озеленення, освітлення, навігації, облаштування місць відпочинку та створення комфортного середовища для різних вікових груп.
8. Врахувати вимоги інклюзивності, безпеки та зручності користування територією для маломобільних груп населення, дітей, людей старшого віку та відвідувачів із різними потребами.
9. Визначити основні техніко-економічні показники генерального плану та оцінити співвідношення між функціональними зонами, озелененням, пішохідними маршрутами, майданчиками й водними елементами.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є територія центрального парку м. Коломиї як складова міського рекреаційного середовища.

Предметом дослідження є архітектурно-планувальні принципи реконструкції парку, його функціональне зонування, організація генерального плану, пішохідних зв'язків, благоустрою та рекреаційних просторів.

Практичне значення роботи

Практичне значення роботи полягає у формуванні проєктної пропозиції, яка може бути використана як основа для подальшого опрацювання концепції реконструкції центрального парку м. Коломиї. Запропоноване рішення спрямоване на підвищення якості міського середовища, розвиток рекреаційної інфраструктури, створення нових сценаріїв відпочинку та забезпечення комфортного перебування мешканців і гостей міста.

Проектне рішення поєднує природну основу території з новими громадськими функціями, що дозволяє зберегти парковий характер простору та водночас зробити його більш активним, сучасним і доступним.

РОЗДІЛ І. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ

1.1. Актуальність реконструкції міських парків як громадських рекреаційних просторів

Міські парки є важливими елементами просторової структури міста. Вони формують місця для щоденного відпочинку, прогулянок, занять спортом, дитячого дозвілля, громадських подій та спілкування мешканців. На відміну від звичайних озелених ділянок, сучасний парк має працювати як повноцінний громадський простір, у якому поєднуються природне середовище, функціональні майданчики, пішохідні маршрути, зони активного й спокійного відпочинку.

Реконструкція міських парків є актуальною через зміну потреб користувачів. Сьогодні відвідувачі очікують не лише наявності зелених насаджень і лавок, а й різноманітних сценаріїв перебування: безпечних дитячих просторів, спортивних майданчиків, прогулянкових алей, зон біля води, місць для проведення подій, тінювих ділянок, зручної навігації та доступного середовища для всіх груп населення. Тому оновлення парку повинно бути комплексним і враховувати як природну основу території, так і сучасні вимоги до благоустрою.

Особливе значення має збереження природного характеру парку. Під час реконструкції важливо не перетворити територію на набір окремих розважальних об'єктів, а створити цілісне рекреаційне середовище, де активні зони гармонійно поєднуються із зеленими масивами, водоймами та тихими прогулянковими маршрутами. Такий підхід дозволяє підтримати екологічну роль парку в міській структурі та водночас зробити його більш зручним для повсякденного використання.

Для центрального парку м. Коломиї це питання є особливо важливим, оскільки територія має значний потенціал для розвитку. Парк пов'язаний із Шевченківським озером, річкою Прут, житловою забудовою та сформованою мережею пішохідних підходів. Наявність водних об'єктів і великих озелених просторів створює сприятливі умови для формування багатофункціонального рекреаційного середовища.

Проект реконструкції передбачає оновлення території не шляхом повної зміни її характеру, а через впорядкування простору, посилення основних зв'язків і введення нових функцій. У структурі парку передбачаються спортивні майданчики, дитячі зони, центральний острів, декоративні водойми, сцена з глядацьким простором, океанаріум, зона виходу собак, кемпінгова частина, прогулянкові алей та місця для тихого відпочинку. Це дозволяє зробити парк цікавим для різних вікових груп і різних сценаріїв використання.

Важливим завданням реконструкції є також підвищення доступності території. Парк має бути зручним не лише для молоді чи активних відвідувачів, а й для дітей, ¹⁰ людей старшого віку, батьків із дитячими візками та маломобільних груп населення. Для цього необхідно передбачити логічну систему маршрутів, безпечні покриття, достатню ширину доріжок, зручні підходи до основних зон, місця для відпочинку, освітлення та зрозумілу навігацію.

Отже, реконструкція центрального парку м. Коломиї є актуальною, оскільки вона спрямована на створення сучасного громадського простору, який поєднує природну основу, активний відпочинок, культурні події, спорт і сімейне дозвілля. Запропоноване оновлення дозволяє зберегти рекреаційну роль парку та водночас надати йому нового функціонального й композиційного змісту.

1.2. Аналіз території центрального парку м. Коломиї

Центральний парк м. Коломиї є важливою рекреаційною територією міста та має значний потенціал для подальшого розвитку. Його простір поєднує озеленені ділянки, відкриті галявини, пішохідні маршрути, водні об'єкти та зв'язок із прилеглою міською забудовою. Завдяки цьому парк може виконувати не лише функцію місця для прогулянок, а й роль повноцінного громадського простору для щоденного відпочинку, активного дозвілля, культурних подій і сімейного перебування.

Територія парку має витягнуту планувальну структуру та розвивається вздовж основних пішохідних напрямків. Її просторовий каркас формують наявні зелені насадження, алей, відкриті ділянки та водні елементи. Важливою перевагою території є близькість до Шевченківського озера та річки Прут, що підсилює природно-рекреаційний характер парку й створює можливості для розвитку водно-прогулянкових маршрутів, оглядових

точок і зон відпочинку біля води.

Парк розташований у межах міського середовища та має зв'язок із житловою забудовою. Це робить його доступним для мешканців навколишніх кварталів і дозволяє використовувати територію як місце повсякденного відпочинку. Водночас така близькість вимагає продуманої організації входів, пішохідних маршрутів, освітлення, безпеки та розміщення активних зон так, щоб вони не створювали зайвого шумового навантаження на прилеглі території.

Існуюча структура парку має природну основу, яку доцільно зберегти та розвинути. Зелені насадження формують тінь, створюють комфортний мікроклімат і визначають загальний образ території. Тому проєктне рішення не повинно зводитися до надмірного ущільнення простору новими об'єктами. Основним завданням є впорядкування наявної території, покращення її функціонального наповнення та створення зручної системи зв'язків між окремими зонами.

Аналіз території показує, що парк має потенціал для розміщення кількох різних за характером функціональних блоків. У більш активних частинах доцільно передбачити спортивні майданчики, стадіон, скейт-парк, падел-корти, зону вуличних тренажерів і дитячі ігрові простори. Такі функції потребують зручного доступу, достатньої відкритої площі та відокремлення від тихих рекреаційних зон.

У центральній частині території доцільно сформувати головний композиційний вузол парку. У проєктному рішенні таким елементом виступає центральний острів, оточений водою та пов'язаний із основною територією через пішохідно-ігровий міст. Острів створює виразний просторовий акцент і може працювати як місце спокійного відпочинку, огляду території та перебування серед озеленення.

Окреме значення має система водних елементів. Декоративні водойми, штучний водний канал уздовж головної алеї та водний простір навколо острова підсилюють композицію парку й роблять його більш виразним. Вода виконує не лише декоративну функцію, а й допомагає формувати спокійніші рекреаційні простори, які контрастують із активними спортивними й дитячими зонами.

Пішохідні зв'язки є одним із ключових елементів аналізу території. Парк повинен мати зрозумілу систему головних і другорядних маршрутів, які забезпечують доступ до всіх основних зон. Головна прогулянкова вісь розпочинається від центрального входу та веде вглиб території, поступово розподіляючи відвідувачів між спортивними, дитячими, культурними, водними та рекреаційними просторами. Другорядні доріжки забезпечують коротші зв'язки між окремими зонами та створюють варіативність прогулянкових маршрутів.

Територія парку також потребує чіткого розмежування активних і спокійних сценаріїв використання. Спортивні майданчики, стадіон, скейт-парк і воркаут-зона мають формувати окремий активний блок. Дитячі майданчики доцільно розташовувати так, щоб вони були зручними для сімейного відпочинку та мали поруч місця для сидіння батьків. Зона виходу собак і кемпінгова частина мають бути відокремлені від дитячих і культурно-подієвих просторів, оскільки вони передбачають інший характер користування.

Культурно-подієва функція парку може бути реалізована через сцену з глядацьким простором. Така зона дає можливість проводити концерти, міські заходи, фестивалі, дитячі виступи та кінопокази просто неба. Її розміщення має бути пов'язане з основними пішохідними маршрутами, але водночас не повинно заважати тихим зонам відпочинку.

Загалом аналіз території центрального парку м. Коломиї показує, що вона має достатні передумови для формування сучасного багатофункціонального рекреаційного простору. Наявність зелених масивів, водних елементів, відкритих ділянок і зв'язку з міською забудовою дозволяє створити парк, який поєднує активний відпочинок, спорт, дитячі ігри, культурні події та спокійне перебування на природі. Проєктне рішення має розвивати ці переваги, зберігаючи природний характер території та забезпечуючи зручність користування для різних груп відвідувачів.

1.3. Містобудівна ситуація та зв'язок парку з навколишньою забудовою

Центральний парк м. Коломиї розташований у структурі міського середовища та виконує роль важливої рекреаційної території для мешканців прилеглих житлових кварталів і відвідувачів міста. Його містобудівне значення полягає в тому, що парк поєднує природні елементи, відкриті громадські простори, водні об'єкти та пішохідні зв'язки з навколишньою забудовою.

Територія парку має зручне положення відносно житлових районів, що забезпечує можливість повсякденного використання простору. Для мешканців прилеглих кварталів парк може виконувати функцію місця щоденних прогулянок, активного відпочинку, занять спортом, дитячого дозвілля та короткотривалого перебування на природі. Саме тому важливо, щоб його планувальна структура була зрозумілою, доступною та безпечною для різних груп користувачів.

Зв'язок парку з навколишньою забудовою формується через систему входів, пішохідних підходів і внутрішніх алеї. Головний вхід організовує основний потік відвідувачів і виводить їх на центральну прогулянкову вісь. Від неї розходяться маршрути до спортивних, дитячих, культурних, водно-рекреаційних і відпочинкових зон. Така структура дозволяє не концентрувати всі потоки в одному місці, а рівномірно розподіляти рух територією.

Важливим містобудівним чинником є близькість парку до Шевченківського озера. Водойма формує природну домінуючу територію та підсилює рекреаційний характер простору. У проєктному рішенні озеро та пов'язані з ним водні елементи розглядаються не як другорядний фон, а як частина загальної композиції парку. Водно-рекреаційні зони, прогулянкові маршрути, острів і декоративні водойми створюють більш виразний просторовий образ території.

Окрему роль відіграє зв'язок парку з річкою Прут. Наявність річкової долини поруч із територією підсилює природний потенціал ділянки та створює передумови для формування рекреаційного середовища, пов'язаного з ландшафтом. У межах проєкту важливо зберегти природний характер цієї частини міста, не перевантажуючи її надмірною забудовою або випадковими функціями.

Навколишня житлова забудова визначає необхідність обережного розміщення активних зон. Спортивні майданчики, стадіон, скейт-парк, падел-корти та воркаут-зона повинні бути організовані так, щоб забезпечити зручний доступ до них, але водночас не створювати зайвого шумового навантаження на спокійні частини парку та прилеглі житлові території. Саме тому активні функції доцільно групувати в окремі блоки, відокремлені зеленими насадженнями, пішохідними маршрутами або відкритими буферними просторами.

Культурно-подієва зона зі сценою та глядацьким простором також потребує продуманого розташування. Вона має бути доступною з основних алеї, але не повинна порушувати спокійні рекреаційні ділянки. Завдяки правильному планувальному розміщенню ця зона може стати місцем проведення міських свят, концертів, фестивалів і громадських заходів без негативного впливу на інші частини парку.

Дитячі майданчики розміщуються в різних частинах території, що дає змогу рівномірно забезпечити парк сімейними функціями. Вони мають бути добре доступними з основних маршрутів, розташовуватися поруч із місцями для сидіння дорослих і мати безпечне відокремлення від інтенсивних спортивних та велосипедних потоків. Така організація підвищує комфорт користування простором для сімей із дітьми.

Нижня частина парку, де передбачено зону виходу собак і кемпінгову територію, має більш відокремлений характер. Це дозволяє розмістити функції, які не повинні безпосередньо перетинатися з дитячими, культурними й центральними прогулянковими зонами. Таке зонування робить парк більш зручним і зменшує можливі конфлікти між різними сценаріями використання території.

Містобудівна ситуація також вимагає врахування транзитного й рекреаційного руху. Парк не повинен бути лише місцем проходження між окремими

частинами міста. Його простір має стимулювати перебування: зупинку, відпочинок, прогулянку, участь у подіях, заняття спортом або спокійне проведення часу біля води. Для цього в проєкті передбачено не тільки маршрути, а й систему функціональних вузлів, які формують змістове наповнення території.

Таким чином, містобудівне положення центрального парку м. Коломиї є сприятливим для створення багатофункціонального рекреаційного простору. Територія має зв'язок із житловою забудовою, водними об'єктами, зеленими масивами та основними пішохідними напрямками. Проєктне рішення спрямоване на те, щоб посилити ці зв'язки, впорядкувати функціональну структуру парку та забезпечити його зручне використання для мешканців і гостей міста.

1.4. Природно-ландшафтні особливості території

Природно-ландшафтні особливості центрального парку м. Коломиї є однією з головних передумов формування проєктного рішення. Територія має виражений рекреаційний характер завдяки поєднанню зелених насаджень, відкритих просторів, водних елементів і зв'язку з природним середовищем міста. Саме ці чинники визначають загальний образ парку та впливають на розміщення основних функціональних зон.

Основу ландшафтної структури становлять існуючі зелені масиви. Вони формують тінь, створюють комфортний мікроклімат і захищають окремі ділянки від надмірного перегрівання в літній період. Дерева та кущові насадження також виконують просторову роль: вони відокремлюють активні зони від спокійних, пом'якшують візуальне сприйняття нових об'єктів і допомагають зберегти природний характер території.

Під час реконструкції важливо максимально зберегти існуючу зелену основу парку. Нові об'єкти та майданчики мають розміщуватися так, щоб не руйнувати сформовані зелені ділянки, а доповнювати їх. Особливо це стосується території біля прогулянкових маршрутів, центрального острова, дитячих зон і місць тихого відпочинку. У цих частинах озеленення не повинно бути лише декоративним елементом, а має працювати як повноцінна частина просторової організації парку.

Важливим природним елементом є Шевченківське озеро. Його наявність підсилює рекреаційне значення парку та створює передумови для розвитку водно-прогулянкових просторів. Водойма формує спокійний ландшафтний акцент, біля якого доцільно розміщувати оглядові точки, місця для відпочинку, прогулянкові маршрути та зони з менш інтенсивним навантаженням. У проєкті водний простір розглядається як частина загальної композиції, а не як ізольований природний об'єкт.

Окреме значення має центральний острів. Він виступає композиційним і рекреаційним центром парку, навколо якого формується система прогулянкових маршрутів і водних елементів. Оточення острова водою надає простору більш камерного характеру, а пішохідно-ігровий міст забезпечує зв'язок із головною територією. Завдяки цьому острів сприймається як окрема тиха зона для відпочинку, але водночас залишається включеним у загальну планувальну структуру парку.

У проєктному рішенні передбачено також декоративні водойми та вузький водний канал у центральній алеї. Ці елементи доповнюють природну систему парку та створюють виразні просторові акценти. Вода допомагає організувати рух, підсилює композицію головної осі та формує більш приємне середовище для прогулянок. У вечірній час водні елементи можуть доповнюватися підсвіткою, що посилює їхню роль у сприйнятті парку.

Зв'язок із річкою Прут також має важливе значення для загальної характеристики території. Річкова долина посилює природний потенціал парку та формує відчуття близькості до ландшафту. Це потребує обережного ставлення до периферійних ділянок, збереження відкритих зелених просторів і недопущення надмірного ущільнення території новими спорудами.

Рельєф території в межах парку переважно сприятливий для організації пішохідних маршрутів, спортивних майданчиків, дитячих зон і місць відпочинку. Водночас під час проєктування необхідно враховувати водовідведення, безпечні ухили доріжок, доступність для маломобільних груп населення та зручність пересування територією в різні пори року. Покриття доріжок і майданчиків мають бути стійкими до атмосферних впливів, неслизькими та зручними для щоденного використання.

Ландшафтна організація парку повинна поєднувати відкриті та закриті простори. Відкриті ділянки доцільно використовувати для спортивних майданчиків, подієвих зон, відпочинку біля сцени та окремих активностей. Більш затінені й озеленені частини варто зберігати для прогулянок, тихого відпочинку, дитячих і сімейних просторів. Такий підхід дозволяє створити різноманітне середовище, де відвідувач може обирати між активним і спокійним сценарієм перебування.

Озеленення в межах реконструкції має виконувати не лише естетичну, а й функціональну роль. Зелені насадження можуть слугувати буфером між спортивними майданчиками та зонами відпочинку, створювати тінь біля лав і дитячих майданчиків, підкреслювати напрямки основних алей, формувати камерні простори біля водойм і покращувати загальне сприйняття території.

Таким чином, природно-ландшафтні особливості центрального парку м. Коломиї створюють сприятливу основу для його реконструкції. Зелені насадження, водні об'єкти, відкриті простори, центральний острів і зв'язок із річкою Прут дозволяють сформувати багатофункціональний парк із виразним природним характером. Проєктне рішення має розвивати ці якості, поєднуючи нові функції з наявною ландшафтною структурою та зберігаючи рекреаційну цінність території.

1.5. Світовий та вітчизняний досвід реконструкції багатофункціональних парків

Аналіз сучасних прикладів реконструкції міських парків показує, що такі території дедалі частіше розглядаються не лише як зелені зони, а як активні громадські простори з різними сценаріями використання. Успішні парки поєднують прогулянкові маршрути, спортивні майданчики, дитячі простори, культурні події, місця тихого відпочинку, водні елементи та озеленення. Важливим є не кількість об'єктів, а їхнє правильне розміщення й логічний зв'язок між собою.

Одним із відомих прикладів переосмислення міського простору є парк High Line у Нью-Йорку. Його створено на основі колишньої підвищеної вантажної залізничної лінії, яку перетворили на громадський парк. Цей приклад показує, що навіть інфраструктурні або занедбані території можуть отримати нову рекреаційну функцію, якщо зберегти їхню ідентичність і доповнити її якісним благоустроєм, озелененням і пішохідними маршрутами. Для проєкту центрального парку м. Коломиї важливою є саме ідея переосмислення наявної структури, а не її повного знищення. Цікавим прикладом є також парк Superkilen у Копенгагені. Він створений як міський простір, що поєднує різні культурні символи, активні зони та яскраві громадські майданчики. Парк має лінійну структуру й проходить через район Нерребро, формуючи єдиний маршрут із різними функціональними фрагментами. Для дипломного проєкту цей приклад важливий тим, що показує можливість створення виразного, впізнаваного простору через поєднання кольору, малих архітектурних форм, активних зон і пішохідної логіки.

Ще одним показовим прикладом є Park Spoor Noord в Антверпені. Територія площею близько 24 га раніше використовувалася як залізнична ділянка, а після втрати первинної функції була перетворена на великий міський парк. Важливо, що простір не забудували щільно, а сформували відкриту рекреаційну територію з різними сценаріями перебування. Для центрального парку м. Коломиї цей досвід є корисним з погляду збереження великих відкритих просторів і створення парку як цілісної частини міського середовища.

У вітчизняному контексті близьким за підходом є парк «Наталка» в Києві. Він розташований уздовж Дніпра між Північним мостом та Оболонською набережною і займає приблизно 25 га. Простір поєднує прогулянкові маршрути, озеленення, відкриті зони для відпочинку та

зв'язок із водою. Цей приклад показує, що водний фронт може стати не периферійною частиною парку, а одним із головних елементів його просторової організації. Для Коломиї це особливо актуально через наявність Шевченківського озера та зв'язок із річкою Прут. З аналізу цих прикладів можна виділити кілька принципів, важливих для проектування центрального парку м. Коломиї. Насамперед парк повинен мати чіткий планувальний каркас: головні алеї, другорядні маршрути, центральні вузли та зручні зв'язки між зонами. Відвідувач має легко орієнтуватися на території та розуміти, як потрапити до спортивних майданчиків, дитячих просторів, сцени, острова, водойм, океанаріуму чи кемпінгової зони.

Другий важливий принцип - поєднання активних і спокійних функцій. Сучасний парк не може складатися лише з тихих прогулянкових алей, але й не повинен перетворюватися на суцільний розважальний простір. Тому спортивні майданчики, скейт-парк, падел-корт, стадіон і воркаут-зону доцільно групувати в окремі активні блоки, а острів, водні елементи, зелені зони та місця відпочинку - формувати як спокійніші рекреаційні простори.

Третій принцип полягає у збереженні природної основи території. Зелені насадження, відкриті газони, водойми та природні ділянки повинні залишатися головними елементами парку. Нові об'єкти мають доповнювати простір, а не витіснити його рекреаційний характер. Саме тому в проєкті важливо уникати надмірної концентрації забудови та залишати достатню кількість відкритих озелених площ.

Четвертим принципом є створення виразних композиційних акцентів. У проєкті центрального парку таким акцентом стає острів, оточений водою, а також головна прогулянкова вісь із декоративним водним каналом, сцена, океанаріум і система малих архітектурних форм. Ці елементи допомагають сформувати впізнаваний образ парку та зробити його не лише функціональним, а й емоційно привабливим.

Отже, світовий і вітчизняний досвід показує, що успішна реконструкція парку базується на збереженні природної основи, створенні зрозумілої системи маршрутів, поєднанні різних сценаріїв відпочинку та формуванні виразних громадських просторів. Для центрального парку м. Коломиї ці принципи стали основою проєктного рішення, у якому спортивні, дитячі, культурні, водні та природно-рекреаційні зони поєднуються в єдину просторову систему.

1.6. Нормативні вимоги до проектування рекреаційних територій

Проектування та реконструкція міських парків має виконуватися з урахуванням чинних будівельних норм, державних стандартів і вимог до безпечного, доступного та комфортного громадського простору. Для центрального парку м. Коломиї нормативна база має особливе значення, оскільки територія поєднує озеленені простори, пішохідні маршрути, спортивні майданчики, дитячі зони, водні елементи, сцену, океанаріум, місця короткотривалого відпочинку, зону виходу собак і кемпінгову частину.

Основним документом для просторової організації території є **ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»**. Його положення враховуються під час визначення загальної планувальної структури, розміщення функціональних зон, організації пішохідних зв'язків, озелених територій, громадських просторів, автостоянок і взаємозв'язку парку з навколишньою забудовою. У межах проєкту це важливо для правильного поєднання активних, спокійних, культурних, спортивних і рекреаційних зон без порушення загальної містобудівної логіки.

Для благоустрою території застосовуються вимоги **ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території»**. Цей документ є базовим для проектування елементів благоустрою, пішохідних доріжок, майданчиків, озеленення, малих архітектурних форм, зовнішнього освітлення, місць відпочинку, огорожень, покриттів і елементів інженерного облаштування. У проєкті центрального парку ці вимоги враховуються під час формування головних і другорядних алей, зон відпочинку, майданчиків біля води, дитячих і спортивних просторів, декоративних водойм та місць короточасного перебування відвідувачів.

Важливою умовою реконструкції є забезпечення безбар'єрності. Для цього враховуються **положення ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»**. Основні маршрути парку повинні бути доступними для маломобільних груп населення, **людей на кріслах колісних, батьків із дитячими візками, дітей і людей старшого віку**. У проєкті необхідно передбачати рівні та неслизькі покриття, достатню ширину доріжок, зручні ухили, пониження бортового каменю, безпечні підходи до основних зон, місця для відпочинку та зрозумілу навігацію. Спортивні майданчики та фізкультурно-оздоровчі зони проєктуються з урахуванням **ДБН В.2.2-13:2003 «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди»**. Ці вимоги стосуються відкритих спортивних споруд із місцями для глядачів або без них. У межах парку це стосується футбольного стадіону, баскетбольних майданчиків, падел-кортів, воркаут-зони, скейт-парку та інших просторів для активного відпочинку. Під час розміщення таких об'єктів потрібно враховувати безпечні підходи, відокремлення від основних пішохідних потоків, зручність користування, можливість обслуговування та уникнення конфлікту з дитячими й тихими рекреаційними зонами.

Для дитячих ігрових майданчиків необхідно враховувати вимоги безпеки до обладнання та покриттів. Ігрові елементи, лазалки, гойдалки, канатні конструкції, балансири та інші пристрої повинні мати безпечні зони використання, відповідне покриття для пом'якшення падіння, відсутність травмонебезпечних виступів і достатній простір для нагляду дорослих. Дитячі зони доцільно розділяти за віковими групами або характером активності, щоб майданчики для малих дітей не перетиналися з інтенсивними потоками підлітків, велосипедистів чи користувачів скейт-парку. Окрему увагу слід приділяти організації водних елементів. У проєкті передбачаються декоративні водойми, водний канал уздовж центральної алеї, водний простір навколо острова та водойма біля океанаріуму. Такі об'єкти повинні мати безпечні підходи, контрольовані межі, якісне водовідведення, можливість очищення та обслуговування. У місцях, де відвідувачі можуть наближатися до води, необхідно передбачати неслизьке покриття, огороження або інші засоби безпеки відповідно до характеру простору.

Зовнішнє освітлення території виконується з **урахуванням вимог ДБН В.2.2-18:2018 «Природне і штучне освітлення»**. Освітлення має забезпечувати **безпечне пересування у вечірній час**, видимість основних маршрутів, входів, спортивних і дитячих зон, сцени, мостів, водойм, зони виходу собак і кемпінгової частини. Крім функціонального освітлення, у проєкті передбачається декоративна підсвітка водного каналу, арок, окремих малих архітектурних форм і ключових композиційних елементів.

Пожезна безпека громадських і допоміжних об'єктів парку повинна враховувати вимоги ДБН В.1.1-7:2016 «Пожезна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги». Це стосується океанаріуму, роздягалень, допоміжних приміщень біля спортивних майданчиків, сцени, сервісних споруд і можливих тимчасових павільйонів. Для таких об'єктів необхідно передбачати безпечні евакуаційні виходи, під'їзд спеціального транспорту, протипожежні відстані та засоби первинного пожегогасіння відповідно до функціонального призначення споруди.

Інженерне забезпечення території повинно враховувати потреби водопостачання, каналізації, водовідведення, електропостачання та освітлення. Для об'єктів із санітарними приміщеннями, роздягальнями, океанаріумом, зоною кемпінгу та іншими допоміжними спорудами важливим є підключення до відповідних інженерних мереж або передбачення локальних технічних рішень. Організація дощового водовідведення має запобігати застою води на пішохідних доріжках, спортивних майданчиках, дитячих зонах і біля водойм.

У разі влаштування автостоянки або під'їздів для обслуговування території необхідно враховувати вимоги до розміщення та організації стоянок легкових автомобілів. Автомобільний рух у межах парку має бути обмеженим і не повинен порушувати рекреаційний характер території.

Основний пріоритет надається пішохідному руху, безбар'єрним маршрутам, велосипедному пересуванню та безпечному доступу до основних функціональних зон.

Таким чином, нормативна база проєкту охоплює вимоги до планування території, благоустрою, інклюзивності, спортивних і дитячих майданчиків, освітлення, пожежної безпеки, інженерного забезпечення та організації транспортного обслуговування. Дотримання цих вимог дозволяє сформувати безпечний, доступний і функціонально збалансований парк, який відповідає сучасним потребам громади та зберігає рекреаційний характер території.

Висновок до розділу 1

У першому розділі було розглянуто передумови реконструкції центрального парку м. Коломиї та визначено основні принципи формування сучасного багатофункціонального рекреаційного простору. Аналіз показав, що міський парк у сучасному розумінні не може обмежуватися лише функцією озелененої території для прогулянок. Він має працювати як повноцінний громадський простір, у якому поєднуються відпочинок, спорт, дитяче дозвілля, культурні події, природне середовище, водні елементи та зручна система щоденного користування.

Центральний парк м. Коломиї має значний потенціал для такого розвитку. Його перевагою є велика площа, наявність зелених масивів, зв'язок із Шевченківським озером і річкою Прут, а також розташування в міській структурі поблизу житлової забудови. Ці чинники створюють сприятливі умови для формування парку, який може бути важливим не лише для коротких прогулянок, а й для активного відпочинку, сімейного дозвілля, проведення громадських заходів та перебування на природі протягом усього року.

Під час аналізу території встановлено, що простір парку потребує не повної зміни, а продуманого оновлення. Його природна основа, водні елементи, зелені насадження та сформовані пішохідні напрямки мають бути збережені й використані як база для подальшого розвитку. Нові функції повинні не витіснити парковий характер території, а підсилювати його, створюючи різні сценарії перебування для дітей, молоді, дорослих, людей старшого віку та маломобільних груп населення.

Містобудівний аналіз засвідчив, що парк має важливе значення в системі громадських просторів міста. Його зв'язок із навіколишньою забудовою, підходами з боку житлових кварталів, водними об'єктами та природним середовищем дозволяє розглядати територію як відкритий рекреаційний вузол. Водночас близькість до житлових зон вимагає обережного розміщення активних функцій, щоб спортивні, подієві та молодіжні простори не створювали конфлікту з ділянками тихого відпочинку.

Природно-ландшафтні особливості території визначили головний підхід до проєктування: парк повинен залишатися зеленим і природним за характером, навіть за умови наповнення його новими об'єктами. Зелені насадження, водойми, відкриті ділянки та центральний острів формують основу композиції й дають змогу створити виразне середовище з різними просторовими враженнями. Саме поєднання активних зон із природними фрагментами дозволяє уникнути перевантаження території та зберегти її рекреаційну цінність.

Опрацювання світового та вітчизняного досвіду показало, що успішні сучасні парки мають кілька спільних рис: зрозумілий планувальний каркас, виразні композиційні акценти, різноманіття функцій, зручні маршрути, активне використання водних і зелених елементів, а також гнучкість сценаріїв перебування. Для проєкту реконструкції центрального парку м. Коломиї ці принципи стали важливою основою. Вони дали змогу сформувати ідею парку як живого простору, який працює не лише в окремі святкові дні, а щоденно - для прогулянок, спорту, дитячих ігор, зустрічей, відпочинку й подій.

Окрему увагу було приділено нормативним вимогам до проєктування рекреаційних територій. Визначено, що під час реконструкції необхідно враховувати вимоги до планування території, благоустрою, інклюзивності, безпеки дитячих і спортивних майданчиків, освітлення, водовідведення, пожежної безпеки та організації доступу до основних об'єктів. Це дозволяє розглядати проєкт не лише як художньо-планувальну концепцію, а як реальне середовище, придатне для безпечного й комфортного користування.

Таким чином, результати передпроектного аналізу підтверджують доцільність реконструкції центрального парку м. Коломиї як багатофункціонального рекреаційного простору для громади. Основними напрямками подальшого проєктування є збереження природної основи території, формування чіткої системи пішохідних зв'язків, створення центрального композиційного ядра з островом, розміщення спортивних і дитячих зон, організація культурно-подієвого простору, розвиток водно-рекреаційних елементів та забезпечення доступності для всіх користувачів. Ці положення стали основою для розроблення рішень генерального плану, функціонального зонування та благоустрою території.

РОЗДІЛ 2. РІШЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ

Рішення генерального плану центрального парку м. Коломиї сформоване на основі передпроектного аналізу території, її природних особливостей, існуючих пішохідних напрямків, зв'язку з навіколишньою забудовою та потреб сучасного громадського простору. Основною ідеєю проєкту є створення багатофункціонального рекреаційного парку, який поєднує активний відпочинок, спорт, дитячі простори, культурні події, прогулянкові маршрути, водні елементи, озеленення та місця тихого перебування.

Проектне рішення не передбачає перетворення парку на суцільну розважальну територію. Навпаки, головним завданням є збереження його природного характеру та одночасне наповнення новими функціями, які роблять простір корисним і цікавим для різних груп відвідувачів. Парк має працювати як щоденне середовище для мешканців міста, а не лише як місце для окремих святкових або сезонних подій.

Планувальна структура побудована на поєднанні кількох ключових елементів: головного входу, центральної прогулянкової осі, системи основних і другорядних пішохідних маршрутів, центрального острова, спортивного блоку, дитячих зон, культурно-подієвого простору, водно-рекреаційних ділянок, океанаріуму, зони виходу собак та кемпінгової частини. Усі ці елементи не розміщуються випадково, а формують послідовну просторову систему, у якій кожна зона має своє місце та логічний зв'язок з іншими частинами парку.

Важливим композиційним акцентом генерального плану є центральний острів. Він організовує навколо себе основні рекреаційні маршрути й створює виразний просторовий центр території. Завдяки цьому парк отримує впізнавану композицію, а відвідувачі - зрозумілу орієнтацію в просторі. Острів, водні елементи, декоративні алеї та активні зони формують різні враження від перебування в парку: від спокійної прогулянки до активного спортивного чи сімейного дозвілля.

У цьому розділі розглянуто функціональне зонування території, організацію транспортно-пішохідних зв'язків, загальне рішення генерального плану, благоустрій, озеленення та основні техніко-економічні показники. Така послідовність дає змогу розкрити не лише перелік об'єктів, а й принцип їхнього розміщення, взаємозв'язок зон і загальну логіку формування паркового середовища.

2.1. Функціональне зонування території

Функціональне зонування є одним із головних етапів формування генерального плану парку. Саме воно визначає, як територія працюватиме для відвідувачів, де будуть зосереджені активні функції, які ділянки залишаться більш спокійними, як між собою пов'язуються спортивні, дитячі, культурні, водні та природно-рекреаційні простори. Для центрального парку м. Коломиї функціональне зонування має особливе значення, оскільки територія є великою за площею, має складну систему природних і штучних елементів, а також повинна відповідати різним сценаріям використання.

У проєкті парк розглядається як багатофункціональний простір, у якому немає однієї домінуючої групи користувачів. Територія повинна бути зручною для дітей, підлітків, молоді, дорослих, людей старшого віку, спортсменів, сімей із дітьми, власників собак, відвідувачів культурних подій і

людей, які приходять сюди просто прогулятися або побути біля води. Саме тому зонування побудоване не за принципом механічного розміщення окремих об'єктів, а за принципом поєднання різних типів активності в єдину логічну систему.

Основою функціональної структури є поділ території на активні, напівактивні та спокійні зони. Активні функції, до яких належать стадіон, баскетбольні майданчики, падел-корт, скейт-парк, воркаут-зона та частина дитячих просторів, розміщуються так, щоб вони мали зручний доступ, достатню площу для безпечного використання та не конфліктували з тихими ділянками парку. Спокійніші простори формуються навколо центрального острова, біля водних елементів, у зелених масивах, на прогулянкових алеях і в кемпінговій частині. Напівактивні зони виконують роль переходу між цими двома типами середовища.

У межах території передбачено такі основні функціональні зони: вхідно-представницьку, центральну прогулянкову, зону центрального острова, дитячо-сімейні простори, спортивну зону, зону активного молодіжного відпочинку, культурно-подієву зону, водно-рекреаційні простори, зону океанаріуму, прогулянкову алею з декоративними арками, спортивно-тренувальну зону, зону вигулу та дресирування собак, кемпінгову територію, озеленені простори тихого відпочинку та сервісно-допоміжні елементи.

Вхідно-представницька зона формується біля головного входу до парку. Вона є першим простором, який сприймає відвідувач, тому її значення не обмежується лише технічною функцією входу. Ця зона повинна створювати відчуття відкритості, зрозумілості та запрошення в парк. Тут доцільно передбачити якісне мощення, лави, урни, навігаційні елементи, декоративне озеленення та освітлення. Вхідний простір має бути достатньо вільним, щоб не створювати скупчення людей, особливо під час масових подій або у вихідні дні.

Від головного входу розпочинається центральна прогулянкова зона. Вона є головною планувальною віссю парку та організовує рух углиб території. У проєкті ця вісь вирішена як простір із двома широкими алеями, між якими проходить вузький декоративний водний канал. Такий прийом робить центральну алею не просто маршрутом, а виразним композиційним елементом. Вода, озеленення, освітлення, лави й малі архітектурні форми формують парадний, але водночас рекреаційний характер цієї частини парку.

Декоративний водний канал у центральній алеї виконує кілька функцій. По-перше, він підкреслює головний напрям руху. По-друге, створює візуальну глибину й робить вхідну частину більш виразною. По-третє, у вечірній час за рахунок підсвітки канал може працювати як атмосферний елемент, який формує особливий образ парку. Таке рішення дозволяє зробити головну алею не лише транзитною, а й місцем короткого перебування, зустрічей і прогулянок.

Одним із головних композиційних і рекреаційних елементів є центральний острів. Він розташований у центральній частині парку та оточений водою, що надає йому більш камерного, відокремленого характеру. Острів не перевантажується активними функціями, оскільки його основне призначення - спокійний відпочинок, споглядання водного простору, перебування серед озеленення та короткі зупинки під час прогулянки. На острові передбачено лави, озеленення, оглядові точки та великі навіси у формі грибків.

Зв'язок острова з основною територією вирішено через круглу лазалку-міст. Це рішення є важливим для загальної концепції, оскільки міст виконує не лише утилітарну функцію переходу, а й стає ігровим та просторовим акцентом. Для дітей і підлітків такий перехід сприймається як пригода, а для дорослих - як незвичний елемент прогулялкового маршруту. Завдяки цьому звичайний міст перетворюється на частину рекреаційного сценарію.

Дитячо-сімейна зона в проєкті не зводиться до одного майданчика. Вона розосереджена в кількох частинах парку, що робить територію більш живою та зручною для сімейного відпочинку. У верхній лівій частині передбачено велику дитячу лазалку червоного кольору, яка проходить між деревами й утворює протяжний маршрут для активних ігор. Цей елемент має сильний візуальний характер і може стати одним із найбільш впізнаних об'єктів парку.

Розміщення лазалки між деревами дозволяє поєднати дитячу активність із природним середовищем. Такий підхід є більш цікавим, ніж стандартне розташування ігрового обладнання на окремому відкритому майданчику. Діти отримують можливість рухатися, лазити, долати маршрут, взаємодіяти з простором і природою. При цьому важливо, щоб конструкція мала безпечне покриття в зонах можливого падіння, достатні відступи від дерев і доріжок, а також була добре оглядовою для дорослих.

Ще один дитячий майданчик розташовується після центрального острова. Він формує активний дитячий вузол разом із лазалкою у формі драбинки. Ця зона призначена для рухливих ігор, розвитку координації, сили, рівноваги та просторового мислення. Її розміщення після острова є логічним, оскільки дитяча активність продовжує загальний прогулянковий маршрут і не перериває композиційну структуру парку.

Додатковий дитячий майданчик передбачено біля культурно-подієвої зони. Його розташування поруч зі сценою та амфітеатром є зручним для сімей, які приходять на заходи з дітьми. Під час концертів, свят або фестивалів діти можуть перебувати в окремому безпечному просторі, а дорослі - користуватися глядацькою зоною або зонами відпочинку поруч. Такий підхід робить подієву частину парку більш сімейною та комфортною.

Спортивна зона зосереджена у верхній частині території. Її головним елементом є футбольний стадіон орієнтовним розміром 90 × 45 м. Стадіон передбачає власні трибуни, три входи та окрему роздягальню. Він може використовуватися для тренувань, аматорських матчів, шкільних або міських спортивних подій. Наявність трибун дозволяє організовувати не лише повсякденне користування, а й невеликі змагання з глядачами. Розміщення стадіону в активній частині парку є доцільним, оскільки цей об'єкт потребує значної площі, відкритого простору та зручних підходів. Водночас його потрібно відокремити від тихих прогулянкових ділянок зеленими насадженнями, пішохідними маршрутами або просторовими буферами. Це дозволить зменшити вплив шуму та активного руху на інші частини парку.

Поруч зі стадіоном передбачено два великі навіси у формі грибків. Вони можуть використовуватися як місця очікування, відпочинку, укриття від сонця чи дощу, а також як елементи, що підтримують загальний образ парку. Повторення таких навісів у різних частинах території створює стилістичну єдність і допомагає сформувати впізнавану систему малих архітектурних форм.

До спортивного блоку також входять два баскетбольні майданчики стандартного розміру 28 × 15 м кожен. Їх розміщення поруч один з одним дозволяє сформувати компактну зону командних ігор. Такий блок може працювати для вільного щоденного користування, тренувань, аматорських турнірів і молодіжних активностей. Біля майданчиків доцільно передбачити лави, місця для очікування, освітлення та зручний доступ із головних маршрутів.

Поряд із баскетбольними майданчиками розміщуються два падел-кортів розміром 20 × 10 м. Падел є сучасним видом спортивної активності, який добре підходить для рекреаційного парку, оскільки поєднує фізичне навантаження, ігровий формат і можливість занять для різних вікових груп. Для цієї зони передбачена окрема роздягальня та місця для відпочинку спортсменів, що підвищує комфорт користування спортивною інфраструктурою.

Безпосередньо біля спортивного блоку розташовується скейт-парк. Він призначений для катання на скейтбордах, BMX-велосипедах, роликах і самокатах. Такий простір важливий для підлітків і молоді, оскільки дає їм окрему зону для активного дозвілля. Розміщення скейт-парку поруч зі спортивними майданчиками є логічним, адже всі інтенсивні активності концентруються в одній частині парку й не розпоршуються по тихих зонах.

Після спортивного блоку передбачено групу з трьох великих навісів-грибків. Вони створюють проміжну зону відпочинку між активною спортивною частиною та іншими просторами парку. Такі майданчики можуть використовуватися для коротких зупинок, очікування, спілкування або відпочинку після тренувань. Їхня роль важлива не лише функціонально, а й композиційно, оскільки вони формують м'який перехід між різними частинами території.

Культурно-подієва зона формується біля головної сцени парку. Перед сценою передбачаються трибуни або амфітеатр для глядачів. Цей простір призначений для концертів, міських свят, фестивалів, дитячих виступів, кінопоказів просто неба та інших громадських заходів. Розміщення сцени в структурі парку дозволяє надати території не лише прогулянкової, а й культурної функції.

Поруч зі сценою розташована декоративна водойма, через яку проходить пішохідний місток. Це рішення робить культурно-подієвий простір більш виразним і створює приємне середовище для перебування перед або після заходів. Вода в цій зоні пом'якшує сприйняття активного громадського простору, а місток формує додатковий маршрут і оглядову точку.

Водно-рекреаційна зона в проєкті представлена не одним об'єктом, а системою водних елементів. До неї належать водний канал у центральній алеї, водний простір навколо острова, декоративна водойма біля сцени та друга водойма поруч з океанаріумом. Така система створює цілісну водну тему парку й робить простір більш різноманітним. Вода працює як композиційний, декоративний і рекреаційний елемент.

Океанаріум передбачений як окремий об'єкт тяжіння відвідувачів. Його розташування в нижчій частині активної структури парку дозволяє сформувати самостійну пізнавально-розважальну локацію. На відміну від відкритих майданчиків, океанаріум може працювати протягом усього року та не залежить повністю від погодних умов. Це важливо для парку, який має залишатися цікавим не лише влітку, а й у холодний або дощовий період.

Поруч з океанаріумом розміщується друга декоративна водойма. Вона підсилює тематику водного простору та логічно доповнює функцію океанаріуму. Таке сусідство дозволяє сформувати цілісний рекреаційний вузол, де закрита пізнавальна функція поєднується з відкритим благоустроєм, прогулянками й відпочинком біля води.

Між другою водоймою та дитячою зоною проходить прогулянкова алея з декоративними арками. Цей маршрут має більш атмосферний характер і може сприйматися як одна з найемоційніших частин парку. Арки з художньою підсвіткою створюють ефектну вечірню фотозону, а вдень працюють як ритмічний елемент прогулянкової алеї. Така зона додає парку не лише функціональності, а й образності.

У правій частині території розташована спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом. Вона призначена для щоденних занять фізичною активністю, індивідуальних тренувань і коротких спортивних сесій просто неба. Така зона є важливою для дорослих і молоді, які не обов'язково користуються командними спортивними майданчиками, але потребують доступного простору для фізичного розвитку. Біля воркаут-зони передбачено два навіси у формі грибків різного розміру. Вони створюють місця для відпочинку після тренувань, захист від сонця та дощу, а також підтримують загальну композиційну мову парку. Завдяки таким елементам спортивно-тренувальна зона не виглядає ізольованою, а включається в загальну систему рекреаційних просторів.

У нижній частині парку передбачена зона для вигулу та дресирування собак. Її розміщення окремо від дитячих, спортивних і культурних зон є правильним з погляду безпеки й комфорту. Така територія повинна мати огороження, тренувальні елементи, місця для сидіння власників, урни, питну точку для тварин за можливості та зручні підходи. Включення цієї зони до структури парку відповідає реальним потребам мешканців, які використовують парк у повсякденному житті.

Ще нижче розташовується кемпінгова зона. Вона має природніший і більш відокремлений характер. Тут передбачаються місця для встановлення наметів, центральне вогнище, лави, зони спільного відпочинку та природне озеленення. Кемпінгова частина створює окремий сценарій використання парку - не лише як місця для прогулянки, а як простору для довшого перебування на відкритому повітрі.

Кемпінгова зона повинна бути достатньо віддаленою від активних спортивних і подієвих просторів, щоб зберігати спокійний характер. Водночас вона має бути пов'язана з основною мережею доріжок, щоб відвідувачі могли зручно потрапити до інших частин парку. Такий баланс між відокремленістю та доступністю є важливим для комфортного функціонування цієї частини території.

Зони тихого відпочинку та озеленені простори присутні по всій території парку. Вони не завжди мають чіткі межі, але виконують важливу роль у загальному балансі. Саме ці ділянки не дають активним об'єктам перевантажити територію. Зелені простори створюють паузи між функціональними вузлами, забезпечують візуальний відпочинок, формують тінь і підтримують природний характер парку.

Сервісно-допоміжні елементи розміщуються так, щоб забезпечити роботу основних зон і не домінувати в просторі. До них належать роздягальні біля спортивних майданчиків, допоміжні приміщення, санітарні вузли, місця для зберігання інвентарю, технічні зони, освітлення, навігація, урни, лави та елементи обслуговування. Їхнє правильне розміщення є важливим, оскільки навіть найцікавіший парк не буде зручним без базової інфраструктури.

Загалом функціональне зонування території побудоване на поступовому переході від більш активних зон до спокійніших. Спортивні та молодіжні простори групуються в окремих частинах парку, центральний острів і водні елементи формують рекреаційне ядро, дитячі майданчики розміщуються в кількох доступних точках, культурно-подієва зона доповнює громадську функцію, а нижня частина території відводиться під вигул собак і кемпінг.

Такий підхід дозволяє сформувати парк, який працює для різних груп населення та різних сценаріїв використання. Діти отримують ігрові та лазальні простори, підлітки - скейт-парк, спортивні майданчики й активні маршрути, дорослі - воркаут-зону, прогулянкові алеї, місця відпочинку та подієві простори, сім'ї - дитячі майданчики, острів, водойми та зручні маршрути. Люди, які шукають тиші, можуть користуватися озеленими ділянками, островом, зонами біля води та кемпінговою частиною.

Таким чином, функціональне зонування центрального парку м. Коломиї спрямоване на створення цілісного, насиченого й водночас збалансованого рекреаційного середовища. У проєкті поєднуються спорт, дитяче дозвілля, культурні події, водні елементи, активний молодіжний відпочинок, спокійні прогулянки та природні простори. Завдяки такій структурі парк може стати сучасним громадським місцем, яке буде зручним, впізнаваним і актуальним для мешканців міста протягом усього року.

2.2. Транспортно-пішохідні зв'язки та організація руху

Організація транспортно-пішохідних зв'язків у генеральному плані центрального парку м. Коломиї сформована за принципом пріоритету пішохідного руху, безпечного доступу до всіх функціональних зон та логічного розподілу потоків відвідувачів. У проєкті парк розглядається як рекреаційний громадський простір, тому основну роль відіграють прогулянкові алеї, внутрішні пішохідні маршрути, безбар'єрні підходи, зв'язки між активними зонами та маршрути спокійного відпочинку.

Автомобільний рух у межах парку обмежено. Основний транспортний доступ передбачено для обслуговування території, під'їзду спеціального транспорту, технічного догляду за об'єктами благоустрою, вивезення сміття, обслуговування сцени, океанаріуму, спортивних роздягальень, водойм та інженерних елементів. Такий підхід дозволяє зберегти рекреаційний характер парку та не перевантажувати його автомобільними потоками.

Головний доступ до території організовано через центральний вхід. Він виконує роль основної точки входу та формує перше просторове враження від парку. Від головного входу починається центральна прогулянкова вісь, яка веде відвідувачів углиб території та поступово розкриває основні функціональні зони. Завдяки такому рішення планувальна структура парку є зрозумілою, а рух територією – послідовним і зручним.

Після входу сформовано відкритий вхідний простір, від якого розходяться дві широкі центральні алеї. Між ними запроектовано вузький декоративний водний канал із підсвіткою. Цей елемент підкреслює головний напрям руху та перетворює вхідну частину на виразну композиційну зону. Алея не сприймається як звичайний транзитний прохід, а працює як повноцінний прогулянковий простір із водою, освітленням, озелененням, лавами та малими архітектурними формами.

Центральна вісь виконує навігаційну й композиційну функцію. Вона організовує рух від головного входу до центральної частини парку та пов'язує між собою дитячі майданчики, спортивні простори, острів, сцену, океанаріум, декоративні водойми, алею з арками, зону вигулу собак і кемпінгову частину. Таким чином, головна алея формує основний планувальний каркас, до якого під'єднано другорядні маршрути.

Ширину головних алеї у проєкті прийнято в межах 4-6 м. Такий параметр забезпечує комфортний двосторонній рух відвідувачів, можливість одночасного пересування груп людей, батьків із дитячими візками, маломобільних груп населення та відвідувачів, які зупиняються біля лав, водного каналу чи декоративних елементів. Другорядні доріжки прийнято шириною 2-3 м, що відповідає їхньому прогулянковому характеру та забезпечує зручний зв'язок між окремими функціональними зонами.

Пішохідна мережа парку сформована без надмірного ускладнення. Основні маршрути мають чітку логіку та ведуть до головних планувальних вузлів: центрального острова, спортивного блоку, дитячих майданчиків, культурно-подієвої зони, океанаріуму, водойм, вигулу собак і кемпінгу. Другорядні доріжки доповнюють систему руху, скорочують шлях між окремими локаціями та дають змогу відвідувачам обирати різні сценарії прогулянки.

У центральній частині парку організовано зв'язок із головним островом. Острів оточений водою та з'єднаний з основною територією через круглу лазалку-міст. У проєкті цей елемент поєднує функцію пішохідного переходу та ігрового маршруту. Завдяки цьому перехід до острова стає не лише способом пересування, а й окремим рекреаційним досвідом, особливо для дітей і підлітків.

Рух на острові вирішено більш спокійним і камерним. Тут не передбачено інтенсивного транзиту, оскільки острів виконує функцію зони тихого відпочинку, огляду водного простору та перебування серед озеленення. Доріжки на острові організовані так, щоб забезпечити підхід до лав, навісів, оглядових точок і місць короткочасного відпочинку. Водночас планувальне рішення не перевантажує острів надмірною кількістю маршрутів.

Спортивна зона розміщена у верхній частині парку та має окрему систему підходів. До футбольного стадіону, баскетбольних майданчиків, падел-кортів, роздягалень і скейт-парку ведуть зручні пішохідні маршрути, пов'язані з головною алеєю та другорядною мережею доріжок. Таке рішення дозволяє об'єднати спортивні об'єкти в єдиний активний блок і водночас не перевантажувати центральні прогулянкові простори. Футбольний стадіон є найбільшим спортивним об'єктом території. У проєкті він має три входи, власні трибуни та окрему роздягальню. Підходи до стадіону організовані так, щоб розділити потоки гравців, глядачів і звичайних відвідувачів парку. Основні входи пов'язані з пішохідною мережею, а розміщення роздягалень забезпечує зручний доступ спортсменів до поля без перетину з основними прогулянковими потоками. Баскетбольні майданчики та падел-корти утворюють компактний спортивний блок. Між ними передбачено короткі пішохідні зв'язки, місця очікування та відпочинку спортсменів. Рух у цій частині організовано так, щоб пішохідні маршрути проходили поруч із майданчиками, але не перетинали ігрові зони. Це підвищує безпеку користування та забезпечує комфорт як для спортсменів, так і для інших відвідувачів.

Скейт-парк розміщено поруч зі спортивним блоком, але його межі виокремлено в загальній структурі руху. У проєкті враховано активний характер цієї зони, де користувачі пересуваються на скейтбордах, BMX-велосипедах, роликах і самокатах. Пішохідні доріжки проходять поряд зі скейт-парком, але не перетинають основні траскторії руху. Це рішення зменшує ризик конфліктів між пішоходами та користувачами активної молодіжної зони.

Дитячі майданчики включені в загальну систему пішохідних зв'язків, але не розміщені безпосередньо на інтенсивних транзитних маршрутах. До кожної дитячої зони організовано зручні підходи для батьків із дитячими візками, дітей різного віку та дорослих, які їх супроводжують. Біля дитячих просторів передбачено місця для сидіння, оглядові точки для нагляду та вільні ділянки перед входами на майданчики. Велика дитяча лазалка у верхній лівій частині парку має маршрутний характер і проходить між деревами. Її зв'язок із пішохідною мережею організовано так, щоб діти могли легко потрапити до ігрового елемента з основних доріжок, але сама конструкція не перетинала головні транзитні потоки. Такий підхід дозволяє поєднати активну гру з природним середовищем і зберегти безпеку руху на території.

Культурно-подієва зона зі сценою та глядацьким простором пов'язана з головними прогулянковими маршрутами. У проєкті передбачено зручні підходи до сцени й амфітеатру, що дозволяє приймати більшу кількість відвідувачів під час концертів, фестивалів, міських свят і громадських заходів. Пішохідні зв'язки в цій частині організовані так, щоб після завершення подій потоки могли рівномірно розподілятися по території парку. Поруч зі сценою розміщено декоративну водойму з пішохідним містком. Місток включено в систему прогулянкових маршрутів і використано як додаткову оглядову точку. У цій зоні передбачено зручний прохід, неслизьке покриття та освітлення. Водойма разом із містком формує більш виразний простір біля культурно-подієвої частини та робить маршрут емоційно цікавішим.

Океанаріум розміщено як окремий об'єкт тяжіння. До нього організовано зручний пішохідний доступ від головної алеї, декоративної водойми, дитячої зони та алеї з арками. Розташування океанаріуму дозволяє сформувати самостійну пізнавально-рекреаційну локацію, не перевантажуючи центральну вісь. Його зв'язок з іншими зонами забезпечує легку орієнтацію та зручне включення об'єкта в загальний маршрут парку.

Прогулянкова алея з декоративними арками проходить між другою водоймою та дитячою зоною. У проєкті вона виконує роль атмосферного маршруту, фотозони та вечірньої прогуляркової локації. Арки з художньою підсвіткою формують ритмічний просторовий акцент, а сама алея забезпечує м'який зв'язок між активнішими та спокійнішими частинами парку.

Спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом розташована в правій частині території. До неї підведено другорядні пішохідні маршрути від головної алеї та спортивного блоку. Рух у цій зоні організовано так, щоб користувачі тренажерів мали окремий простір для занять, а прогулянкові маршрути не проходили безпосередньо через тренувальні майданчики.

У нижній частині парку розміщено зону вигулу та дресирування собак. До неї організовано окремий підхід, який не проходить через дитячі майданчики, сцену та центральні громадські простори. Перед входом до огороженої території сформовано невеликий буферний простір. Таке рішення забезпечує комфортне користування зоною для власників собак і зменшує можливі конфлікти з іншими відвідувачами.

Кемпінгова зона розташована нижче зони вигулу собак і має більш природний характер. До неї ведуть спокійні прогулянкові маршрути, пов'язані з основною мережею доріжок. Рух у цій частині не має транзитного характеру, оскільки кемпінг призначений для довшого перебування на відкритому повітрі. Водночас передбачено можливість технічного доступу для обслуговування, підвезення необхідного обладнання та проїзду

спеціального транспорту в разі потреби.

Сервісний рух у межах парку організовано окремо від основних місць масового перебування людей. Він використовується для обслуговування сцени, океанаріуму, спортивних роздягалень, інженерних мереж, систем освітлення, водойм, озеленення та малих архітектурних форм. Сервісні маршрути не є основними для відвідувачів і не порушують рекреаційний характер території.

У проєкті передбачено розділення різних типів руху. Пішохідні маршрути є основними, а активні переміщення на велосипедах, самокатах, роликах і скейтбордах зосереджені у відповідних зонах. У місцях можливого перетину потоків застосовано просторове розмежування, зміну покриття, візуальне виділення зон і логічне спрямування руху. Особливу увагу приділено ділянкам біля дитячих майданчиків, скейт-парку, спортивних об'єктів, сцени, океанаріуму та водойм.

Основні маршрути запроєктовано безбар'єрними. У проєкті передбачено рівні та неслизькі покриття, плавні ухили, достатню ширину проходів, пониження бортового каменю, зручні підходи до основних об'єктів і місця для короткого відпочинку. Таке рішення забезпечує комфортне пересування для людей на кріслах колісних, батьків із дитячими візками, людей старшого віку та відвідувачів із тимчасовими порушеннями руху.

Покриття доріжок прийнято відповідно до характеру використання. Головні алеї виконано з міцного покриття, розрахованого на інтенсивний рух. Другорядні прогулянкові маршрути мають більш спокійний характер і поєднуються з природним середовищем парку. У дитячих і спортивних зонах використано спеціальні покриття, що відповідають вимогам безпеки, зручності та довговічності.

Освітлення території включено в систему транспортно-пішохідних зв'язків. Уздовж головних алеї, біля входів, містків, сцени, острова, океанаріуму, спортивних майданчиків, вигулу собак і кемпінгової зони передбачено функціональне освітлення. Декоративна підсвітка водного каналу, арок і навісів-грибків формує вечірній образ парку та покращує орієнтацію у просторі.

Навігацію територією вирішено через систему інформаційних елементів. Біля головного входу передбачено загальну карту парку, а в основних вузлах - покажчики до стадіону, дитячих майданчиків, центрального острова, сцени, океанаріуму, воркаут-зони, зони вигулу собак і кемпінгу. Така система полегшує орієнтування на великій території та допомагає відвідувачам обирати власний маршрут.

Загальна система руху побудована як гнучка мережа маршрутів. Відвідувач може пройти головною алеєю, перейти на острів, звернути до спортивної частини, відвідати сцену, пройти алеєю з арками, дійти до океанаріуму, скористатися зоною вигулу собак або завершити прогулянку в кемпінговій частині. Завдяки цьому парк не має одного жорсткого сценарію руху, а пропонує різні варіанти перебування.

Таким чином, транспортно-пішохідні зв'язки центрального парку м. Коломиї сформовано як цілісну, зрозумілу й безпечну систему. У проєкті поєднано головні алеї, другорядні доріжки, містки, підходи до функціональних зон, безбар'єрні маршрути та сервісні проїзди. Пріоритет надано пішохідному руху, доступності, безпеці та комфортному зв'язку між усіма частинами парку.

2.3. Генеральний план парку: композиція, зони, зв'язки

Генеральний план реконструкції центрального парку м. Коломиї сформовано як цілісну просторову систему, у якій природне середовище, водні елементи, активні спортивні зони, дитячі майданчики, культурно-подієві простори та місця тихого відпочинку працюють разом. Проєктне рішення спрямоване на створення сучасного багатофункціонального рекреаційного парку, який зберігає зелений характер території та водночас отримує нове функціональне наповнення.

Основна композиційна ідея генерального плану побудована навколо центрального острова. Він виступає головним просторовим акцентом парку та формує навколо себе систему рекреаційних, водних і прогулянкових просторів. Завдяки цьому територія отримує чіткий центр, до якого природно спрямовуються основні пішохідні маршрути. Острів не перевантажено активними функціями, тому він сприймається як спокійна зона всередині більш насиченої паркової структури.

Планувальна організація парку розвивається від головного входу вглиб території. Вхідна частина виконує роль представницького простору, з якого починається головна прогулянкова вісь. Одразу після входу сформовано дві широкі центральні алеї, розділені вузьким декоративним водним каналом. Такий прийом підкреслює напрям руху, створює виразну перспективу та формує перше візуальне враження від парку.

Центральна вісь поєднує основні функціональні вузли території. Вона не лише забезпечує рух, а й поступово розкриває композицію парку: від вхідного простору - до зелених зон, центрального острова, дитячих майданчиків, спортивних просторів, водних елементів, сцени та океанаріуму. У проєкті ця вісь має виразний громадський характер, оскільки вздовж неї розміщено місця для відпочинку, декоративне озеленення, освітлення, водний елемент і малі архітектурні форми.

Композиція генерального плану побудована на чергуванні відкритих і більш камерних просторів. Відкриті ділянки використано для спортивних майданчиків, стадіону, подієвого простору, зон активного відпочинку та окремих дитячих майданчиків. Камерніші зони сформовано біля центрального острова, водойм, алеї з арками, кемпінгу та в озелених частинах парку. Завдяки такому чергуванню простір не сприймається одноманітним: під час руху територією відвідувач постійно переходить від активних ділянок до спокійніших і навпаки.

Головним природно-композиційним елементом виступає водна система парку. До неї входять декоративний водний канал у вхідній частині, водний простір навколо центрального острова, перша декоративна водойма біля культурно-подієвої зони та друга водойма поруч з океанаріумом. Водні елементи не розміщені випадково, а пов'язані з ключовими маршрутами й зонами відпочинку. Вони створюють візуальні акценти, пом'якшують активні простори та формують приємний мікроклімат у найбільш відвідуваних частинах парку.

Центральний острів запроєктовано як тиху рекреаційну зону. На ньому розміщено лави, озеленення, оглядові точки та великі навіси у формі грибків. Острів оточений водою, тому має більш відокремлений характер, але водночас залишається відкритим і доступним для відвідувачів.

Зв'язок з основною територією забезпечено через круглу лазалку-міст, яка поєднує функцію переходу та ігрового елемента. Це рішення робить острів не лише місцем відпочинку, а й частиною активного маршруту.

Лазалка-міст виконує важливу композиційну роль. Вона формує незвичний перехід до острова та створює елемент, який запам'ятовується.

Завдяки цьому центральна частина парку отримує індивідуальний характер і не зводиться до стандартного рішення з мостом через воду. Для дітей і підлітків цей елемент працює як частина гри, а для дорослих - як оригінальна прогулянкова локація.

У верхній частині території сформовано головний спортивний блок. Його ядром є футбольний стадіон орієнтовним розміром 90 × 45 м. Стадіон має власні трибуни, три входи та окрему роздягальню. Таке рішення дозволяє використовувати його як для щоденних тренувань, так і для організованих спортивних подій. Розміщення стадіону у верхній частині парку забезпечує достатню площу для спортивної функції та відокремлює її від спокійних рекреаційних зон.

Біля стадіону розташовано два великі навіси у формі грибків. Вони працюють як місця очікування, короткого відпочинку та укриття від сонця чи опадів. У межах генерального плану такі навіси повторюються в різних частинах території, формуючи єдину мову малих архітектурних форм. Їхня пластика пом'якшує спортивні простори та додає парку більш виразного, сучасного образу.

Поруч зі стадіоном і в структурі активної частини парку розміщено два баскетбольні майданчики стандартного розміру 28 × 15 м. Вони запроєктовані поряд один з одним, що дозволяє сформувати компактний спортивний вузол для командних ігор, тренувань і молодіжного

дозволя. Біля майданчиків організовано зручні підходи та місця для короткого перебування.

Поряд із баскетбольними майданчиками передбачено два падел-корти розміром 20 × 10 м. Вони доповнюють спортивну програму парку сучасним видом активності, який підходить для різних вікових груп. Біля падел-кортів розміщено роздягальню та місця для відпочинку спортсменів. Завдяки цьому спортивна зона отримує не лише майданчики для гри, а й необхідну супровідну інфраструктуру.

Скейт-парк розміщено безпосередньо поруч зі спортивним блоком. Він формує окремий простір для активного молодіжного відпочинку та призначений для катання на скейтбордах, BMX-велосипедах, роликах і самокатах. Його розташування поряд із баскетбольними майданчиками та падел-кортами дозволяє зосередити інтенсивні активності в одному секторі парку, не розсіюючи їх по всій території. Це підвищує безпеку та зменшує конфлікт із тихими зонами.

Після спортивного блоку розташовано групу з трьох великих навісів-грибків. Вони створюють проміжний простір між активними спортивними зонами та подальшими рекреаційними ділянками. Ці навіси працюють як місце перепочинку після тренувань, очікування друзів або спокійного перебування в тіні. У композиції генерального плану вони формують м'який перехід між активною та прогулянковою частинами парку.

Дитячі зони розміщено в кількох частинах території. У верхній лівій частині парку запроєктовано велику дитячу лазалку червоного кольору, яка проходить між деревами. Вона формує довгий активний маршрут і стає яскравим просторовим акцентом. Її розташування серед зелених насаджень дозволяє поєднати ігрову функцію з природним середовищем, а також створює більш живий і нестандартний дитячий простір.

Після центрального острова розміщено дитячий майданчик, який разом із лазалкою у формі драбинки формує ще один центр дитячих активностей. Ця зона розташована на продовженні основного прогулянкового маршруту, тому добре включена в загальну планувальну структуру. Вона працює як проміжний вузол між центральною частиною парку та спортивно-рекреаційними просторами.

Ще один дитячий майданчик запроєктовано поруч зі сценою. Він має більш виразну архітектурну форму та доповнює культурно-подієву зону. Таке розміщення є зручним для сімей із дітьми, які відвідують концерти, фестивалі або міські заходи. Дитячий простір поруч із подієвою зоною робить цю частину парку більш гнучкою та пристосованою до сімейного перебування.

Культурно-подієву зону розміщено біля першої декоративної водойми. Її головним елементом є сцена з глядацьким простором у вигляді трибун або амфітеатру. Простір призначений для концертів, фестивалів, дитячих виступів, кінопоказів просто неба, міських свят і громадських подій. Розміщення сцени в структурі парку дозволяє поєднати щоденну рекреаційну функцію з подієвим життям міста.

Перша декоративна водойма біля сцени виконує роль композиційного доповнення культурної зони. Через водойму проходить пішохідний місток, який забезпечує зручний зв'язок між частинами парку та водночас створює оглядову точку. Вода в цій частині пом'якшує активність сцени й формує більш приємне середовище для відпочинку перед або після заходів.

У правій частині території розміщено спортивно-тренувальну зону з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом. Вона орієнтована на щоденні індивідуальні тренування та фізичну активність просто неба. Поруч встановлено два навіси у формі грибків різного розміру. Вони створюють місця для відпочинку, очікування та захисту від сонця, а також підтримують загальну стилістику парку.

Нижче спортивно-тренувальної зони розташовано океанаріум. У генеральному плані він виступає окремим об'єктом тяжіння та формує пізнавально-рекреаційний центр. На відміну від відкритих майданчиків, океанаріум може працювати в різні пори року та за різних погодних умов. Завдяки цьому парк отримує цілорічну функцію, яка підсилює його привабливість для мешканців і гостей міста.

Поруч з океанаріумом передбачено другу декоративну водойму. Вона підтримує водну тематику цієї частини парку та підсилює композиційний зв'язок між відкритими водними елементами й закритою експозиційною функцією океанаріуму. Разом ці об'єкти формують окрему водно-пізнавальну локацію, яка відрізняється від спортивних і дитячих просторів.

Між другою декоративною водоймою та дитячою зоною сформовано прогулянкову алею з декоративними арками. Вона має виразний художній характер і працює як атмосферний маршрут, фотозона та вечірня локація. Арки обладнано підсвіткою, завдяки чому простір зберігає привабливість у вечірній час. У композиції генерального плану ця алея створює м'який перехід між океанаріумом, водоймою та дитячо-рекреаційними зонами.

У нижній частині парку розміщено зону для вигулу та дресирування собак. Вона винесена окремо від дитячих, спортивних і подієвих просторів. У її складі передбачено тренувальні елементи для собак, місця для відпочинку власників та необхідні елементи благоустрою. Таке розміщення дозволяє включити повсякденну функцію вигулу тварин у структуру парку без конфлікту з іншими користувачами.

Ще нижче розташовано кемпінгову зону. Вона має більш природний характер і призначена для короткотривалого перебування на відкритому повітрі. У її межах передбачено місця для встановлення наметів, центральне вогнище, лави, зони спільного відпочинку та природне озеленення. Ця частина парку створює спокійніший сценарій використання території та доповнює активні зони можливістю довшого перебування на природі.

Озеленення в генеральному плані виконує не лише декоративну, а й просторову функцію. Зелені масиви, газони, групи дерев і кущів формують межі окремих зон, створюють буфери між активними та тихими просторами, забезпечують тінь і підтримують природний характер парку. Завдяки озелененню територія не сприймається як набір окремих об'єктів, а працює як цілісне рекреаційне середовище.

Малі архітектурні форми в проєкті підпорядковані загальній концепції. Навіси-грибки, лави, декоративні арки, містки, освітлення та елементи благоустрою повторюються в різних частинах території, але не дублюють одне одного механічно. Вони формують упізнаваний образ парку та допомагають об'єднати різні за функцією простори в єдине архітектурно-ландшафтне рішення.

Генеральний план побудовано так, щоб кожна зона мала власний характер, але водночас була пов'язана з іншими частинами території.

Спортивна частина працює як активний блок, центральний острів - як рекреаційне ядро, сцена - як культурний простір, океанаріум - як пізнавальний об'єкт, алея з арками - як атмосферний маршрут, а кемпінг і зона вигулу собак - як більш відокремлені повсякденні функції.

Завдяки такій структурі парк отримує різні рівні активності. У верхній частині зосереджено спорт і молодіжні активності, у центральній - острів, вода та прогулянкові маршрути, у правій - тренування й океанаріум, у нижній - вигул собак і кемпінг. Це дозволяє уникнути функціонального хаосу й забезпечити зрозумілу організацію території.

Таким чином, генеральний план центрального парку м. Коломиї сформовано як багатофункціональну, композиційно виразну та логічно організовану рекреаційну систему. Проєкт поєднує природне середовище, центральний острів, водні елементи, спортивні майданчики, дитячі простори, культурно-подієву зону, океанаріум, алею з арками, вигул собак і кемпінг. Усі елементи пов'язані між собою системою пішохідних маршрутів, озелененням і спільною мовою благоустрою, що формує сучасний громадський парк для різних сценаріїв відпочинку.

2.4. Благоустрій та озеленення території

Благоустрій території центрального парку м. Коломиї у проєкті вирішено як цілісну систему, що поєднує пішохідні маршрути, місця відпочинку, озеленення, декоративні водойми, малі архітектурні форми, освітлення, навігацію, спортивні й дитячі майданчики та простори для спокійного перебування. Основним завданням благоустрою є не лише оновлення зовнішнього вигляду парку, а створення комфортного середовища, у якому кожна зона має власний характер і водночас підпорядковується загальній композиції генерального плану.

У проєкті благоустрій розглядається як важлива частина архітектурно-планувального рішення. Він не є другорядним доповненням до

функціональних зон, а формує якість перебування в парку. Саме через покриття доріжок, лави, освітлення, озеленення, навіси, водойми, містки, арки та інші елементи територія стає зручною, впізнаваною та придатною для щоденного використання. Усі елементи благоустрою підібрано так, щоб підтримати ідею сучасного багатофункціонального рекреаційного простору з виразним природним характером.

Основу благоустрою становить система пішохідних алеї і доріжок. Головні маршрути запроєктовано ширшими, з якісним покриттям, зручним для інтенсивного руху відвідувачів. Вони забезпечують зв'язок між головним входом, центральною алеєю, островом, спортивним блоком, дитячими майданчиками, сценою, океанаріумом, водоймами, зоною вигулу собак і кемпінговою частиною. Другорядні доріжки мають більш спокійний характер і використовуються для прогулянок, коротких переходів між окремими зонами та формування камерніших маршрутів у зеленому середовищі.

Покриття основних алеї прийнято міцним, рівним і зручним для різних груп відвідувачів. Воно ⁴ **забезпечує комфортне пересування людей на кріслах колісних, батьків із дитячими візками**, дітей, людей старшого віку та відвідувачів із тимчасовими порушеннями руху. У місцях підвищеної активності, біля входів, сцени, спортивних об'єктів і океанаріуму покриття має більш організований і стійкий характер. У прогулянкових зелених частинах використано спокійніші за фактурою матеріали, які краще поєднуються з природним середовищем.

Центральна вхідна зона отримує більш репрезентативне вирішення. Тут сформовано відкритий простір із двома головними алеями та вузьким декоративним водним каналом між ними. Уздовж цієї осі передбачено лави, декоративне озеленення, освітлення та навігаційні елементи. Завдяки такому рішення вхідна частина одразу задає загальний характер парку: сучасний, відкритий, впорядкований і водночас природний.

Декоративний водний канал у центральній алеї є одним із ключових елементів благоустрою. Він не лише підкреслює головний напрям руху, а й створює виразний візуальний акцент. У вечірній час канал доповнюється підсвіткою, яка формує м'який світловий ефект і робить вхідну вісь більш атмосферою. Водний елемент працює як композиційна лінія, що веде відвідувача вглиб території та поступово відкриває основні зони парку.

Озеленення центральної алеї вирішено як поєднання існуючих зелених насаджень, декоративних кущових груп, газонів і низьких рослинних композицій. Вони не перекривають огляд уздовж головної осі, але пом'якшують мощення та створюють комфортне середовище для прогулянок. У місцях відпочинку передбачено тіньові ділянки, що дозволяють використовувати алею не лише як транзитний маршрут, а й як простір для короткої зупинки.

Важливим елементом благоустрою є система лав і місць для відпочинку. У проєкті лави розміщено вздовж головних маршрутів, біля дитячих майданчиків, спортивних зон, водойм, сцени, острова, океанаріуму, алеї з арками, зони вигулу собак і кемпінгової частини. Їхнє розташування підпорядковане реальним сценаріям користування парком: очікування дітей біля майданчиків, відпочинок після тренувань, спостереження за подіями біля сцени, перебування біля води або коротка зупинка під час прогулянки.

Навіси у формі грибків стали одним із характерних елементів благоустрою парку. Вони розміщені в кількох зонах: на центральному острові, біля стадіону, після спортивного блоку та поруч зі спортивно-тренувальною зоною. Ці навіси виконують одразу кілька функцій. Вони створюють тінь, захищають від короточасних опадів, працюють як місця очікування та відпочинку, а також формують впізнаваний образ території. Повторення таких елементів у різних частинах парку об'єднує його в єдину стилістичну систему.

Центральний острів отримує більш спокійне благоустрійне вирішення. Тут передбачено лави, озеленення, оглядові точки та навіси-грибки.

Простір острова не перевантажено великою кількістю об'єктів, оскільки його основна роль - створити тиху рекреаційну зону в центрі парку.

Покриття доріжок на острові має прогулянковий характер, а озеленення формує відчуття камерності та відокремленості від активних частин території.

Кругла лавалка-міст, що поєднує острів з основною територією, у проєкті виступає не лише функціональним переходом, а й елементом благоустрою та гри. Її конструкція формує виразний акцент над водою та доповнює образ центральної частини парку. Поруч із підходами до мосту організовано безпечні покриття, оглядові ділянки та зручні маршрути для відвідувачів.

Окрему роль у благоустрої відіграють декоративні водойми. Перша водойма розміщена біля культурно-подієвої зони зі сценою, друга - поруч з океанаріумом. Обидві водойми працюють як композиційні та рекреаційні елементи. Біля них сформовано прогулянкові маршрути, місця для сидіння, містки та оглядові точки. Вода пом'якшує активні функції, створює приємне середовище для перебування та підсилює природний характер парку.

Пішохідні містки через водойми виконують не лише роль переходів, а й створюють додаткові просторові враження. Вони дають можливість відвідувачам наблизитися до води, побачити територію з іншого ракурсу та перейти між функціональними зонами коротшим і цікавішим маршрутом. У проєкті містки включено в загальну мережу руху, тому вони працюють як повноцінні елементи планувальної структури.

Благоустрій культурно-подієвої зони сформовано навколо сцени та глядацького простору. Перед сценою організовано амфітеатр або трибуни для глядачів. Покриття в цій зоні прийнято таким, що витримає інтенсивне використання під час концертів, фестивалів, дитячих виступів, кінопоказів просто неба та миських заходів. Поруч розміщено лави, урни, освітлення та підходи до декоративної водойми. Завдяки цьому подієва зона працює не лише під час масових заходів, а й у звичайні дні як простір для сидіння, зустрічей і відпочинку.

Дитячі майданчики мають індивідуальне вирішення відповідно до характеру кожної зони. Велика червона лавалка у верхній лівій частині інтегрована між деревами та пов'язана з природним середовищем. Простір після центрального острова включає дитячий майданчик і лавалку у формі драбинки. Біля сцени передбачено ще один дитячий майданчик цікавої архітектурної форми. Усі дитячі простори доповнені безпечними покриттями, місцями для сидіння дорослих, вільними підходами та оглядовими зонами для нагляду.

У спортивному блоці благоустрій підпорядковано активному використанню території. Біля футбольного стадіону організовано підходи, трибуни, роздягальню та місця очікування. Баскетбольні майданчики, падел-корти й скейт-парк мають чіткі межі, спеціальні покриття та зв'язок із загальною мережею доріжок. Поруч передбачено лави, навіси, урни та освітлення. Таке рішення робить спортивну частину зручною не лише для безпосередніх користувачів майданчиків, а й для глядачів та супровідних осіб.

Спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами й воркаут-комплексом отримує більш відкритий характер. Її благоустрій включає спеціальне покриття, тренувальне обладнання, навіси-грибки, лави та освітлення. Простір організовано так, щоб тренажери не перешкоджали руху пішоходів, а користувачі мали достатньо місця для занять. Поруч передбачено зони короткого відпочинку після тренувань.

Прогулянкова алея з декоративними арками є одним із найбільш образних елементів благоустрою. У проєкті вона проходить між другою декоративною водоймою та дитячою зоною. Арки створюють ритм уздовж маршруту та формують атмосферний простір для прогулянок. У вечірній час художня підсвітка підсилює цей ефект і перетворює алею на фотозону. Покриття, освітлення та озеленення в цій частині підпорядковані спокійному прогулянковому сценарію.

Океанаріум у структурі благоустрою виступає окремим об'єктом тяжіння. Територію біля нього організовано з урахуванням потоків відвідувачів, підходів від головних маршрутів, зв'язку з декоративною водоймою та алеєю з арками. Біля океанаріуму передбачено відкриті простори для очікування, короткого відпочинку та орієнтації. Благоустрій цієї зони підтримує водну тематику об'єкта й робить його частиною загальної

рекреаційної системи парку.

Зона вигулу та дресирування собак отримує окреме функціональне облаштування. У проєкті передбачено огорожену територію, тренувальні елементи для собак, лави для власників, урни та зручні підходи. Простір винесено в нижню частину парку, що дозволяє відокремити його від дитячих, спортивних і подієвих зон. Таке рішення забезпечує комфорт для власників тварин і зменшує можливі конфлікти з іншими користувачами парку.

Кемпінгова зона має природніший характер благоустрою. У її межах передбачено місця для встановлення наметів, центральне вогнище, лави, зони спільного відпочинку та природне озеленення. Покриття й облаштування цієї частини виконано стриманіше, щоб не руйнувати відчуття перебування на природі. Кемпінгова зона не перевантажена декоративними елементами, а її благоустрій спрямований на створення спокійного й невимушеного середовища.

Озеленення території у проєкті має кілька рівнів. Перший рівень - збереження існуючих зелених масивів, які формують природний каркас парку. Другий рівень - доповнення території декоративними кущами, газонами, квітниковими групами та низькими насадженнями вздовж алеї і біля майданчиків. Третій рівень - використання озеленення як просторового буфера між активними та тихими зонами. Завдяки цьому рослинність працює не лише як прикраса, а як інструмент організації території.

Існуючі дерева збережено як важливу частину образу парку. Вони створюють тінь, формують природний масштаб простору та роблять територію комфортнішою в теплий період року. Нові функціональні об'єкти розміщено так, щоб не знижувати зелену основу парку, а включати її в загальну композицію. Особливо це стосується дитячої лазалки між деревами, зон тихого відпочинку, підходів до острова та прогулянкових маршрутів.

Кущові насадження використано для м'якого розмежування просторів. Вони відокремлюють спортивні майданчики від прогулянкових маршрутів, формують затишніші місця біля лав, підкреслюють повороти доріжок і створюють природні межі біля водойм. У місцях, де потрібна відкритість і хороший огляд, озеленення прийнято нижчим, щоб не перекривати видимість і не створювати небезпечних закритих ділянок.

Газони й відкриті зелені площі залишаються важливою частиною території. Вони формують візуальні паузи між насиченими функціональними зонами та дозволяють парку не втратити природний характер. Відкриті зелені ділянки використовуються для відпочинку, споглядання, неформального перебування та створення просторового балансу між забудованими, мощеними й активними частинами.

Освітлення в проєкті має функціональний і декоративний характер. Функціональне освітлення передбачено вздовж головних і другорядних алеї, біля входів, спортивних зон, дитячих майданчиків, сцени, океанаріуму, острова, містків, зони вигулу собак і кемпінгу. Воно забезпечує безпечне пересування у вечірній час і робить парк придатним для використання після заходу сонця. Декоративне освітлення застосовано біля водного каналу, арок, навісів-грибків, водойм та окремих композиційних елементів.

Навігація території вирішена через систему інформаційних стендів і покажчиків. Біля головного входу передбачено карту парку, яка допомагає відвідувачам швидко зорієнтуватися. У ключових вузлах розміщено покажчики до основних зон: стадіону, дитячих майданчиків, центрального острова, сцени, океанаріуму, воркаут-зони, вигулу собак і кемпінгу. Навігація має стриманий характер і не перевантажує простір зайвими візуальними елементами.

Урни та елементи санітарного благоустрою розміщено вздовж основних маршрутів, біля майданчиків, зон відпочинку, сцени, спортивних об'єктів, океанаріуму, водойм, зони вигулу собак і кемпінгу. Їхнє розташування забезпечує зручність користування територією та підтримує чистоту парку. У зонах активного відпочинку й масового перебування кількість таких елементів збільшено відповідно до інтенсивності використання.

Загальна стилістика благоустрою побудована на поєднанні природних і сучасних елементів. Зелені насадження, водойми й відкриті газони формують природну основу, а навіси-грибки, декоративні арки, сучасні спортивні та дитячі майданчики, освітлення й малі архітектурні форми додають простору нового образу. Завдяки цьому парк не втрачає свого рекреаційного характеру, але набуває більш сучасного й упорядкованого вигляду.

Таким чином, благоустрій та озеленення центрального парку м. Коломиї у проєкті сформовано як єдину систему, що підтримує функціональне зонування та композицію генерального плану. Територія отримує зручні маршрути, якісні покриття, місця відпочинку, декоративні водойми, навіси, арки, освітлення, навігацію, спортивні й дитячі простори, зони тихого перебування та природне озеленення. Усі ці елементи працюють разом і створюють комфортний, безпечний та емоційно привабливий парк для щоденного використання громадою.

2.5. ³Техніко-економічні показники генерального плану

Техніко-економічні показники генерального плану визначають основні кількісні характеристики проєктованої території та дають можливість оцінити співвідношення між озелененням, пішохідними маршрутами, спортивними майданчиками, водними елементами, громадськими просторами, дитячими зонами та допоміжною інфраструктурою. Для центрального парку м. Коломиї ці показники мають важливе значення, оскільки територія є багатофункціональною і включає значну кількість різних за характером об'єктів.

У проєкті техніко-економічні показники розглядаються не лише як формальний перелік площ. Вони показують загальну логіку використання території, щільність функціонального наповнення, частку відкритих просторів, баланс між активними й тихими зонами, а також рівень збереження природного характеру парку. Саме через ці показники можна оцінити, чи не перевантажена територія новими об'єктами та чи зберігається її основна рекреаційна роль.

Загальна площа території проєктування становить 26,4416 га. У межах цієї території сформовано багатофункціональний рекреаційний парк, що поєднує пішохідні алеї, центральний острів, декоративні водойми, спортивні майданчики, стадіон, скейт-парк, падел-корт, дитячі простори, сцену з глядацькою зоною, океанаріум, зону вигулу собак, кемпінгову частину, озеленені ділянки та елементи благоустрою.

Планувальна структура території побудована таким чином, щоб активні об'єкти не займали всю площу парку, а були врівноважені зеленими просторами, водними елементами та прогулянковими маршрутами. Це дозволяє зберегти парк саме як рекреаційну територію, а не перетворити його на сукупність окремих майданчиків. Основна частина простору залишається відкритою, озеленою або призначеною для прогулянок і відпочинку.

До основних функціональних елементів генерального плану належать: головна вхідна зона, центральна прогулянкова вісь із декоративним водним каналом, центральний острів, футбольний стадіон, два баскетбольні майданчики, два падел-корти, скейт-парк, спортивно-тренувальна зона, дитячі майданчики, велика лазалка між деревами, сцена з глядацьким простором, декоративні водойми, океанаріум, алея з арками, зона вигулу та дресирування собак, кемпінгова зона, навіси-грибки та озеленені простори тихого відпочинку.

У складі спортивної інфраструктури проєктовано футбольний стадіон орієнтовним розміром 90 × 45 м. Він є найбільшим спортивним об'єктом території та має власні трибуни, три входи й окрему роздягальню. Також у спортивному блоці передбачено два баскетбольні майданчики стандартного розміру 28 × 15 м кожен і два падел-корти розміром 20 × 10 м. Поруч розміщено скейт-парк і спортивно-тренувальну зону з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом.

Дитячі простори представлені кількома окремими зонами. У верхній лівій частині парку передбачено велику дитячу лазалку, інтегровану між деревами. У центральній частині після острова розташовано дитячий майданчик із лазалкою у формі драбинки. Біля сцени проєктовано ще

один дитячий майданчик із виразною архітектурною формою. Таке розміщення дозволяє рівномірно розподілити дитячі активності по території та зробити парк зручним для сімейного відпочинку.

Водні елементи генерального плану включають декоративний водний канал у центральній алеї, водний простір навколо острова, першу декоративну водойму біля сцени та другу декоративну водойму поруч з океанаріумом. Вони формують окрему систему, що підсилює композицію парку та робить простір більш виразним. Окрім декоративної функції, водні елементи створюють спокійніші рекреаційні зони та доповнюють природний характер території.

Океанаріум у генеральному плані виступає окремим об'єктом тяжіння. Він доповнює відкриті рекреаційні простори закритою пізнавально-розважальною функцією, яка може працювати протягом року. Його розміщення поруч із декоративною водоймою підсилює водну тематику цієї частини парку та формує окремий водно-пізнавальний вузол.

Культурно-подієва зона представлена сценою та глядацьким простором у вигляді трибун або амфітеатру. Вона призначена для проведення концертів, фестивалів, дитячих виступів, кінопоказів просто неба, міських свят і громадських заходів. Наявність такої зони дозволяє використовувати парк не лише для щоденного відпочинку, а й для подієвого життя громади.

У нижній частині території передбачено зону вигулу та дресирування собак. Вона розташована окремо від дитячих, спортивних і культурно-подієвих просторів та обладнана тренувальними елементами, місцями для відпочинку власників і необхідними елементами благоустрою. Ще нижче розміщено кемпінгову зону з місцями для наметів, центральним вогнищем, лавами та просторами спільного відпочинку.

Пішохідна структура парку включає головні алеї та другорядні прогулянкові доріжки. Головні маршрути прийнято шириною 4-6 м, що забезпечує комфортний рух основних потоків відвідувачів. Другорядні доріжки мають ширину 2-3 м і формують зв'язки між окремими функціональними зонами. Така система руху дозволяє організувати різні сценарії перебування: швидкий прохід до певного об'єкта, спокійну прогулянку, маршрут через острів, рух до спортивної зони або перехід до кемпінгової частини.

Основні ⁶ **техніко-економічні показники генерального плану наведено в таблиці 2.1.**

Таблиця 2.1 - Основні ⁶ **техніко-економічні показники генерального плану**

№ Найменування показника ⁸ **Одиниця виміру Показник** **1 Загальна площа території проєктування** **га** **26,4416**

2	Протяжність межі території	м	2248,84
3	Головні пішохідні алеї	м / га	уточнюється
4	Другорядні пішохідні доріжки	м / га	уточнюється
5	Центральний острів	га	уточнюється
6	Декоративний водний канал	м / га	уточнюється
7	Декоративні водойми	га	уточнюється
8	Футбольний стадіон	м	90 × 45
9	Кількість входів до стадіону	шт.	3
10	Баскетбольні майданчики	шт. / м	2 × 28 × 15
11	Падел-корти	шт. / м	2 × 20 × 10
12	Скейт-парк	га	уточнюється
13	Спортивно-тренувальна зона / воркаут	га	уточнюється
14	Дитячі майданчики	шт.	3
15	Велика дитяча лазалка між деревами	шт.	1
16	Лазалка-міст до острова	шт.	1
17	Сцена	га	уточнюється
18	Глядацький простір / амфітеатр	місць / га	уточнюється
19	Океанаріум	га	уточнюється
20	Алея з декоративними арками	м / га	уточнюється
21	Зона вигулу та дресирування собак	га	уточнюється
22	Кемпінгова зона	га	уточнюється
23	Навіси у формі грибків	шт.	уточнюється
24	Роздягальні біля спортивних зон	шт.	уточнюється
25	Озеленені території та відкриті простори	га / %	уточнюється
26	Площа водних елементів	га / %	уточнюється
27	Площа спортивних зон	га / %	уточнюється
28	Площа дитячих зон	га / %	уточнюється
29	Площа покриттів і майданчиків	га / %	уточнюється

Окремо в межах техніко-економічних показників визначається баланс території. Він дає змогу оцінити, яку частку займають пішохідні маршрути, спортивні майданчики, дитячі простори, водні елементи, забудова, відкриті майданчики та озеленення. Для рекреаційного парку цей баланс є особливо важливим, оскільки саме він показує, чи зберігається достатня частка зелених і відкритих просторів.

Попередній баланс території подано в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Попередній баланс території

№ Елемент території Орієнтовна площа, га Частка від загальної площі, %

1	Озеленені території та відкриті простори	уточнюється	уточнюється
2	Пішохідні алеї та доріжки	уточнюється	уточнюється
3	Водні елементи	уточнюється	уточнюється
4	Спортивні майданчики та стадіон	уточнюється	уточнюється
5	Дитячі зони	уточнюється	уточнюється
6	Культурно-подієва зона	уточнюється	уточнюється
7	Океанаріум та прилегла територія	уточнюється	уточнюється
8	Зона вигулу собак	уточнюється	уточнюється
9	Кемпінгова зона	уточнюється	уточнюється
10	Сервісні та допоміжні елементи	уточнюється	уточнюється

Аналіз попередніх показників підтверджує, що генеральний план не передбачає надмірного ущільнення території. Основні активні об'єкти згруповано у відповідних функціональних зонах, тоді як значна частина парку залишається під озелененням, відкритими просторами, прогулянковими маршрутами та водними елементами. Це дозволяє зберегти рекреаційний характер території та водночас забезпечити її сучасне функціональне наповнення.

Запропоноване співвідношення функцій створює збалансовану модель використання парку. Спортивні майданчики, стадіон, скейт-парк і падел-корти формують активний блок; дитячі простори забезпечують сімейний сценарій відпочинку; центральний острів, водойми та алея з арками створюють емоційно виразні прогулянкові маршрути; океанаріум додає цілорічну пізнавально-рекреаційну функцію; зона виходу собак і кемпінг відповідають повсякденним і природно-рекреаційним потребам відвідувачів.

Таким чином, техніко-економічні показники генерального плану підтверджують функціональну насиченість і водночас збалансованість проєктного рішення. Територія не втрачає свого паркового характеру, оскільки нові об'єкти поєднані з озелененням, водними елементами, відкритими просторами та зручною мережею пішохідних зв'язків. Після уточнення площ окремих зон за кресленням генерального плану показники можуть бути деталізовані та використані для остаточного балансу території.

Висновок до розділу 2

У другому розділі розглянуто рішення генерального плану центрального парку м. Коломиї та визначено основні принципи просторової організації території. Проєктне рішення сформовано як цілісну систему, у якій поєднано природне середовище, пішохідні маршрути, водні елементи, спортивні майданчики, дитячі простори, культурно-подієву зону, океанаріум, місця тихого відпочинку, зону виходу собак і кемпінгову частину. Основою генерального плану стало створення сучасного багатофункціонального рекреаційного парку, який працює для різних груп користувачів і різних сценаріїв перебування. У проєкті передбачено простори для активного спорту, дитячих ігор, сімейного дозвілля, прогулянок, громадських заходів, відпочинку біля води та спокійного перебування серед озеленення. Завдяки цьому парк не обмежується однією функцією, а формується як повноцінний громадський простір для щоденного використання мешканцями міста.

Функціональне зонування території побудовано на логічному розподілі активних і спокійних зон. У верхній частині парку зосереджено основний спортивний блок із футбольним стадіоном, баскетбольними майданчиками, падел-кортами та скейт-парком. У центральній частині сформовано головне рекреаційне ядро з островом, водними елементами, прогулянковими маршрутами та дитячими просторами. У правій частині розміщено спортивно-тренувальну зону й океанаріум, а нижня частина території відведена під зону виходу собак і кемпінг. Такий розподіл дозволяє уникнути конфлікту між різними видами активності та забезпечує зручне користування парком.

Важливою композиційною домікантою генерального плану став центральний острів. Він організовує навколо себе водні й прогулянкові простори та формує виразний центр парку. Острів запроєктовано як спокійну рекреаційну зону з лавами, озелененням, оглядовими точками та навісами у формі грибків. Зв'язок острова з основною територією забезпечено через круглу лавалку-міст, яка поєднує функцію пішохідного переходу та ігрового елемента. Завдяки цьому центральна частина парку отримує індивідуальний образ і стає одним із головних емоційних акцентів проєкту. Транспортно-пішохідні зв'язки організовано з пріоритетом пішохідного руху. Головний вхід пов'язано з центральною прогулянковою віссю, яка веде вглиб території та об'єднує ключові функціональні зони. Основні алеї прийнято шириною 4-6 м, другорядні доріжки - 2-3 м. Така система забезпечує комфортне пересування відвідувачів, можливість вибору різних маршрутів і зручний доступ до спортивних, дитячих, культурних, водно-рекреаційних та відпочинкових просторів.

У проєкті передбачено розділення потоків між різними категоріями користувачів. Активні зони - скейт-парк, спортивні майданчики, стадіон і воркаут-простір - розміщено так, щоб їхні маршрути не перетиналися з основними зонами тихого відпочинку та дитячими майданчиками.

Пішохідні маршрути проходять поряд із цими об'єктами, але не заходять безпосередньо в зони інтенсивної активності. Це підвищує безпеку й робить парк зручним для одночасного перебування різних груп відвідувачів.

Благоустрій території сформовано як єдину систему, що підтримує функціональну й композиційну структуру генерального плану. У проєкті передбачено головні та другорядні доріжки, лави, навіси, освітлення, декоративні водойми, пішохідні містки, навігаційні елементи, зони відпочинку, озеленення, спеціальні покриття для дитячих і спортивних майданчиків. Ці елементи не існують окремо, а працюють разом, створюючи комфортне середовище для прогулянок, відпочинку, спорту та подій.

Особливу роль у благоустрої відіграють водні елементи. Декоративний водний канал у центральній алеї формує головну візуальну вісь парку та підсилює вхідну зону. Водний простір навколо острова створює спокійне рекреаційне ядро. Декоративні водойми біля сцени та океанаріуму доповнюють відповідні функціональні вузли й роблять територію більш виразною. Усі водні елементи включено в загальну композицію парку та пов'язано з пішохідними маршрутами.

Озеленення у проєкті збережено як основну природну складову території. Існуючі зелені насадження використано як просторовий каркас парку, а нові рослинні групи доповнюють пішохідні маршрути, зони відпочинку, дитячі майданчики, водойми й активні простори. Зелені масиви виконують не лише декоративну роль, а й допомагають розділяти функціональні зони, створювати тінь, формувати комфортний мікроклімат і підтримувати рекреаційний характер парку.

Малі архітектурні форми стали важливою частиною образу парку. Навіси у формі грибків, декоративні арки, пішохідні містки, лави, освітлювальні елементи та інші деталі формують впізнавану стилістику території. Вони повторюються в різних частинах парку, але не створюють одноманітності, оскільки кожен елемент працює відповідно до конкретної зони. Навіси забезпечують тінь і місця відпочинку, арки формують атмосферну прогулянкову алею, містки пов'язують водні простори, а лави створюють точки короткого перебування.

Техніко-економічні показники генерального плану показують загальний баланс використання території. Проєкт передбачає значну функціональну насиченість, але водночас не втрачає природного й рекреаційного характеру. Активні об'єкти згруповано в окремі блоки, водні елементи й озеленення формують просторові паузи, а пішохідна мережа забезпечує зручний зв'язок між усіма зонами. Такий підхід дозволяє поєднати в межах однієї території спорт, відпочинок, культуру, гру, прогулянки та природне середовище.

У результаті розроблення генерального плану сформовано парк, який має чітку структуру, виразну композицію та різноманітне функціональне наповнення. Центральний острів, водна система, спортивний блок, дитячі майданчики, сцена, океанаріум, алея з арками, зона виходу собак і кемпінгова частина утворюють цілісну рекреаційну систему. Кожен із цих елементів має власний характер, але всі вони пов'язані між собою спільною мережею маршрутів, озелененням і благоустроєм.

Таким чином, рішення генерального плану центрального парку м. Коломиї забезпечує комплексне оновлення території та створює сучасний багатофункціональний простір для громади. Проєкт поєднує активні й спокійні сценарії використання, зберігає природну основу парку, підсилює його водно-рекреаційний потенціал і формує новий якісний громадський простір. Запропонована структура робить парк зручним, безпечним, емоційно привабливим і придатним для використання протягом усього року.

РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПАРКУ

Архітектурно-планувальна пропозиція реконструкції центрального парку м. Коломиї розроблена як продовження рішень генерального плану та спрямована на формування цілісного рекреаційного середовища. У проєкті кожен об'єкт розглядається не ізольовано, а як частина загальної паркової системи. Спортивні майданчики, дитячі простори, центральний острів, океанаріум, сцена, декоративні водойми, навіси, алея з арками, зона вигулу собак і кемпінг працюють у взаємозв'язку між собою та підтримують загальну ідею багатофункціонального парку для громади. Основний підхід до архітектурно-планувального вирішення полягає у поєднанні функціональності, природності та виразності. Парк не перевантажено масивними спорудами, оскільки його головною цінністю залишається відкрите рекреаційне середовище. Нові об'єкти мають переважно легкий, відкритий або напіввідкритий характер, гармонійно вписуються в ландшафт і не руйнують загальну паркову атмосферу. Водночас окремі елементи мають виразну архітектурну форму, завдяки чому парк отримує впізнаваний образ.

У проєкті особливу увагу приділено створенню різних типів просторів. Одні зони орієнтовані на активний рух, спорт і гру, інші - на спокійне перебування, споглядання води, прогулянки та відпочинок у тіні. Завдяки такому підходу парк не сприймається одноманітним. Він змінюється під час руху територією: від відкритих спортивних майданчиків - до камерного острова, від активної дитячої лазалки - до спокійної водойми, від сцени з амфітеатром - до тихої кемпінгової частини.

3.1. Архітектурно-планувальна структура основних об'єктів парку

Архітектурно-планувальна структура основних об'єктів парку сформована відповідно до загальної концепції багатофункціонального рекреаційного простору. У проєкті передбачено об'єкти різного характеру: відкриті спортивні майданчики, дитячі ігрові простори, пішохідно-ігрові переходи, навіси, сцену, океанаріум, зони відпочинку, кемпінг, вигул собак та елементи благоустрою. Кожен із них має власну функцію, але всі вони підпорядковані єдиній планувальній логіці.

Головною особливістю проєкту є те, що архітектурні елементи не замінюють природне середовище, а доповнюють його. Вони розміщені так, щоб підтримувати існуючу зелену основу, відкривати нові сценарії використання території та формувати простори, які будуть зручними для різних груп відвідувачів. У проєкті поєднано об'єкти для дітей, молоді, спортсменів, сімей, людей старшого віку, власників собак і відвідувачів культурних подій.

Композиційним центром архітектурно-планувальної структури є центральний острів. Він виконує роль спокійного рекреаційного ядра, навколо якого організовано водний простір і прогулянкові маршрути. Острів запроєктовано як відкриту озеленену зону з лавами, оглядовими точками та великими навісами у формі грибків. Його планувальне рішення не перевантажене зайвими об'єктами, оскільки головним тут є відчуття відокремленості, тиші та близькості до води.

Доступ до острова організовано через круглу лазалку-міст. Цей елемент поєднує пішохідну, ігрову та композиційну функції. За своїм характером він відрізняється від звичайного мосту, оскільки створює активний сценарій переходу. Відвідувач не просто переходить з однієї частини парку до іншої, а проходить через архітектурно-ігровий об'єкт, який формує додаткове враження від простору. Для дітей цей перехід працює як частина гри, а для дорослих - як виразний маршрутний акцент.

Форма лазалки-мосту підтримує загальну ідею парку як простору, де функціональні елементи мають емоційний характер. Вона не дублює стандартні рішення, а створює індивідуальний образ центральної частини. Завдяки такому підходу острів стає не лише місцем відпочинку, а й подією в маршруті відвідувача. Простір біля мосту організовано так, щоб забезпечити зручний підхід, огляд води та безпечне включення цього елемента в загальну пішохідну мережу.

Система навісів у формі грибків є одним із найбільш впізнаваних архітектурних мотивів проєкту. Такі навіси розміщено на центральному острові, біля футбольного стадіону, після спортивного блоку та поруч зі спортивно-тренувальною зоною. Вони створюють затінені простори для короткого відпочинку, очікування, спілкування та захисту від сонця чи опадів. Повторення цих елементів у різних частинах парку формує єдину стилістику та допомагає візуально об'єднати територію.

Архітектурна форма навісів має легкий і пластичний характер. Вони не виглядають як важкі споруди, а сприймаються як частина паркового середовища. Їхня округла форма добре поєднується з органічними лініями доріжок, водойм, дитячих майданчиків і зелених зон. У проєкті ці елементи працюють не лише як функціональні укриття, а й як просторові маркери, за якими відвідувач може легко орієнтуватися на території. Вхідна частина парку вирішена як відкритий громадський простір. Тут сформовано головний підхід до території, від якого починаються дві широкі алеї з декоративним водним каналом між ними. Архітектурно-планувальне рішення цієї зони підкреслює її представницький характер. Вхід не перевантажено зайвими спорудами, натомість акцент зроблено на відкритості, чистій перспективі, водному елементі, лавках, освітленні й озелененні.

Центральний водний канал є частиною архітектурної організації головної алеї. Він задає ритм руху та формує головну візуальну вісь. Уздовж каналу розміщено місця для сидіння, декоративні рослинні групи та освітлення. У вечірній час підсвітка води створює м'який атмосферний ефект. Завдяки цьому головна алея працює не лише як транзитний маршрут, а як простір перебування, зустрічей і прогулянок.

Спортивний блок у верхній частині парку має чітку архітектурно-планувальну структуру. Його головним елементом є футбольний стадіон розміром 90 × 45 м. Поле розміщено як відкрита спортивна площа з власними трибунами, трьома входами та окремою роздягальною. Така організація дозволяє проводити тренування, аматорські матчі, шкільні або локальні спортивні події. Три входи забезпечують зручний розподіл потоків, а роздягальня створює необхідну інфраструктуру для спортсменів.

Планувальне рішення стадіону враховує потребу в чіткому відокремленні ігрового поля від прогулянкової частини парку. Пішохідні маршрути проходять поруч, але не перетинають спортивну зону. Трибуни розміщено так, щоб глядачі мали хороший огляд поля та зручний доступ із внутрішніх доріжок. Навіси-грибки біля стадіону доповнюють спортивну зону місцями очікування та короткого відпочинку.

Поруч зі стадіоном розміщено два баскетбольні майданчики стандартного розміру 28 × 15 м. Вони утворюють компактний блок для командних ігор та активного молодіжного дозвілля. Майданчики мають чітку геометрію, спеціальне покриття та зручні підходи з боку основних маршрутів. Біля них передбачено місця для відпочинку й очікування, що дозволяє використовувати простір не лише гравцям, а й супровідним особам або глядачам.

Два падел-корти розміром 20 × 10 м розташовано поруч із баскетбольними майданчиками. Вони доповнюють спортивну частину більш сучасним рекреаційним видом спорту. Падел-корти мають огорожену структуру, тому їх розміщено так, щоб вони не заважали візуальному сприйняттю інших відкритих майданчиків. Поруч передбачено роздягальню та місця для відпочинку спортсменів. У планувальній структурі ці корти працюють як окремий, але пов'язаний із загальним спортивним блоком елемент.

Скейт-парк розміщено поряд із спортивними майданчиками. Його планувальна структура має більш пластичний і динамічний характер, на відміну від чіткої геометрії баскетбольних полів і падел-кортів. У межах скейт-парку передбачено поверхні та елементи для катання на скейтбордах, BMX-велосипедах, роликах і самокатах. Простір організовано так, щоб активні траєкторії руху залишалися всередині зони й не

перетинали основні пішохідні доріжки.

Спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом розміщена в правій частині парку. Її архітектурно-планувальне рішення має відкритий характер. Тренажери та елементи воркауту розміщено на спеціальному покритті, яке відокремлює зону від загальних прогулянкових маршрутів. Поруч встановлено два навіси-грибки різного розміру, які створюють місця відпочинку після тренування та підтримують стилістику всього парку.

Дитячі простори мають різний характер, що дозволяє уникнути повторення однакових майданчиків. У верхній лівій частині території запроєктовано велику дитячу лазалку червоного кольору. Вона проходить між деревами й утворює протяжний ігровий маршрут. Цей елемент має виразний пластичний образ і працює як сильний візуальний акцент. Його розміщення серед зелених насаджень створює ефект пригодницького маршруту в природному середовищі.

Дитяча лазалка між деревами не є звичайним майданчиком у площині землі. Вона формує маршрут, який розвивається в просторі та дає дітям можливість рухатися, лазити, долати перешкоди й взаємодіяти з навколишнім середовищем. Завдяки яскравому червоному кольору конструкція добре читається серед зелени та стає одним із характерних образів парку. Під нею та поруч із нею передбачено безпечне покриття й вільні зони руху.

У центральній частині після острова розташовано дитячий майданчик із лазалкою у формі драбинки. Цей простір працює як активний дитячий вузол на продовженні головного маршруту. Його планувальне рішення передбачає відкриту структуру, зручний огляд для дорослих і зв'язок із пішохідними доріжками. Така зона створює можливість для короткої зупинки під час прогулянки та формує живий, активний фрагмент центральної частини парку.

Ще один дитячий майданчик розміщено біля сцени. Він має цікаву архітектурну форму й доповнює культурно-подієву зону. Завдяки цьому під час заходів діти отримують власний простір для гри, а дорослі можуть перебувати поруч у глядацькій зоні або на прогулянкових маршрутах. Така організація робить сценічну частину більш гнучкою і пристосованою до сімейного відпочинку.

Культурно-подієва зона представлена сценою та глядацьким простором. Сцену розміщено біля декоративної водойми, що робить цей простір більш виразним. Перед сценою організовано трибуни або амфітеатр для глядачів. Архітектурно-планувальне рішення цієї зони забезпечує можливість проведення концертів, фестивалів, дитячих виступів, міських свят і кінопоказів просто неба. У звичайні дні глядацький простір працює як місце для сидіння та відпочинку.

Сцена в проєкті не сприймається як випадкова окрема споруда. Вона включена в систему маршрутів і пов'язана з водоймою, дитячим майданчиком, пішохідними доріжками та зонами відпочинку. Таке розміщення дозволяє культурно-подієвій функції працювати природно в межах парку. Під час подій простір активізується, а в інший час залишається частиною загального рекреаційного середовища.

Декоративна водойма біля сцени доповнює архітектурну композицію цієї частини. Через неї проходить пішохідний місток, який формує короткий маршрут і одночасно працює як оглядова точка. Вода створює спокійний фон для подієвої зони та пом'якшує її активний характер. Поруч із водоймою передбачено місця для сидіння й прогулянкові підходи.

Океанаріум запроєктовано як окремий архітектурний об'єкт тяжіння. Його функція відрізняється від відкритих паркових майданчиків, оскільки він забезпечує закритий пізнавально-рекреаційний простір, який може працювати протягом року. Океанаріум розміщено поруч із другою декоративною водоймою, що підсилює одну тематику цієї частини парку та формує окремий тематичний вузол.

Архітектурно-планувальна структура океанаріуму передбачає органічну форму, пов'язану з водною тематикою. У його образі використано плавні лінії, м'які контури й відкриті підходи з боку прогулянкових маршрутів. Такий характер відповідає загальній пластичній мові парку та не створює різкого контрасту з ландшафтом. Біля входу до океанаріуму сформовано відкритий простір для очікування, орієнтації та короткого відпочинку.

Друга декоративна водойма поруч з океанаріумом працює як продовження його теми у відкритому просторі. Вона формує більш м'який перехід між будівлею та парком, створює додаткову рекреаційну зону й підсилює композиційну цілісність цієї частини. Разом океанаріум і водойма утворюють водно-пізнавальний осередок, який відрізняється від спортивного, дитячого та подієвого блоків.

Між другою водоймою та дитячою зоною запроєктовано алею з декоративними арками. Вона має виразний архітектурний характер і формує один із найбільш атмосферних маршрутів парку. Арки створюють ритмічну структуру вздовж доріжки, а художня підсвітка робить алею привабливою у вечірній час. У планувальній структурі цей елемент працює як м'який перехід між водною, дитячою та прогулянковою зонами. Зона вигулу та дресировання собак розміщена в нижній частині парку. Її архітектурно-планувальна структура має більш утилітарний, але впорядкований характер. Територію огорожено, у межах зони передбачено тренувальні елементи для собак, лави для власників, урни та зручний вхід. Розміщення цієї зони окремо від дитячих і подієвих просторів забезпечує комфортне користування та зменшує можливі конфлікти між різними групами відвідувачів.

Кемпінгова зона розташована в найнижчій частині парку й має природніший характер. Її планувальне рішення включає місця для встановлення наметів, центральне вогнище, лави та зони спільного відпочинку. На відміну від спортивних і подієвих просторів, кемпінгова частина не має жорсткої геометрії. Вона розрахована на більш вільне перебування, спілкування, відпочинок на відкритому повітрі та відчуття близькості до природи.

Архітектурно-планувальна структура кемпінгу побудована на поєднанні відкритих майданчиків і природного озеленення. Центральне вогнище виступає композиційним ядром цієї зони. Навколо нього організовано місця сидіння та простори для спільного перебування. Такий підхід створює більш теплий і неформальний характер, що відрізняє кемпінг від інших частин парку.

Сервісні та допоміжні елементи розміщено біля тих зон, які потребують постійного обслуговування. Роздягальні передбачено біля спортивних майданчиків і падел-кортів, допоміжні простори - біля стадіону, сцени та океанаріуму. Вони мають стримане архітектурне вирішення, не домінують у просторі й підпорядковані основним функціям. Їхня роль полягає у забезпеченні зручної експлуатації парку.

Загалом архітектурно-планувальна структура основних об'єктів побудована на контрасті та взаємодії різних типів просторів. Геометричні спортивні майданчики поєднуються з органічними водоймами, пластичний океанаріум - із відкритими прогулянковими зонами, дитячі лазалки - з природним середовищем, а сцена - з водним і зеленим оточенням. Це дозволяє створити парк, у якому кожна зона має власний характер, але всі елементи працюють у межах спільної концепції.

Таким чином, архітектурно-планувальна пропозиція основних об'єктів центрального парку м. Коломиї забезпечує різноманітність функцій, логічну організацію простору та виразний образ території. У проєкті сформовано систему об'єктів для спорту, дитячого дозвілля, культурних подій, пізнавального відпочинку, прогулянок, вигулу собак і кемпінгу. Всі елементи пов'язані між собою пішохідними маршрутами, озелененням, водними елементами та єдиною мовою благоустрою, що створює сучасний багатофункціональний парк для громади.

3.2. Об'ємно-просторове рішення рекреаційних і громадських елементів

Об'ємно-просторове рішення центрального парку м. Коломиї сформовано на поєднанні природного ландшафту, відкритих рекреаційних площин, легких архітектурних елементів, водних просторів і виразних громадських об'єктів. У проєкті парк не сприймається як територія з окремо

розставленими майданчиками, а формується як цілісне середовище, де кожен елемент має власний просторовий характер і водночас підтримує загальну композицію.

Основною ідеєю об'ємно-просторового рішення є створення багаторівневого за враженнями паркового простору. Територія змінюється під час руху: від відкритої вхідної алеї з водним каналом - до камерного центрального острова, від активного спортивного блоку - до спокійних озелених зон, від подієвого простору зі сценою - до атмосферної алеї з арками, від динамічного скейт-парку - до природнішої кемпінгової частини. Завдяки цьому парк має різні просторові сценарії та не сприймається одноманітним.

Композиція парку побудована на контрасті відкритих і закритіших просторів. Відкриті простори сформовано в зоні стадіону, спортивних майданчиків, подієвої частини, окремих дитячих майданчиків і головної алеї. Вони забезпечують оглядовість, активність і можливість перебування більшої кількості людей. Камерніші ділянки створено навколо центрального острова, біля декоративних водойм, у зоні алеї з арками, у кемпінговій частині та серед зелених насаджень. Таке чергування робить простір більш живим і комфортним.

Головна вхідна зона має відкритий і представницький характер. Вона не перевантажена великими спорудами, а її виразність досягається за рахунок просторової осі, водного каналу, двох широких алеї, озеленення та освітлення. Відвідувач одразу потрапляє в упорядкований простір, який поступово спрямовує його вглиб парку. Завдяки цьому вхід не є випадковим проходом, а працює як початок рекреаційного маршруту.

Дві центральні алеї формують головну перспективу парку. Між ними розміщено вузький декоративний водний канал, який додає простору глибини та ритму. Вода в цій частині не має випадкового декоративного характеру, а є композиційним елементом, який підкреслює головний напрям руху. У вечірній час підсвітка каналу створює м'який світловий ефект і надає вхідній зоні більш атмосферного звучання.

Об'ємно-просторове рішення центрального острова побудовано на відчутті відокремленості та спокою. Острів оточений водою, тому сприймається як окрема рекреаційна локація всередині загальної паркової структури. Його простір вирішено стримано: тут розміщено лави, озеленення, оглядові точки та великі навіси у формі грибків. Відсутність надмірної кількості об'єктів дозволяє зберегти камерний характер острова та підкреслити його зв'язок із водою.

Навіси-грибки на острові виконують роль легких просторових домінант. Вони створюють тінь, формують місця для перебування та водночас стають частиною образу парку. Їхня округла форма добре поєднується з водним оточенням і плавними лініями доріжок. Завдяки цим елементам острів отримує впізнаваний вигляд, але не втрачає природного й спокійного характеру.

Кругла лазалка-міст, яка поєднує острів з основною територією, має виразне об'ємно-просторове значення. Вона працює як перехід, ігровий елемент та композиційний акцент. Її форма створює рух над водою й перетворює звичайний шлях до острова на окремий досвід. У просторі парку цей елемент сприймається легко й динамічно, додаючи центральній частині більш сучасного й нестандартного характеру.

Водні елементи відіграють важливу роль у формуванні просторової атмосфери. У проєкті вони розташовані в кількох ключових частинах: у центральній алеї, навколо острова, біля сцени та поруч з океанаріумом. Завдяки цьому вода повторюється як тема, але щоразу має інше значення. У вхідній частині вона організовує вісь, навколо острова створює відокремлений простір, біля сцени пом'якшує подієву зону, а біля океанаріуму підтримує пізнавально-водну тематику.

Об'ємно-просторове рішення спортивного блоку має більш відкритий і структурований характер. Футбольний стадіон, баскетбольні майданчики, падел-корти та скейт-парк формують активну частину парку з чіткою геометрією й відкритими площинами. Тут переважають горизонтальні поверхні, спортивні розмітки, огороження, трибуни, роздягальні та зони очікування. Така частина парку має інший ритм, ніж спокійні прогулянкові зони, і це підкреслює функціональне різноманіття території.

Футбольний стадіон сприймається як найбільша відкрита спортивна площа. Його форма чітка й лаконічна, а простір навколо організовано так, щоб забезпечити огляд поля, зручний доступ і можливість проведення спортивних заходів. Трибуни додають стадіону громадського характеру, оскільки простір працює не лише для гравців, а й для глядачів. Роздягальня розміщена як допоміжний об'єм, підпорядкований основній спортивній функції.

Баскетбольні майданчики та падел-корти формують компактний спортивний вузол. Їхнє об'ємно-просторове рішення побудовано на чітких прямокутних формах, функціональній розмітці та відкритості. Падел-корти через огорожену структуру мають більш об'ємний характер, тоді як баскетбольні майданчики сприймаються як відкриті площини. Разом вони створюють ритмічний спортивний блок, який легко читається в загальній структурі парку.

Скейт-парк має більш динамічну просторову форму. На відміну від рівних спортивних майданчиків, він складається з плавних перепадів, похилих площин, радіусних елементів і поверхонь для руху. У просторі парку ця зона виглядає активною та молодіжною. Її форма відповідає характеру використання: рух тут не прямолінійний, а змінний, швидкий і пластичний. Завдяки цьому скейт-парк створює окремий тип просторової енергії.

Після спортивного блоку запроєктовано групу навісів-грибків, які пом'якшують перехід від активних майданчиків до інших рекреаційних зон. Їхня форма контрастує з геометричними спортивними площинами й додає простору більш пластичного характеру. Ці навіси сприймаються як точки перепочинку після інтенсивної активності, тому їхнє розміщення є важливим для комфорту відвідувачів.

Дитячі простори мають більш ігрове й образне об'ємно-просторове вирішення. Велика червона лазалка в верхній лівій частині парку є одним із найяскравіших елементів території. Її форма проходить між деревами, створюючи відчуття маршруту, пригоди та руху в природному середовищі. Колір конструкції робить її помітною серед зелені й перетворює на сильний візуальний акцент.

Цей елемент працює не як окремий майданчик, а як просторовий сценарій. Дитина не просто перебуває на одному місці, а рухається вздовж маршруту, долає перешкоди, піднімається, спускається, взаємодіє з деревами та відкритим простором. Завдяки цьому дитяча зона отримує більш сучасний характер і не повторює стандартні рішення з типовим ігровим обладнанням.

Дитячий майданчик після острова має відкритіший характер. Він розміщений у центральній частині маршруту та працює як активна зупинка для сімей із дітьми. Лазалка у формі драбинки додає цій зоні вертикального елемента й формує простір для руху, координації та гри. Архітектурно цей майданчик не конкурує з островом, а продовжує рекреаційний сценарій після нього.

Дитячий майданчик біля сцени має більш виразну форму та пов'язаний із подієвою частиною парку. Він доповнює амфітеатр і сцену, створюючи сімейний простір поруч із громадськими заходами. У дні проведення подій ця зона працює особливо активно, а в інший час залишається самостійним дитячим простором. Її форма додає живості культурно-подієвій частині та робить її менш офіційною.

Культурно-подієва зона має відкритий громадський характер. Сцена та глядацький простір формують простір зібрання, спілкування й подій. Амфітеатр або трибуни організовують рельєф сприйняття сцени та створюють місця для глядачів. У звичайні дні цей простір працює як місце сидіння, відпочинку та зустрічей, тому його значення не обмежується лише часом проведення заходів.

Сцена розміщена поруч із декоративною водоймою, що робить її просторове сприйняття м'якшим. Вода створює фон і водночас розширює композицію подієвої зони. Пішохідний місток через водойму додає цьому простору динаміки, дозволяє змінювати ракурс сприйняття сцени та включає водойму в загальну систему руху.

Океанаріум є найвиразнішим закритим громадським об'єктом парку. Його об'ємно-просторове рішення побудовано на плавних органічних формах, що відповідають водній тематиці. На відміну від спортивних майданчиків, які мають чітку геометрію, океанаріум сприймається більш пластичним і м'яким. Його форма підтримує загальну ідею природності, руху води та взаємодії з ландшафтом.

У композиції парку океанаріум працює як окремий центр тяжіння. Він доповнює відкриті рекреаційні простори закритою функцією, завдяки чому парк залишається цікавим не лише в теплий сезон. Об'єм океанаріуму не ізолюваний від території: до нього ведуть прогулянкові маршрути, поруч розміщена декоративна водойма, а алея з арками формує зв'язок з іншими частинами парку.

Простір перед океанаріумом вирішено як відкрита зона очікування та орієнтації. Відвідувач може зупинитися перед входом, зорієнтуватися, відпочити біля води або продовжити рух алеєю. Таке рішення дозволяє уникнути різкого переходу від відкритого парку до закритого об'єкта. Океанаріум поступово включається в ландшафтну систему через водойму, доріжки та благоустрій.

Друга декоративна водойма поруч з океанаріумом підтримує його образ. Вона працює як зовнішнє продовження водної теми та створює зв'язок між будівлею і відкритим простором. Вода відбиває об'єм, пом'якшує межу між спорудою і парком та формує спокійний простір перед або після відвідування океанаріуму.

Алея з декоративними арками має лінійний об'ємно-просторовий характер. Її головним елементом є ритм повторюваних арок, що створюють відчуття проходу, послідовності та камерності. У денний час алея працює як легка архітектурна галерея просто неба, а у вечірній - як підсвічена прогулянкова локація. Цей простір має більш емоційний і декоративний характер, ніж звичайні доріжки парку.

Арки не лише прикрашають маршрут, а й формують просторову рамку для руху. Вони підкреслюють напрям, створюють ритм і допомагають візуально пов'язати водойму, океанаріум і дитячу зону. Завдяки підсвічці алея зберігає активність у вечірній час і перетворюється на фотозону та місце спокійних прогулянок.

Спортивно-тренувальна зона з воркаутом має легкий відкритий характер. Вона складається з тренажерів, турніків, брусів, функціональних конструкцій і спеціального покриття. Об'єм тут формується не будівлями, а обладнанням і навісами. Завдяки цьому зона залишається прозорою, добре оглядовою та включеною в зелене середовище.

Зона вигулу та дresiрування собак у нижній частині парку має більш прикладне просторове вирішення. Її межі сформовано огороженням, а всередині розміщено тренувальні елементи, лави та відкриті ділянки для руху тварин. Простір організовано просто й зрозуміло, без зайвої декоративності. Його головна якість - функціональність, безпека та відокремлення від інших зон.

Кемпінгова зона має найбільш природний характер серед усіх громадських просторів парку. Тут не використано жорсткої геометрії та масивних споруд. Основними елементами виступають місця для наметів, центральне вогнище, лави, відкриті галявини та озеленення. Простір має неформальну структуру й створює відчуття перебування ближче до природи.

Центральне вогнище в кемпінговій зоні є її просторовим ядром. Навколо нього організовано місця для сидіння та спільного перебування. У вечірній час ця зона отримує особливу атмосферу, оскільки вогонь, лави та природне оточення створюють камерний простір для спілкування. За характером це найбільш спокійна й неформальна частина парку.

Озеленення відіграє важливу роль у формуванні об'ємно-просторової структури. Дерева створюють вертикальний масштаб парку, кущові групи розділяють зони, газони формують відкриті площини, а декоративні насадження підкреслюють маршрути та місця відпочинку. Завдяки озелененню парк не сприймається як набір споруд і майданчиків, а має цілісний природний образ.

Зелені масиви також виконують роль просторових буферів. Вони пом'якшують перехід між спортивними й тихими зонами, відокремлюють дитячі майданчики від інтенсивних маршрутів, створюють тінь біля лав і формують комфортніші умови перебування. У проєкті озеленення не є фоном, а працює як активний елемент організації простору.

Загальна висотність і масштаб об'єктів підпорядковані парковому середовищу. У проєкті не передбачено домінування масивної забудови.

Основні споруди й елементи мають невелику або помірну висоту, що дозволяє зберегти відкритість території та не перебивати природні види. Найвиразнішими акцентами стають не високі об'єми, а форма, колір, ритм, світло та взаємодія з ландшафтом.

Колористичне рішення парку побудоване на поєднанні природних і акцентних кольорів. Озеленення, вода, нейтральні покриття та дерев'яні елементи формують спокійну основу. На цьому фоні виділяються червона дитяча лазалка, декоративні арки, підсвітка водного каналу та окремі спортивні покриття. Такий підхід дозволяє створити виразний, але не перевантажений образ.

Матеріали в об'ємно-просторовому рішенні підбрано з урахуванням відкритого рекреаційного середовища. Для доріжок використано довговічні покриття, для дитячих і спортивних зон - спеціальні безпечні матеріали, для навісів і малих архітектурних форм - легкі конструкції з природними або нейтральними фактурами. Поєднання цих матеріалів підтримує сучасний вигляд парку й забезпечує його практичність.

Світлове рішення доповнює об'ємно-просторову композицію. У вечірній час парк не втрачає своєї структури, оскільки освітлення підкреслює головні маршрути, вхідну вісь, водний канал, острів, сцену, океанаріум, арки й навіси. Декоративне світло створює атмосферу, а функціональне забезпечує безпеку руху. Завдяки цьому парк працює не лише вдень, а й у вечірній період.

Загалом об'ємно-просторове рішення центрального парку м. Коломиї побудовано на поєднанні відкритих площин, легких архітектурних акцентів, водних елементів, зелених масивів і різних за характером функціональних просторів. У проєкті створено середовище, яке змінюється залежно від маршруту, часу доби та сценарію користування. Спортивні, дитячі, культурні, водні, пізнавальні й природно-рекреаційні зони мають власний образ, але працюють у межах єдиної композиції.

Таким чином, об'ємно-просторова пропозиція реконструкції парку забезпечує не лише функціональне оновлення території, а й формування нового архітектурно-ландшафтного образу. Центральний острів, лазалка-міст, навіси-грибки, океанаріум, сцена, алея з арками, дитячі лазалки, спортивні майданчики, водойми й кемпінгова зона створюють різноманітне, емоційно насичене та впізнаване середовище. Завдяки цьому парк стає не просто місцем проходу чи відпочинку, а повноцінним громадським простором із власною атмосферою та характером.

3.3. Конструктивне рішення основних споруд парку

Конструктивне рішення основних споруд центрального парку м. Коломиї сформовано з урахуванням функціонального призначення кожного об'єкта, умов експлуатації на відкритій території, безпеки користувачів, довговічності матеріалів і загального архітектурного образу парку. У проєкті використано переважно легкі, відкриті та напіввідкриті конструктивні системи, які не перевантажують простір і гармонійно поєднуються з природним середовищем.

Оскільки парк є рекреаційною територією, більшість споруд не мають характеру масивної капітальної забудови. Основу конструктивного рішення становлять відкриті спортивні майданчики, легкі навіси, ігрові елементи, пішохідні містки, сцена, амфітеатр, декоративні арки, огороження, малі архітектурні форми та окремий закритий громадський об'єкт - океанаріум. Такий підхід дозволяє зберегти відкритість території, не порушити парковий масштаб і забезпечити зручну експлуатацію кожної зони.

Для всіх споруд і елементів благоустрою прийнято конструктивні рішення, розраховані на зовнішні впливи: опади, зміну температур, сезонне промерзання ґрунту, вологість, сонячне випромінювання та інтенсивне щоденне використання. Матеріали підбрано з урахуванням міцності,

стійкості до зношування, простоти обслуговування та безпеки для відвідувачів.

Основні пішохідні доріжки й алеї виконано на підготовленій основі з пошаровим ущільненням. Для головних алей прийнято тверде рівне покриття, придатне для інтенсивного руху відвідувачів, пересування людей на кріслах колісних, дитячих візків та обслуговуючого транспорту. Конструкція покриття передбачає вирівнючу основу, несучий шар із щабельного або іншого інертного матеріалу та верхній шар покриття, що відповідає характеру конкретної зони. У місцях активного руху застосовано більш стійкі матеріали, а в прогулянкових ділянках - покриття спокійнішої фактури, що краще поєднується з озелененням.

Другорядні доріжки мають легше конструктивне вирішення, але також виконані з урахуванням довговічності та безпечного пересування. Їхня основа забезпечує водонепроникність або організоване відведення дощової води. У місцях примикання до газонів і зелених ділянок передбачено бортові елементи або приховані обмежувачі, які фіксують край покриття та зберігають чіткість лінії маршруту.

Центральна алея з декоративним водним каналом має більш складне конструктивне рішення. Водний канал виконано як лінійний заглиблений елемент із гідроізоляційним шаром, захисною основою та облицюванням, стійким до постійного контакту з водою. По краях каналу передбачено безпечні борти й рівне покриття пішохідних алей. У конструкцію інтегровано систему підсвітки, яка захищена від вологи та розміщена так, щоб не створювати перешкод для руху відвідувачів.

Декоративні водойми біля сцени та океанаріуму виконано як штучні водні об'єкти з підготовленою основою, гідроізоляцією, захисним шаром і декоративним облицюванням берегової лінії. У проєкті передбачено плавний перехід між водоймами, пішохідними маршрутами та зонами відпочинку. У місцях наближення відвідувачів до води прийнято неслизьке покриття та безпечне оформлення краю. Конструктивне рішення водойм дозволяє організувати їх очищення, обслуговування та контроль рівня води.

Центральний острів сформовано як озеленену рекреаційну ділянку, оточену водою. Конструктивно він має підготовлену основу, укріплені краї берегової лінії, пішохідні доріжки, місця для сидіння та опори для навісів. Береги острова виконано з урахуванням захисту від розмивання, а поверхню організовано так, щоб забезпечити відведення дощових вод і зручне користування територією. Доріжки на острові мають прогулянкове покриття, яке не руйнує природного характеру простору.

Кругла лазалка-міст, що з'єднує центральний острів з основною територією, запроєктована як легка металева або комбінована конструкція. Її несучою основою є система металевих рам, балок і опор, які сприймають навантаження від пішохідного руху та ігрового використання.

Конструкція мосту має антикорозійний захист, а всі відкриті поверхні виконано без гострих травмонебезпечних елементів. Настил прийнято неслизьким, стійким до вологи й атмосферних впливів.

Ігрова частина лазалки-мосту сформована з безпечних канатних, металевих або дерев'яних елементів, призначених для активного використання дітьми й підлітками. Усі з'єднання виконано жорсткими та надійними, а конструкція має достатню просторову стійкість. У місцях підходу до мосту передбачено безпечне покриття, що пом'якшує можливе падіння та забезпечує комфортний перехід з основних доріжок.

Навіси у формі грибків виконано як легкі просторові конструкції на центральних або групових опорах. Несуча система кожного навісу складається з металевого або клеєнодерев'яного каркаса, закріпленого на окремих фундаментах. Покриття навісів прийнято з легкого водостійкого матеріалу, який захищає від сонця та короточасних опадів. Форма навісів забезпечує візуальну легкість і не створює відчуття масивної забудови в парку.

Фундаменти навісів виконано локальними, з урахуванням навантаження від конструкції, вітрового впливу та умов експлуатації. Опори мають антикорозійний захист, а місця стику з покриттям або газоном вирішено так, щоб не накопичувалася вода. Завдяки повторенню однакових конструктивних принципів навіси утворюють єдину систему малих архітектурних форм, але можуть відрізнятися розмірами відповідно до конкретної зони.

Сцена в культурно-подієвій зоні запроєктована як відкрита або напіввідкрита конструкція з піднятою платформою. Основу сцени становить несучий каркас, який спирається на фундаментні опори або плити. Платформа виконана з матеріалів, стійких до механічного навантаження та атмосферних впливів. Конструкція сцени забезпечує можливість проведення концертів, дитячих виступів, міських заходів, кінопоказів просто неба та інших подій.

Покриття сцени прийнято рівним, міцним і безпечним для пересування учасників заходів. За потреби конструкція може доповнюватися легким навісом або технічними елементами для освітлення та звукового обладнання. Усі допоміжні конструкції розміщено так, щоб вони не заважали огляду з глядацької зони. Підхід до сцени організовано з урахуванням можливості технічного обслуговування та підвезення обладнання.

Глядацький простір біля сцени виконано у вигляді трибун або амфітеатру. Його конструктивне рішення побудоване на системі терасованих рівнів, що забезпечують хороший огляд сцени. Основу амфітеатру формує ущільнена підготовка, несучі сходові або терасні елементи та верхнє покриття, придатне для сидіння й тривалого використання. У конструкції передбачено відведення дощової води, щоб уникнути її накопичення на горизонтальних поверхнях.

Спортивні майданчики мають спеціалізоване конструктивне вирішення. Футбольний стадіон виконано як відкрите спортивне поле з підготовленою основою, дренажним шаром і верхнім спортивним покриттям. Конструкція поля забезпечує рівність поверхні, стійкість до інтенсивного використання та відведення дощової води. По периметру організовано підходи, місця для глядачів і функціональні зв'язки з роздягальнею.

Трибуни футбольного стадіону виконано як легку збірну або монолітну конструкцію, розраховану на одночасне перебування глядачів. Їхня форма забезпечує огляд поля та зручне розміщення відвідувачів. Конструктивне рішення трибун включає несучі елементи, сходи, посадкові місця та безпечні проходи. Роздягальня біля стадіону має більш просту будівельну структуру та включає приміщення для спортсменів, зберігання інвентарю й обслуговування майданчика.

Баскетбольні майданчики виконано на міцній основі з пружним або спеціальним спортивним покриттям, придатним для гри на відкритому повітрі. Покриття має рівну поверхню, чітку розмітку та стійкість до стирання. По краях майданчиків передбачено вільні зони без перешкод.

Баскетбольні стійки закріплено на фундаментах або спеціальних монтажних основах, що забезпечують їхню стійкість під час експлуатації.

Падел-корти мають огорожену конструктивну систему. Основою кожного корту є рівна спортивна поверхня, по периметру якої встановлено скляні або металосітчасті огороження на несучому каркасі. Каркас закріплено до фундаментної основи й розраховано на навантаження від експлуатації та вітрового впливу. Покриття кортів прийнято спортивним, стійким до атмосферних умов і призначеним для активної гри.

Скейт-парк має монолітне або збірно-монолітне конструктивне рішення. Його поверхні сформовано з плавними радіусами, похилими площинами, рампами, бортами та іншими елементами для катання. Основним матеріалом прийнято армований бетон або спеціалізоване покриття, яке забезпечує міцність, гладкість і довговічність. Конструкція скейт-парку виконана без різких небезпечних перепадів, а всі елементи мають плавні переходи, придатні для руху на скейтбордах, роликах, самокатах і BMX-велосипедах.

Спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом виконана на спеціальному покритті, яке пом'якшує навантаження та забезпечує безпечне використання обладнання. Турніки, бруси, тренажери та інші конструкції закріплено на окремих

фундаментах або монтажних основах. Металеві елементи мають антикорозійне покриття, а місця хвату й контакту виконано з урахуванням зручності та безпеки користувачів.

Дитячі майданчики мають конструктивні рішення, орієнтовані на безпечне ігрове використання. У проєкті передбачено спеціальні ударопоглинальні покриття, які знижують ризик травмування під час падіння. Ігрові елементи закріплено на стійких основах, а всі конструкції виконано з матеріалів, придатних для експлуатації на відкритому повітрі. Поверхні обладнання мають бути гладкими, без гострих кутів і небезпечних виступів.

Велика дитяча лазалка червоного кольору, інтегрована між деревами, виконана як просторова ігрова конструкція. Її основою є система металевих або комбінованих опор, канатних елементів, платформ і переходів. Конструкція сприймає навантаження від одночасного перебування дітей і має достатню жорсткість. Вузли кріплення виконано надійними, а конструктивні елементи розташовано з урахуванням безпечних зон руху навколо дерев.

Лазалка у формі драбинки в центральній частині парку виконана як окремий ігровий елемент із жорстким каркасом. Вона закріплена на підготовленій основі й доповнена безпечним покриттям у зоні використання. Її конструкція проста, але функціональна, орієнтована на розвиток координації, рівноваги та рухової активності дітей.

Декоративні арки на прогулянковій алеї виконано як серію повторюваних легких конструкцій. Кожна арка закріплена на локальних фундаментах або монтажних основах, що забезпечують їй стійкість. Каркас арок прийнято металевим або комбінованим, із захисним покриттям від корозії. У конструкцію інтегровано декоративну підсвітку, яка підкреслює ритм алеї у вечірній час і не перешкоджає руху відвідувачів.

Океанаріум є найбільш складним об'єктом у конструктивній структурі парку. У проєкті для нього прийнято каркасну конструктивну схему, яка дозволяє сформувати вільне планування внутрішніх експозиційних просторів. Несучий каркас може виконуватися із залізобетонних або металевих елементів залежно від остаточного архітектурного рішення. Фундаменти прийнято ³відповідно до інженерно-геологічних умов ділянки та навантажень від будівлі, обладнання й водних експозицій.

Зовнішні огорожувальні конструкції океанаріуму виконано з матеріалів, стійких до вологи, температурних змін і впливу внутрішнього мікроклімату. У будівлі передбачено зони з акваріумами, експозиційні простори, технічні приміщення, маршрути для відвідувачів і допоміжні приміщення. Конструктивна схема забезпечує можливість розміщення важкого обладнання, резервуарів із водою та інженерних систем.

Для акваріумних зон океанаріуму передбачено посилені конструктивні основи, оскільки резервуари з водою створюють значні навантаження. Підлоги й перекриття в цих частинах прийнято з підвищеною несучою здатністю. У конструктивному рішенні враховано гідроізоляцію, захист від протікань, можливість технічного доступу до обладнання та безпечне обслуговування експозицій.

Покрівля океанаріуму має легку або комбіновану конструкцію, що відповідає органічній формі будівлі. Вона забезпечує захист внутрішніх просторів від атмосферних впливів, можливість розміщення інженерного обладнання та організацію водовідведення. У місцях природного освітлення можуть застосовуватися світлопрозорі елементи, розміщені так, щоб не порушувати роботу експозицій і не створювати надмірного перегрівання приміщень.

Зона вигулу та дресування собак має просте конструктивне вирішення. Її межі сформовано огороженням на металевих або дерев'яних опорах. Тренувальні елементи закріплено на окремих основах і виконано з матеріалів, стійких до механічного впливу та вологи. Покриття в зоні прийнято таким, що витримує активне використання, легко обслуговується та не створює небезпеки для тварин.

Кемпінгова зона виконана з мінімальними втручаннями у природне середовище. Місця для наметів сформовано на підготовлених рівних ділянках, а центральне вогнище має конструктивне обрамлення з негорючих матеріалів. Навколо вогнища передбачено лави або сидіння, закріплені на простих фундаментах або монтажних основах. Покриття в цій частині має природний характер і не створює відчуття надмірно урбанізованого простору.

Малі архітектурні форми - лави, урни, інформаційні стенди, огороження, освітлювальні опори - виконано з довговічних матеріалів, придатних для зовнішньої експлуатації. Їхні конструкції мають антивандальне кріплення, стійкість до атмосферних впливів і зручність у догляді. Лави встановлено на підготовлених майданчиках або локальних основах, що запобігає просіданню та перекосу під час експлуатації.

Освітлювальні опори встановлено вздовж основних маршрутів, біля входів, мостів, сцени, острова, спортивних зон, океанаріуму, зони вигулу собак і кемпінгу. Їх закріплено на окремих фундаментах, а кабельні мережі прокладено в захищених каналах або підземних трасах. Декоративне освітлення водного каналу, арок і навісів інтегровано в конструкції таким чином, щоб забезпечити безпеку, захист від вологи та зручний доступ для обслуговування.

Усі конструктивні рішення парку прийнято з урахуванням безпеки користувачів. У місцях активного руху не передбачено гострих виступів, слизьких поверхонь або небезпечних перепадів висот. Біля водних об'єктів, містків, ігрових конструкцій, спортивних майданчиків і амфітеатру використано матеріали й елементи, які знижують ризик травмування. Усі переходи й підходи організовано так, щоб вони були зрозумілими та зручними.

Таким чином, конструктивне рішення основних споруд парку базується на поєднанні легких відкритих конструкцій, довговічних покриттів, безпечних ігрових систем, спеціалізованих спортивних основ, водостійких матеріалів і міцних несучих схем для складніших об'єктів. У проєкті кожна конструкція відповідає своїй функції: міст забезпечує перехід і гру, навіси створюють тінь, сцена підтримує подієву функцію, спортивні майданчики забезпечують активність, океанаріум формує закритий пізнавальний простір, а кемпінг і зона вигулу собак доповнюють парк повсякденними сценаріями використання.

Прийняті конструктивні рішення дозволяють сформувати безпечний, довговічний і зручний для експлуатації парк. Водночас вони не руйнують природний характер території, а підтримують загальний архітектурно-ландшафтний образ. Завдяки використанню легких конструкцій, стійких матеріалів і зрозумілих конструктивних схем парк отримує сучасне функціональне наповнення без надмірного перевантаження простору.

3.4. Інженерне забезпечення території

Інженерне забезпечення центрального парку м. Коломиї у проєкті сформовано як система, що підтримує повноцінне функціонування всіх рекреаційних, спортивних, громадських, водних і сервісних зон. Оскільки парк має багатофункціональну структуру, інженерні рішення охоплюють зовнішнє освітлення, електропостачання, водопостачання, водовідведення, дощову каналізацію, обслуговування декоративних водойм, інженерне забезпечення океанаріуму, санітарно-технічні потреби спортивних і кемпінгових зон, а також протипожежні та експлуатаційні заходи. У проєкті інженерні системи розглядаються не як окремий технічний шар, а як необхідна основа комфортного й безпечного користування територією. Від якості інженерного забезпечення залежить робота освітлення у вечірній час, функціонування водних елементів, зручність користування спортивними й дитячими зонами, експлуатація океанаріуму, обслуговування сцени, санітарний стан території та довговічність елементів благоустрою.

Основним принципом інженерного забезпечення є приховане та впорядковане розміщення мереж. Усі інженерні комунікації прокладаються так, щоб не порушувати візуальний образ парку, не створювати перешкод для пішохідного руху та не конфліктувати з озелененням, водними

елементами й основними функціональними зонами. Трасування мереж узгоджується з планувальною структурою території, головними алеями, сервісними маршрутами та місцями розміщення основних об'єктів.

Електропостачання території передбачено для зовнішнього освітлення, декоративної підсвітки, роботи сцени, океанаріуму, насосного обладнання водойм, технічних приміщень, роздягалень, зони кемпінгу, елементів навігації та окремих сервісних об'єктів. Основні електричні мережі прокладаються підземно в захисних каналах або кабельних трасах. Такий спосіб розміщення забезпечує безпеку, довговічність і збереження відкритого характеру паркової території.

Зовнішнє освітлення запроєктовано як поєднання функціонального та декоративного. Функціональне освітлення забезпечує безпечне пересування територією у вечірній час. Воно розміщене вздовж головних алей, другорядних доріжок, біля входів, містків, центрального острова, сцени, океанаріуму, спортивних майданчиків, дитячих зон, вигулу собак і кемпінгової частини. Завдяки цьому парк залишається зручним і зрозумілим не лише вдень, а й після заходу сонця.

Декоративне освітлення використано для підсилення ключових композиційних елементів. У проєкті передбачено підсвітку водного каналу в центральній алеї, декоративних арок, навісів у формі грибків, містків, окремих водних елементів і простору біля океанаріуму. Таке освітлення формує вечірній образ парку, робить його більш атмосферним і підкреслює головні маршрути без надмірного світлового навантаження.

Освітлювальні опори розміщені з урахуванням напрямків руху, відкритості простору та безпеки відвідувачів. Уздовж головних алей застосовано більш регулярний ритм світильників, який підкреслює планувальну структуру. У прогулянкових і зелених частинах освітлення має м'якший характер і не порушує природного сприйняття території. Біля дитячих майданчиків і спортивних зон освітлення забезпечує достатню видимість покриттів, обладнання та меж майданчиків.

У центральній алеї електропостачання пов'язане з роботою декоративного водного каналу та підсвітки. Світлові елементи інтегровані в конструкцію каналу або розміщені вздовж його країв. Їхнє розташування передбачає захист від вологи, механічних пошкоджень і безпечний доступ для технічного обслуговування. Усі кабельні з'єднання розміщуються в захищених ділянках, що забезпечує надійну роботу системи в різні пори року.

Сцена та культурно-подієва зона мають окреме електротехнічне забезпечення. У проєкті передбачено живлення для сценічного освітлення, звукового обладнання, тимчасових технічних підключень під час концертів, фестивалів, кінопоказів просто неба та міських заходів. Точки підключення розміщені так, щоб технічне обладнання не перешкоджало руху глядачів і не порушувало безпеку подієвого простору.

Океанаріум має найбільш складне інженерне забезпечення серед усіх об'єктів парку. Для його роботи передбачено електропостачання, водопостачання, каналізацію, вентиляцію, кондиціонування, системи підтримання параметрів водного середовища, очищення води, фільтрацію, технічні приміщення та контроль мікроклімату. Оскільки океанаріум є закритим громадським об'єктом з акваріумними експозиціями, інженерні системи в ньому організовані з урахуванням постійної експлуатації та спеціальних вимог до водного обладнання.

Водопостачання океанаріуму передбачено для санітарно-побутових потреб, технічного обслуговування експозицій, систем очищення, поповнення водних резервуарів та прибирання приміщень. Для акваріумних зон застосовується система підготовки й очищення води. У технічній частині будівлі передбачено приміщення для насосного, фільтрувального та допоміжного обладнання. Така організація дозволяє відокремити маршрути відвідувачів від технічного обслуговування.

Каналізація океанаріуму включає відведення побутових стоків від санітарних приміщень та технологічних стоків після обслуговування водних експозицій. У проєкті інженерне рішення передбачає контрольоване відведення води з технічних приміщень, можливість її очищення та підключення до відповідних мереж. У місцях можливого аварійного скиду або технічного зливу передбачено заходи, що запобігають потраплянню забруднених вод у відкриті водойми парку.

Системи вентиляції та кондиціонування океанаріуму забезпечують стабільний мікроклімат у приміщеннях для відвідувачів, експозиційних залах і технічних зонах. У приміщеннях з акваріумами враховано підвищену вологість, тому інженерні системи працюють на підтримання повітрообміну, видалення надлишкової вологи та запобігання конденсації. Це важливо для довговічності конструкцій, комфортного перебування людей і стабільної роботи обладнання.

Водопостачання території парку передбачено для санітарних вузлів, роздягалень біля спортивних зон, обслуговування сцени, кемпінгової частини, зони вигулу собак, технічного догляду за озелененням, наповнення й обслуговування декоративних водойм. Точки водорозбору розміщені в тих частинах, де вони необхідні для експлуатації, але не створюють візуального переважання простору. У місцях громадського користування вони інтегровані в благоустрій і мають зручний доступ для обслуговування.

Полив озеленення передбачено для газонів, декоративних насаджень, кущових груп, квітників і зелених ділянок біля головних маршрутів. У проєкті застосовано систему поливу, що підтримує нормальний стан рослин у посушливий період. Найбільш інтенсивно полив організовано в репрезентативних зонах: біля головного входу, центральної алеї, острова, водойм, дитячих майданчиків і місць відпочинку. У більш природних частинах парку полив має менш інтенсивний характер і підпорядкований збереженню природного ландшафту.

Дощове водовідведення організовано з урахуванням великої площі території, наявності твердих покриттів, спортивних майданчиків, доріжок, декоративних водойм і відкритих газонів. Поверхневий стік з головних алей, майданчиків і площин із твердим покриттям відводиться через ухили, лотки, дощоприймальні елементи та підземні мережі. Це запобігає застою води на маршрутах і забезпечує безпечне користування територією після опадів.

На спортивних майданчиках водовідведення вирішено з урахуванням їхнього активного використання. Футбольне поле, баскетбольні майданчики, падел-корти, скейт-парк і воркаут-зона мають покриття та ухили, що забезпечують швидке відведення дощової води. Це дозволяє зберегти якість спортивних поверхонь, уникнути слизьких ділянок і продовжити термін експлуатації майданчиків.

На дитячих майданчиках передбачено водовідведення з безпечних покриттів, щоб після опадів не утворювалися калюжі та забруднені ділянки. Покриття в цих зонах прийнято водостійким, неслизьким і придатним для щоденного використання. У місцях розміщення лазало, гойдалок, драбинок та інших ігрових конструкцій організовано ухили, які не заважають грі та не створюють небезпечних перепадів.

Декоративні водойми мають власне технічне забезпечення. У проєкті передбачено системи наповнення, циркуляції, очищення та контролю рівня води. Для збереження якості водного середовища застосовано фільтраційне та насосне обладнання, розміщене в технічних зонах із доступом для обслуговування. Водойми біля сцени й океанаріуму пов'язані з благоустроєм, тому їхнє інженерне забезпечення організовано так, щоб технічні елементи залишалися максимально непомітними для відвідувачів.

Водний простір навколо центрального острова також потребує контрольованої експлуатації. У проєкті передбачено підтримання рівня води, очищення, захист берегової лінії та можливість технічного доступу для догляду. Інженерні рішення цієї частини поєднані з конструктивним укріпленням берегів острова, роботою лазалки-мосту та пішохідних маршрутів навколо води.

Кемпінгова зона має окремі інженерні рішення, пов'язані з її природним і тимчасовим характером використання. У проєкті передбачено освітлення основних підходів, можливість підключення до водопостачання для санітарних потреб, організацію місць збору відходів і безпечне

облаштування центрального вогнища. Інженерні елементи в цій частині розміщено стримано, щоб не порушувати природний образ кемпінгу. Центральне вогнище в кемпінговій зоні організовано з урахуванням пожежної безпеки. Навколо нього сформовано вільну зону з негорючим або стійким до нагрівання покриттям. Місця для сидіння розміщені на безпечній відстані від вогню. У цій частині передбачено можливість розміщення первинних засобів пожежогасіння та контрольоване використання відкритого вогню.

Зона вигулу та дресування собак має інженерне забезпечення, пов'язане з освітленням, санітарним обслуговуванням і водовідведенням. У проєкті передбачено освітлення входу та основних ділянок, урни для збору відходів, тверде або комбіноване покриття в найбільш інтенсивних місцях використання та можливість встановлення питної точки для тварин. Дощовий стік із території організовано так, щоб не утворювалися заболочені ділянки.

Санітарне забезпечення території передбачено через розміщення санітарних вузлів або санітарно-побутових приміщень у зонах найбільшої активності. Їх розташування пов'язане зі спортивними майданчиками, океанаріумом, сценою, кемпінговою частиною та іншими громадськими просторами. Підключення таких приміщень до водопостачання й каналізації забезпечує нормальну експлуатацію території та комфорт відвідувачів.

Система збору та вивезення твердих побутових відходів організована через розміщення урн і контейнерних точок у функціонально доцільних місцях. Урни встановлено вздовж основних маршрутів, біля лав, дитячих майданчиків, спортивних зон, сцени, океанаріуму, зони вигулу собак і кемпінгу. Контейнерні майданчики для технічного обслуговування розміщені так, щоб до них був забезпечений сервісний ⁵ під'їзд, але вони не потрапляли в головні візуальні осі парку.

Протипожежне забезпечення території враховує наявність громадських об'єктів, сцени, океанаріуму, кемпінгової зони, спортивних роздягалень і технічних приміщень. У проєкті передбачено можливість під'їзду спеціального транспорту до ключових об'єктів, доступ до джерел води для пожежогасіння, розміщення первинних засобів пожежогасіння в будівлях і технічних зонах, а також безпечну організацію евакуаційних напрямків.

Океанаріум як закритий громадський об'єкт має окремі протипожежні рішення. У ньому передбачено системи оповіщення, евакуаційне освітлення, пожежну сигналізацію та засоби протипожежного захисту відповідно до функціонального призначення приміщень. Технічні зони, електрощитові, насосні та фільтраційні приміщення відокремлено від маршрутів відвідувачів і забезпечено доступом для обслуговування.

Для зовнішніх електромереж передбачено захисні заходи електробезпеки. Освітлювальні опори, декоративна підсвітка, обладнання водних елементів, сцени та океанаріуму підключені через захищені лінії. Усі елементи, що можуть контактувати з вологою, мають відповідний рівень захисту. Кабельні мережі прокладено так, щоб зменшити ризик механічного пошкодження під час експлуатації та догляду за територією.

Інженерне забезпечення спортивних зон включає освітлення, водовідведення та можливість технічного обслуговування покриттів. Для футбольного стадіону, баскетбольних майданчиків, падел-кортів, скейт-парку та воркаут-зони передбачено окремі рішення щодо стоку води, освітлення та догляду за поверхнями. Завдяки цьому спортивна інфраструктура залишається придатною для використання протягом тривалого часу.

Інженерне забезпечення дитячих зон включає освітлення, водовідведення, безпечне розміщення обладнання та контроль стану покриттів. Усі дитячі простори мають бути добре видимими у вечірній час і доступними з основних маршрутів. Елементи освітлення розміщені так, щоб не засліплювати дітей і дорослих, але забезпечувати достатню освітленість ігрових зон та підходів до них.

Сервісні маршрути використовуються для технічного доступу до основних інженерних елементів. Через них здійснюється обслуговування водойм, освітлення, сцени, океанаріуму, санітарних вузлів, контейнерних точок, спортивних об'єктів і кемпінгової частини. Сервісний рух організовано так, щоб він не перетинав основні місця масового перебування відвідувачів і не порушував рекреаційний характер території.

Інженерні рішення також враховують можливість подальшого обслуговування та ремонту. Технічні вузли, електрощитові, насосні, фільтраційні установки, точки підключення сцени та обладнання водойм розміщено з доступом для персоналу. Такий підхід забезпечує реальну експлуатаційну придатність парку, а не лише візуальну завершеність генерального плану.

Таким чином, інженерне забезпечення центрального парку м. Коломиї сформовано як комплексна система, що підтримує всі основні функції території. У проєкті передбачено електропостачання, зовнішнє освітлення, декоративну підсвітку, водопостачання, каналізацію, дощове водовідведення, технічне забезпечення водойм, спеціальні інженерні рішення для океанаріуму, обслуговування спортивних і дитячих зон, санітарне забезпечення, протипожежні заходи та сервісний доступ.

Прийняті інженерні рішення забезпечують безпечну, комфортну й довготривалу експлуатацію парку. Вони підтримують роботу відкритих і закритих об'єктів, зберігають якість благоустрою, забезпечують зручність для відвідувачів і дозволяють території функціонувати не лише вдень, а й у вечірній час. Завдяки цьому парк формується як повноцінний сучасний громадський простір із належним рівнем інженерної організації.

3.5. Реалізація вимог інклюзивності та безпеки користувачів

У проєкті реконструкції центрального парку м. Коломиї вимоги інклюзивності та безпеки користувачів враховано як одну з основних умов формування громадського рекреаційного простору. Парк запроєктовано для різних груп відвідувачів: дітей, підлітків, молоді, дорослих, людей старшого віку, маломобільних груп населення, батьків із дитячими візками, спортсменів, власників собак, учасників масових заходів і відвідувачів океанаріуму. Саме тому простір організовано не лише з погляду естетики та функціонального наповнення, а й з урахуванням доступності, зрозумілості руху, безпечного користування майданчиками, водними елементами, спортивними зонами та громадськими об'єктами.

Інклюзивність у межах проєкту розглядається як можливість рівного користування основними частинами парку. Основні маршрути, входи, підходи до центрального острова, сцени, океанаріуму, дитячих майданчиків, спортивних зон, місць відпочинку, вигулу собак і кемпінгової частини сформовано з урахуванням потреб людей із різними фізичними можливостями. Простір не поділяється на "основний" і "допоміжний" для окремих категорій відвідувачів, а працює як єдина доступна система.

Головний вхід до парку організовано відкритим і зрозумілим. Вхідний простір має достатню ширину для одночасного руху різних потоків відвідувачів, а центральні алеї забезпечують комфортне пересування вглиб території. Покриття вхідної зони прийнято рівним, неслизьким і зручним для людей на кіслах колісних, батьків із дитячими візками, людей старшого віку та дітей. Завдяки цьому парк з першого просторового контакту сприймається доступним і зручним.

Основні пішохідні маршрути запроєктовано без різких перепадів висот і небезпечних бар'єрів. Уздовж головних алей організовано плавний рух, зручні підходи до функціональних зон, достатню ширину проходів і місця для короткого відпочинку. У місцях перетину доріжок, переходів до майданчиків, підходів до водойм і громадських об'єктів передбачено логічне спрямування руху, щоб відвідувач легко орієнтувався без зайвого пошуку потрібного маршруту.

Безбар'єрність реалізовано не лише на головній осі, а й у другорядній мережі доріжок. Підходи до дитячих зон, спортивних майданчиків, сцени, океанаріуму, острова, воркаут-зони, вигулу собак і кемпінгу організовано так, щоб вони були включені в загальну доступну систему. Це особливо важливо для парку великої площі, де відвідувачі користуються не однією центральною алеєю, а різними маршрутами залежно від мети перебування.

Покриття пішохідних доріжок підбрано з урахуванням безпечного пересування. Головні алеї мають тверду, рівну й довговічну поверхню, яка зручна для інтенсивного руху. У прогулянкових ділянках покриття має спокійніший характер, але зберігає зручність і стабільність. У зонах активного використання, біля дитячих майданчиків, сцени, океанаріуму та спортивних об'єктів прийнято матеріали, стійкі до зношування й безпечні в різні погодні умови.

У проєкті передбачено місця для відпочинку вздовж основних маршрутів. Лави розміщено біля головної алеї, центрального острова, водойм, дитячих майданчиків, спортивних зон, сцени, океанаріуму, алеї з арками, вигулу собак і кемпінгової частини. Така система дозволяє людям старшого віку, батькам із дітьми, відвідувачам після тренувань або учасникам прогулянок робити короткі зупинки без необхідності залишати основний маршрут.

Навіси у формі грибків також виконують роль елементів комфорту й безпеки. Вони створюють тінь, захищають від короточасних опадів і формують місця спокійного перебування. Їх розміщено на центральному острові, біля спортивного блоку та поруч зі спортивно-тренувальною зоною. Завдяки цьому в активних і рекреаційних частинах парку передбачено захищені місця для очікування, відпочинку й перебування в спекотну або дощову погоду.

Система навігації в парку організована через інформаційні стенди, покажчики й візуальні орієнтири. Біля головного входу передбачено загальну карту території, а в ключових планувальних вузлах розміщено покажчики до основних зон: стадіону, дитячих майданчиків, центрального острова, сцени, океанаріуму, воркаут-зони, алеї з арками, вигулу собак і кемпінгу. Така навігація полегшує орієнтування, особливо для людей, які відвідують парк уперше.

Додатковими орієнтирами виступають самі архітектурні та ландшафтні елементи: центральний водний канал, острів, навіси-грибки, червона дитяча лазалка, сцена, океанаріум і декоративні арки. Завдяки цьому парк має не лише табличну, а й просторову навігацію. Відвідувач може орієнтуватися за виразними об'єктами, що робить пересування територією інтуїтивно зрозумілим.

Безпеку дитячих майданчиків у проєкті забезпечено через розміщення їх поза інтенсивними транзитними потоками, застосування спеціальних покриттів і створення оглядових зон для дорослих. Дитячі простори не розташовані безпосередньо на головних швидких маршрутах, що зменшує ризик випадкового перетину з велосипедистами, самокатами чи активними користувачами спортивних зон. Біля майданчиків передбачено лави для батьків і супровідних осіб.

Велика дитяча лазалка в зеленій зоні інтегрована між деревами, але її розміщення організовано з урахуванням безпечних відступів і зон можливого падіння. Під ігровими елементами передбачено покриття, яке знижує ризик травмування. Конструкція має виразний маршрутний характер, тому рух дітей спрямований усередині ігрового простору, а не через основні пішохідні доріжки. Завдяки цьому активна гра не конфліктує з прогулянковим рухом.

Дитячий майданчик після центрального острова та майданчик біля сцени також мають безпечну організацію. Їхні межі читаються в загальній структурі парку, а підходи проєктовані зручними для дітей, батьків і маломобільних відвідувачів. Ігрові елементи розміщено так, щоб між ними залишався простір для руху, а дорослі мали можливість візуального контролю за дітьми.

Безпеку спортивних зон забезпечено через чітке розмежування майданчиків, підходів і зон очікування. Футбольний стадіон, баскетбольні майданчики, падел-корти, скейт-парк і воркаут-зона не перетинаються з основними пішохідними маршрутами всередині ігрових або тренувальних площин. Пішохідні доріжки проходять поруч із ними, забезпечуючи доступ, але не створюючи небезпечних перетинів.

Футбольний стадіон має три входи, трибуни та окрему роздягальню. Така організація дозволяє розподілити потоки спортсменів і глядачів. Вхідні точки пов'язані з пішохідною мережею, а роздягальня розміщена так, щоб спортсмени мали зручний доступ до поля. Трибуни сформовано з урахуванням безпечного підходу, огляду поля та організованого розміщення глядачів.

Баскетбольні майданчики мають чіткі межі, спортивне покриття та вільні зони по периметру. Падел-корти обладнано огороженням, яке формує безпечний замкнений простір для гри. Скейт-парк винесено в окрему молодіжну активну зону, де траєкторії руху скейтерів, ВМХ-велосипедистів, ролерів і користувачів самокатів залишаються всередині майданчика. Таке планувальне рішення зменшує ризик конфлікту з пішоходами.

Спортивно-тренувальна зона з вуличними тренажерами та воркаут-комплексом організована як відкритий, добре оглядовий простір. Тренажери розміщено на спеціальному покритті, а навколо обладнання залишено вільні зони для безпечного виконання вправ. Поруч передбачено лави та навіси, що дозволяє користувачам відпочити після тренування або очікувати своєї черги.

Безпека біля водних елементів реалізована через контрольовані підходи, неслизькі покриття, чітко сформовані краї водойм і продумане освітлення. Центральний водний канал, водойми біля сцени та океанаріуму, а також водний простір навколо острова включені в пішохідну структуру, але не створюють небезпечних непомітних перепадів. У місцях наближення до води простір організовано відкрито й оглядово.

Пішохідні містки через водойми мають безпечні підходи та покриття, придатне для використання в умовах підвищеної вологості. Кругла лазалка-міст до острова поєднує ігрову та пішохідну функцію, тому її конструкція передбачає надійні несучі елементи, безпечний настил і захищені ділянки для руху. Завдяки цьому міст працює як яскравий рекреаційний елемент без втрати безпеки.

Культурно-подієва зона зі сценою та амфітеатром організована з урахуванням можливого скупчення людей. Підходи до сцени й глядацького простору передбачено широкими та зрозумілими. Після завершення заходів відвідувачі можуть розподілятися кількома маршрутами, що зменшує тисняву й перевантаження однієї алеї. Глядацький простір має впорядковану структуру, яка забезпечує зручне сидіння, огляд сцени та безпечний рух між рядами або терасами.

Океанаріум як закритий громадський об'єкт має окремо організовану систему безпеки. У проєкті передбачено зручний головний вхід, відкритий простір перед входом, маршрути руху відвідувачів, технічні приміщення, евакуаційні напрямки та інженерне забезпечення. Внутрішня структура океанаріуму розділяє зони для відвідувачів і технічного обслуговування, що підвищує безпеку експлуатації.

У будівлі океанаріуму передбачено протипожежні заходи: евакуаційне освітлення, засоби оповіщення, пожежну сигналізацію, доступ до первинних засобів пожежогасіння та безпечні маршрути виходу. Технічні приміщення для насосного, фільтраційного та електричного обладнання відокремлено від основних маршрутів відвідувачів. Така організація дозволяє забезпечити нормальну роботу будівлі та зменшити ризики для користувачів.

Пожежна безпека території парку забезпечена також на рівні генерального плану. До основних об'єктів передбачено можливість під'їзду спеціального транспорту через сервісні маршрути. Такий доступ організовано до сцени, океанаріуму, спортивних роздягалень, кемпінгової зони, технічних приміщень і водойм. Сервісні маршрути не дублюють основні прогулянкові алеї, але забезпечують необхідне технічне й аварійне обслуговування.

У кемпінговій зоні питання безпеки вирішено через правильну організацію місць для наметів, центрального вогнища та зон спільного перебування. Вогнище розміщено в межах спеціально сформованої ділянки з негорючим або стійким до нагрівання покриттям. Місця для сидіння розташовані на безпечній відстані від відкритого вогню. У зоні передбачено можливість розміщення первинних засобів пожежогасіння та зручний доступ для обслуговування.

Зона вигулу та дресирування собак винесена окремо від дитячих, спортивних і подієвих просторів. Її огорожено, обладнано тренувальними елементами та лавами для власників. Перед входом сформовано буферний простір, який дозволяє безпечно заходити й виходити з огороженої території. Таке рішення зменшує контакт тварин із відвідувачами, які не користуються цією зоною, та забезпечує комфорт для власників собак. Освітлення є важливою складовою безпеки. У проєкті освітлено головні алеї, другорядні маршрути, входи, містки, центральний острів, сцену, океанаріум, спортивні майданчики, дитячі простори, алею з арками, вигул собак і кемпінг. Завдяки цьому парк зберігає зрозумілу структуру у вечірній час, а користувачі можуть безпечно пересуватися між основними зонами.

Декоративна підсвітка водного каналу, арок, навісів-грибків і водойм також виконує не лише естетичну, а й орієнтаційну функцію. Вона підкреслює ключові маршрути, допомагає розпізнавати просторові акценти й робить парк більш комфортним після заходу сонця. Освітлення не перевантажує природні ділянки, а працює там, де потрібна видимість, безпека й атмосфера.

Санітарна безпека території забезпечена через систему урн, контейнерних точок і місць збору відходів. Урни розміщено біля лав, дитячих майданчиків, спортивних зон, сцени, океанаріуму, водойм, вигулу собак і кемпінгу. Для зони вигулу собак передбачено спеціальні місця збору відходів. Контейнерні майданчики організовано з можливістю сервісного доступу, але без винесення їх у головні візуальні зони парку.

У проєкті враховано безпеку експлуатації малих архітектурних форм. Лави, навіси, арки, огороження, інформаційні стенди, освітлювальні опори й урни встановлено на стійких основах. Їхні конструкції розміщено так, щоб вони не звужували основні проходи й не створювали перешкод для руху. У місцях інтенсивного користування застосовано матеріали, стійкі до зношування та атмосферних впливів.

Особливу увагу приділено оглядовості території. Основні маршрути, дитячі зони, спортивні майданчики, підходи до водойм і громадських об'єктів залишаються візуально відкритими. Озеленення використано як буфер і декоративний елемент, але в місцях активного руху воно не створює глухих закритих зон. Це підвищує відчуття безпеки й полегшує орієнтацію.

У проєкті також передбачено розділення активних і спокійних сценаріїв перебування. Спортивні та молодіжні зони згруповано в окремих частинах парку, тоді як центральний острів, водойми, кемпінг і озеленені простори мають спокійніший характер. Такий розподіл зменшує ризики випадкових конфліктів між різними користувачами: спортсменами, дітьми, сім'ями, людьми старшого віку та відвідувачами, які обирають тихий відпочинок.

Безпека руху забезпечена через зрозумілу ієрархію маршрутів. Головні алеї ведуть до основних об'єктів, другорядні доріжки забезпечують локальні зв'язки, а сервісні маршрути використовуються для технічного обслуговування. Завдяки цьому відвідувач не потрапляє випадково в службову або технічну зону, а обслуговуючий транспорт не проходить через місця найбільшого скупчення людей.

Загальна система інклюзивності й безпеки працює на те, щоб парк був доступним, зрозумілим і комфортним у щоденному користуванні. Проєкт не обмежується окремими безбар'єрними елементами, а формує повноцінну доступну мережу: від входу до головних алеї, від алеї до острова, сцени, океанаріуму, дитячих майданчиків, спортивних зон, вигулу собак і кемпінгу. Усі ключові частини території включені в єдину логіку безпечного руху.

Таким чином, у проєкті реконструкції центрального парку м. Коломиї реалізовано комплексний підхід до інклюзивності та безпеки користувачів. Передбачено безбар'єрні маршрути, зручні покриття, місця для відпочинку, зрозумілу навігацію, освітлення, розділення потоків, безпечні дитячі й спортивні зони, контрольовані підходи до води, протипожежні рішення для громадських об'єктів, сервісний доступ і санітарне обслуговування території. Завдяки цьому парк формується як відкритий, безпечний і доступний громадський простір для різних груп населення.

Висновок до розділу 3

У третьому розділі розглянуто архітектурно-планувальну пропозицію реконструкції центрального парку м. Коломиї та охарактеризовано основні об'єкти, просторові рішення, конструктивну основу, інженерне забезпечення, заходи інклюзивності та безпеки користувачів. Проєктна пропозиція сформована як продовження рішень генерального плану й спрямована на створення сучасного багатофункціонального рекреаційного простору, у якому кожна зона має власне призначення, але працює в межах єдиної архітектурно-ландшафтної системи.

Архітектурно-планувальна структура парку побудована на поєднанні відкритих спортивних майданчиків, дитячих ігрових просторів, центрального острова, океанаріуму, культурно-подієвої зони, декоративних водойм, алеї з арками, зони вигулу собак, кемпінгової частини та озелених просторів тихого відпочинку. Усі ці елементи не розміщені ізольовано, а пов'язані між собою системою пішохідних маршрутів, благоустроєм, озелененням і спільною композиційною логікою.

Головним просторовим акцентом проєкту є центральний острів. Він сформований як рекреаційне ядро парку, оточене водою та пов'язане з основною територією через круглу лазалку-міст. Таке рішення надає центральній частині парку виразного характеру та створює окремий сценарій перебування. Острів працює як місце спокійного відпочинку, огляду водного простору, коротких зупинок і перебування серед озеленення, а лазалка-міст додає простору ігрової та емоційної складової.

Об'ємно-просторове рішення парку сформовано на контрасті активних і спокійних зон. Відкриті спортивні простори, стадіон, скейт-парк, баскетбольні майданчики й падел-корти створюють динамічну частину території. Центральний острів, декоративні водойми, прогулянкова алея з арками, кемпінгова зона та озеленені ділянки формують більш камерні простори. Завдяки такому поєднанню парк не сприймається одноманітним: під час руху територію відвідувач переходить від активного середовища до тихого, від відкритих площин до затінених ділянок, від спортивних майданчиків до водних і природних просторів.

У проєкті прийнято легкий і відкритий характер архітектурних елементів. Навіси у формі грибків, декоративні арки, пішохідні містки, дитячі лазалки, сцена та малі архітектурні форми не перевантажують територію, а доповнюють її. Їхня роль полягає не лише у функціональному забезпеченні парку, а й у створенні впізнаваного образу. Повторення навісів, використання водних елементів, арок, підсвітки та пластичних форм формує єдину мову проєкту.

Особливу роль у просторовій структурі відіграє океанаріум. Він запроєктований як окремий громадський об'єкт тяжіння, який доповнює відкриті рекреаційні простори закритою пізнавально-розважальною функцією. Його органічна форма та зв'язок із декоративною водоймою підсилюють водну тематику цієї частини парку. Завдяки океанаріуму парк отримує цілісність функцію, що робить територію актуальною не лише в теплий сезон, а й у холодну або дощову пору року.

Конструктивні рішення основних споруд парку прийнято з урахуванням зовнішньої експлуатації, довговічності, безпеки й відповідності парковому масштабу. Для доріжок і алеї передбачено підготовлені основи та стійкі покриття. Для спортивних майданчиків використано спеціалізовані покриття й конструктивні основи, розраховані на інтенсивне використання. Дитячі майданчики й лазалки виконано з урахуванням безпечних зон, ударопоглинальних покриттів і надійного закріплення ігрових елементів. Навіси, арки та містки мають легкі металеві або комбіновані конструкції, захищені від атмосферних впливів.

Для океанаріуму прийнято більш складну конструктивну схему, оскільки цей об'єкт включає закриті громадські простори, акваріумні зони, технічні приміщення й інженерне обладнання. Його конструктивна основа забезпечує можливість розміщення водних резервуарів, експозиційних залів, маршрутів для відвідувачів і технічних зон. Посилені конструктивні рішення передбачено в місцях розміщення акваріумів, де виникають

підвищені навантаження від води та обладнання.

Інженерне забезпечення території сформовано як комплексну систему, що підтримує роботу всіх основних функцій парку. У проєкті передбачено електропостачання, зовнішнє освітлення, декоративну підсвітку, водопостачання, каналізацію, дощове водовідведення, технічне забезпечення водойм, інженерні системи океанаріуму, санітарне забезпечення, обслуговування спортивних і дитячих зон, протипожежні заходи та сервісний доступ. Завдяки цьому парк отримує не лише красиве планувальне рішення, а й реальну експлуатаційну основу.

Зовнішнє освітлення виконує функціональну й декоративну роль. Основні алеї, входи, дитячі майданчики, спортивні зони, сцена, океанаріум, містки, центральний острів, зона вигулу собак і кемпінгова частина забезпечені освітленням для безпечного користування у вечірній час. Декоративна підсвітка водного каналу, арок, навісів і водойм підсилює вечірній образ парку та допомагає відвідувачам орієнтуватися у просторі. Інженерне рішення водних елементів включає організацію наповнення, очищення, циркуляції та контролю рівня води. Декоративні водойми, водний канал і водний простір навколо острова включені в загальну систему благоустрою та не розглядаються як випадкові декоративні елементи. Вони працюють як частина композиції, але водночас забезпечені технічними рішеннями для нормальної експлуатації та обслуговування.

У проєкті реалізовано комплексний підхід до інклюзивності. Основні маршрути, входи, підходи до острова, сцени, океанаріуму, дитячих і спортивних зон, вигулу собак і кемпінгу сформовано як доступну мережу. Передбачено рівні й неслизькі покриття, достатню ширину доріжок, місця для відпочинку, зрозумілу навігацію, освітлення та логічну організацію руху. Парк запроєктований як простір, яким можуть користуватися різні групи населення без відчуття відокремлення чи обмеження доступу.

Безпека користувачів забезпечена через розділення потоків, правильне розміщення активних зон, контрольовані підходи до води, безпечні покриття, освітлення, оглядовість території та організацію сервісного доступу. Спортивні майданчики, скейт-парк і воркаут-зона винесені в активні частини парку, дитячі простори не розташовані на інтенсивних транзитних маршрутах, зона вигулу собак відокремлена від дитячих і подієвих зон, а кемпінгова частина має спокійніший природний характер.

Пожежна та експлуатаційна безпека врахована для громадських і допоміжних об'єктів. До сцени, океанаріуму, спортивних роздягальень, кемпінгової зони та технічних приміщень передбачено можливість сервісного й аварійного доступу. В океанаріумі організовано евакуаційні напрямки, технічні зони та інженерні системи, необхідні для безпечної роботи будівлі. У кемпінговій зоні центральне вогнище розміщено в межах спеціально організованого простору з урахуванням пожежної безпеки.

У результаті розроблення архітектурно-планувальної пропозиції сформовано парк, який має не лише нове функціональне наповнення, а й цілісний образ. Центральний острів, лазалка-міст, океанаріум, сцена, навіси-грибки, декоративні арки, водні елементи, дитячі лазалки, спортивні майданчики, зона вигулу собак і кемпінгова частина працюють як взаємопов'язані елементи єдиної системи. Кожен із них має власний характер, але всі разом вони створюють сучасний, зручний і впізнаваний громадський простір.

Таким чином, архітектурно-планувальна пропозиція реконструкції центрального парку м. Коломиї забезпечує комплексне оновлення території. Проєкт поєднує функціональність, природність, безпеку, доступність і просторову виразність. Прийняті рішення дозволяють сформувати парк, який працює для щоденного відпочинку мешканців, занять спортом, дитячого дозвілля, культурних подій, пізнавального відвідування океанаріуму, вигулу собак і перебування на природі. Завдяки цьому територія набуває нового значення як багатофункціональний рекреаційний простір для громади.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі розроблено проєктну пропозицію реконструкції центрального парку м. Коломиї як багатофункціонального рекреаційного простору для громади. Основна ідея проєкту полягає у формуванні сучасного міського парку, який поєднує природне середовище, спортивні зони, дитячі простори, культурно-подієву функцію, водні елементи, місця тихого відпочинку, океанаріум, зону вигулу собак і кемпінгову частину. Проєкт спрямований на комплексне оновлення території без втрати її зеленого та рекреаційного характеру.

У процесі роботи розглянуто актуальність реконструкції міських парків як важливих громадських просторів. Встановлено, що сучасний парк уже не обмежується лише функцією озелененої території для прогулянок. Він виконує значно ширшу роль у структурі міста: забезпечує місця для щоденного відпочинку, активного дозвілля, спорту, дитячих ігор, спілкування, культурних заходів, перебування біля води та контакту з природним середовищем. Саме тому реконструкція центрального парку м. Коломиї розглядається як важливий крок у розвитку міського рекреаційного середовища.

Передпроєктний аналіз території показав, що центральний парк має значний потенціал для розвитку завдяки великій площі, наявності зелених насаджень, зв'язку з Шевченківським озером, близькості до річки Прут і розташуванню в структурі міської забудови. Ці чинники створюють сприятливу основу для формування багатофункціонального парку, який працює не лише як місце прогулянок, а як повноцінний громадський простір для різних груп населення.

У роботі визначено, що головним принципом реконструкції є збереження природної основи території з одночасним упорядкуванням її функціональної структури. Проєкт не передбачає надмірного ущільнення парку новими об'єктами. Нові функції інтегровано в зелене середовище так, щоб вони доповнювали територію, а не витісняли її рекреаційний характер. Це дозволяє поєднати активні зони з тихими просторами, водні елементи - з прогулянковими маршрутами, а громадські об'єкти - з озелененням.

У результаті аналізу світового та вітчизняного досвіду реконструкції парків визначено основні принципи, які використано в проєкті: чітка планувальна структура, різноманіття сценаріїв перебування, поєднання активного й спокійного відпочинку, створення виразних композиційних акцентів, збереження природного середовища, доступність для різних користувачів і включення водних елементів у загальну композицію. Ці підходи стали основою для розроблення генерального плану центрального парку м. Коломиї.

Рішення генерального плану сформовано як цілісну просторову систему. Основним композиційним ядром став центральний острів, оточений водою та пов'язаний з основною територією через круглу лазалку-міст. Острів виконує роль тихої рекреаційної зони, а лазалка-міст додає центральній частині парку ігрового та емоційного характеру. Завдяки цьому парк отримує виразний просторовий центр, який запам'ятовується та організовує навколо себе інші маршрути й зони.

Функціональне зонування території побудовано на логічному розподілі активних, напівактивних і спокійних просторів. У верхній частині парку розміщено спортивний блок із футбольним стадіоном, баскетбольними майданчиками, падел-кортами та скейт-парком. У центральній частині сформовано острів, водні елементи, дитячі майданчики та основні прогулянкові маршрути. У правій частині передбачено спортивно-тренувальну зону й океанаріум, а в нижній - зону вигулу собак і кемпінгову територію. Такий поділ забезпечує зручне використання парку та зменшує конфлікти між різними видами активності.

Транспортно-пішохідні зв'язки організовано з пріоритетом пішохідного руху. Головний вхід пов'язано з центральною прогулянковою віссю, яка веде вглиб території та об'єднує основні функціональні зони. У проєкті передбачено головні алеї, другорядні доріжки, містки, підходи до острова,

сцени, спортивних майданчиків, океанаріуму, зони виходу собак і кемпінгу. Така система забезпечує зрозумілу навігацію, доступність і варіативність маршрутів.

Благоустрій території вирішено як єдину систему. У проєкті передбачено якісні покриття, лави, навіси у формі грибків, декоративні арки, пішохідні містки, освітлення, інформаційні елементи, урни, місця для відпочинку, спеціальні покриття для спортивних і дитячих зон, а також озеленення різних типів. Усі ці елементи працюють разом і підтримують загальну композицію парку, створюючи комфортне, безпечне та емоційно привабливе середовище.

Особливу роль у проєкті відіграють водні елементи. Центральний водний канал підкреслює головну вхідну вісь, водойма навколо острова формує спокійне рекреаційне ядро, декоративна водойма біля сцени доповнює культурно-подієву зону, а водойма біля океанаріуму підсилює водну тематику цієї частини парку. Вода використана не лише як декоративний елемент, а як важлива складова просторової композиції.

Архітектурно-планувальна пропозиція основних об'єктів розроблена з урахуванням їхнього функціонального призначення та взаємозв'язку з ландшафтом. Спортивні майданчики мають чітку геометрію й відкритий характер, дитячі простори отримали більш ігрову та образну форму, сцена з амфітеатром формує громадський подієвий простір, океанаріум виступає окремим пізнавально-рекреаційним об'єктом, а кемпінгова зона має природніший і неформальний характер.

Об'ємно-просторове рішення парку побудовано на поєднанні відкритих площин, легких архітектурних елементів, водних просторів, зелених масивів і виразних композиційних акцентів. Навіси-грибки, лазалка-міст, декоративні арки, океанаріум, сцена, дитячі лазалки та водні елементи формують новий образ парку. Водночас усі ці об'єкти не перевантажують територію, а працюють у масштабі рекреаційного середовища.

Конструктивні рішення основних споруд прийнято з урахуванням довговічності, безпеки та експлуатації на відкритій території. Для доріжок і майданчиків передбачено підготовлені основи та стійкі покриття, для спортивних зон - спеціалізовані конструкції, для дитячих майданчиків - безпечні ігрові елементи та ударопоглинальні покриття. Навіси, містки, арки й малі архітектурні форми виконано як легкі конструкції, що відповідають парковому характеру території.

Океанаріум розглянуто як найскладніший архітектурний і конструктивний об'єкт парку. Для нього прийнято каркасну конструктивну схему, яка дозволяє організувати експозиційні простори, технічні приміщення, маршрути для відвідувачів і зони з акваріумами. Конструктивні рішення враховують підвищені навантаження від водних резервуарів, потребу в гідроізоляції, інженерному обслуговуванні та безпечній експлуатації. Інженерне забезпечення території сформовано комплексно. У проєкті передбачено електропостачання, зовнішнє освітлення, декоративну підсвітку, водопостачання, каналізацію, дощове водовідведення, технічне забезпечення водойм, інженерні системи океанаріуму, санітарне обслуговування, протипожежні заходи та сервісний доступ. Завдяки цьому парк отримує не лише виразне планувальне рішення, а й реальну основу для довготривалої експлуатації.

У роботі також враховано вимоги інклюзивності та безпеки користувачів. Основні маршрути, входи, підходи до острова, сцени, океанаріуму, дитячих і спортивних зон, виходу собак і кемпінгової частини запроєктовано доступними. Передбачено рівні та неслизькі покриття, достатню ширину проходів, місця для відпочинку, зрозумілу навігацію, освітлення, безпечні підходи до води й розділення активних потоків.

Безпека користувачів забезпечена через продумане розміщення функцій, відокремлення спортивних і молодіжних зон, контрольовані підходи до водойм, оглядові дитячих майданчиків, безпечні покриття, освітлення та організацію сервісного доступу. Зона виходу собак винесена окремо від дитячих і подієвих просторів, кемпінгова частина має спокійніший характер, а активні спортивні зони згруповано так, щоб вони не заважали тихому відпочинку.

У результаті виконаної роботи сформовано проєкт реконструкції центрального парку м. Коломиї, який поєднує функціональність, природність, доступність, безпеку та просторову виразність. Парк отримує нову структуру, але зберігає свою рекреаційну основу. Запропоноване рішення створює умови для щоденного відпочинку мешканців, спортивної активності, дитячого дозвілля, культурних подій, пізнавального відвідування океанаріуму, виходу собак і короткотривалого перебування на природі.

Таким чином, проєктна пропозиція реконструкції центрального парку м. Коломиї формує сучасний багатофункціональний рекреаційний простір для громади. Територія стає більш зручною, насиченою, безпечною та впізнаваною, але водночас зберігає зелений характер і зв'язок із природним середовищем. Запропоновані рішення дозволяють розглядати парк як важливий громадський простір міста, здатний працювати протягом усього року та відповідати потребам різних груп населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про благоустрій населених пунктів : Закон України від 06.09.2005 No 2807-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2807-15> (дата звернення: 06.06.2026).
2. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 No 3038-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17> (дата звернення: 06.06.2026).
3. Про будівельні норми : Закон України від 05.11.2009 No 1704-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1704-17> (дата звернення: 06.06.2026).
4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 No 1264-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1264-12> (дата звернення: 06.06.2026).
5. Про затвердження Типових правил благоустрою території населеного пункту : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 No 310 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1529-17> (дата звернення: 06.06.2026).
6. ДБН А.2.2-3:2014. Склад та зміст проектної документації на будівництво // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192355188719486804 (дата звернення: 06.06.2026).
7. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3260441209981634046 (дата звернення: 06.06.2026).
8. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3256066732866930460 (дата звернення: 06.06.2026).
9. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3790590059153983464?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
10. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3199648113669179181?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
11. ДБН В.2.2-13:2003. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074773761493305251?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).

12. ДБН В.2.2-16:2019. Культурно-видовищні та дозвілєві заклади // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074791651063890960?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
13. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3199686959802877315?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
14. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3718602641056466807?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
15. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3080743763845318619 (дата звернення: 06.06.2026).
16. ДБН В.1.2-7:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074168653223036024?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
17. ДБН В.2.5-56:2014. Системи протипожежного захисту // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200383488549193714?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
18. ДБН В.2.5-64:2012. Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200385397578270089?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
19. ДБН В.2.5-74:2013. Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3307711387089765865?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
20. ДБН В.2.5-75:2013. Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200391384846566485?doc_type=2 (дата звернення: 06.06.2026).
21. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування // Єдина державна електронна система у сфері будівництва. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074971619479783152 (дата звернення: 06.06.2026).
22. ДСТУ EN 1176-1:2019. Устаткування та покриття дитячих ігрових майданчиків. Частина 1. Загальні вимоги щодо безпеки та методи випробування // Будстандарт Online. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88706 (дата звернення: 06.06.2026).
23. ДСТУ EN 1177:2019. Ударопоглинальне покриття ігрових майданчиків. Вимоги безпеки та методи випробування // Будстандарт Online. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=88033 (дата звернення: 06.06.2026).
24. ДСТУ EN 1176-7:2019. Устаткування та покриття дитячих ігрових майданчиків. Частина 7. Настанова щодо встановлення, контролювання, технічного обслуговування та експлуатування // Будстандарт Online. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88717 (дата звернення: 06.06.2026).
25. Національний орган стандартизації ДП «УкрНДНЦ» : офіційний сайт. URL: <https://uas.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2026).
26. The High Line. Design // The High Line : official website. URL: <https://www.thehighline.org/design/> (date of access: 06.06.2026).
27. Superkilen // Bjarke Ingels Group : official website. URL: <https://big.dk/projects/superkilen-1621> (date of access: 06.06.2026).
28. Park Spoor Noord, Antwerp // NetworkNature. URL: <https://oppla.eu/networknature/case-study/park-spoor-noord-antwerp> (date of access: 06.06.2026).
29. Urban park revitalises deprived city neighbourhood // European Commission. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/belgium/urban-park-revitalises-deprived-city-neighbourhood (date of access: 06.06.2026).
30. Парк «Наталка» // Офіційний туристичний портал Києва. URL: <https://guide.kyivcity.gov.ua/places/park-natalka> (дата звернення: 06.06.2026).